

سيندونه هم مري

(د اسحاق ننگيال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی
محمد اسماعيل يون

۱۳۸۷ ل

Ketabton.com

سیندونه هم مری

(د اسحق ننگیال د شعرونو منتخبات)

راتولونکی

محمد اسمعیل یون

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	سیندونه هم مري
شاعر:	اسحاق ننگيال
راټولونکی:	محمد اسمعيل يون
خپرنډوی:	يون کلتوري يون
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لومړۍ چاپ:	۱۳۷۷ ل کال
دویم چاپ:	۱۳۸۷ ل کال
د راټولونکي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خپرنډوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
کمپوزر:	وفا الرحمن وفا

نيوليک

مخ	سرليک	گڼه
۱	ددې اثر دويم چاپ	۱
۳	يادون	۲
۱۸	سريزه	۳
۴۰	ننگيال د نورو ليکوالو له نظره	۴
۴۴	هغه شېبې هغه کلونه	۵
۴۵	خيبري تنده	۶
۴۶	طلايي ماهيان	۷
۴۷	بنکاري ته	۸
۴۹	څار	۹
۵۰	گناه	۱۰
۵۱	غزل	۱۱
۵۲	تشې هو جري	۱۲
۵۳	د سرو وينو د شپو خانگې	۱۳
۵۴	شپه	۱۴
۵۵	نصيب	۱۵
۵۶	انگازې	۱۶
۵۸	ژوند ته ژړا	۱۷
۵۹	درشل	۱۹
۶۰	لوونه	۲۰
۶۱	مات خوبونه	۲۱
۶۳	کوټنۍ	۲۲
۶۴	باور	۲۳
۶۵	د مسکو پېغلې ته	۲۴
۶۶	ستړې مور مې	۲۵
۶۷	ستړي شعرونه	۲۶
۶۸	راشۍ او وگورئ	۲۷

۷۰	شومه دم	۲۸
۷۱	شمشاد شمله، زېږې خبرې	۲۹
۷۲	د خاورين کلي ناوې	۳۰
۷۴	فصل	۳۱
۷۵	ښکاري نظر	۳۲
۷۶	زړه سوی پر غوتی.	۳۳
۷۸	د بې لارو پل	۳۴
۸۰	سیلی.	۳۵
۸۱	د شهادت کیسې	۳۶
۸۳	درې نمونه	۳۷
۸۴	د ماضي پاڼه	۳۸
۸۷	حاصل	۳۹
۸۸	دا ستوري هم تويې شول	۴۰
۸۹	هغه ورځ	۴۱
۹۰	که سپوږمۍ نه وای	۴۲
۹۲	لمبې په دام کې	۴۳
۹۵	ښېږې په مالت کې	۴۴
۹۶	آس (۱)	۴۵
۹۸	هیلي	۴۶
۹۹	سلا نمونه	۴۷
۱۰۰	غلا	۴۸
۱۰۱	مانو ته سرود	۴۹
۱۰۴	لاس را کوې او که نه؟	۵۰
۱۰۶	موسم	۵۱
۱۰۷	زما لیلیا	۵۲
۱۰۹	ستا وفا	۵۳
۱۱۰	کیسې	۵۴
۱۱۱	لکه سپېڅلې لوگوس	۵۵
۱۱۲	ږلی.	۵۶
۱۱۳	دا کلی مه وړانوی	۵۷

۱۱۵	د سفر په لاره	۵۸
۱۱۲	د ميلاد په شپو کې	۵۹
۱۱۸	د چرې په څوکه کې	۶۰
۱۱۹	د رڼا کلي ته	۶۱
۱۲۰	د شپې پر بام	۶۲
۱۲۱	د رڼا مرگ	۶۳
۱۲۲	ته لکه لمر	۶۴
۱۲۳	سپرلي ته	۶۵
۱۲۵	څاڅکي څاڅکي	۶۶
۱۲۶	پسرلي، ډلي، باران	۶۷
۱۲۷	ليک	۶۸
۱۲۹	سيوری (۱)	۶۹
۱۳۰	شناختې	۷۰
۱۳۱	گامونه قدمونه	۷۱
۱۳۳	توپير	۷۲
۱۳۴	کلی	۷۳
۱۳۶	چغه	۷۴
۱۳۷	د پښتو خبرې	۷۵
۱۳۸	د ویر مالت	۷۶
۱۳۹	پسرلی	۷۷
۱۴۱	کلېزه	۷۸
۱۴۳	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې (۱)	۷۹
۱۴۷	تاک	۸۰
۱۴۹	دلبرې	۸۱
۱۵۰	ازادي	۸۲
۱۵۲	(څو منشور شعرونه) زموږ مړينه	۸۳
۱۵۴	درد	۸۴
۱۵۵	پيغمبران هم ژاړي	۸۵
۱۵۷	برخه	۸۶
۱۵۸	دنیا	۸۷

۱۵۹	مساپر	۸۸
۱۶۰	پیاله	۸۹
۱۶۱	لاره	۹۰
۱۶۲	کب	۹۱
۱۶۳	مینہ	۹۲
۱۶۴	خانگہ	۹۳
۱۶۵	زہ اوغر	۹۴
۱۶۷	د غنمو وبری	۹۵
۱۷۰	کبنت	۹۶
۱۷۱	عبدالباري جهاني ته! (۲)	۹۷
۱۷۳	وینې پر کاله	۹۸
۱۷۴	بیډیا	۹۹
۱۷۶	گیله	۱۰۰
۱۷۷	شیخ	۱۰۱
۱۷۸	گری	۱۰۲
۱۷۹	پوښتنه	۱۰۳
۱۸۰	دا کلی دا وطن	۱۰۴
۱۸۲	جنازې	۱۰۵
۱۸۳	کلی-د بره	۱۰۶
۱۸۵	گلونه	۱۰۷
۱۸۶	د ((ادم)) وصیت	۱۰۸
۱۸۸	د احمق په لټون	۱۰۹
۱۹۲	بادشاه او معشوقه یې	۱۱۰
	پر قبر مې	۱۱۱
	۱۹۲	
۱۹۸	بزگر	۱۱۲
۱۹۹	بنګړیواله	۱۱۳
۲۰۲	غیچ	۱۱۴
۲۰۴	بناپېری	۱۱۵
۲۰۶	سیلاني بلبلې	۱۱۶

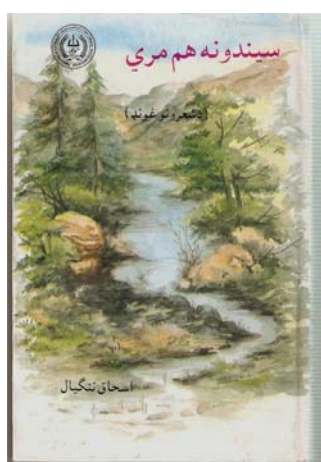
۲۰۸	روږده	۱۱۷
۲۰۹	تنده	۱۱۸
۲۱۰	ویرنه	۱۱۹
۲۱۳	داسې لور داسې لوونه	۱۲۰
۲۱۷	نه جام نه خادر	۱۲۱
۲۱۹	سیوری (۲)	۱۲۲
۲۲۳	کور مې	۱۲۳
۲۲۲	غزل (۱)	۱۲۴
۲۲۷	رحمان	۱۲۵
۲۳۰	سیند	۱۲۶
۲۳۱	کرونده	۱۲۷
۲۳۳	کچل	۱۲۸
۲۳۷	یو رنگ یو باد	۱۲۹
۲۴۰	غر (۲)	۱۳۰
۲۴۲	غزل او خنجر	۱۳۱
۲۴۳	کجاوې	۱۳۲
۲۴۶	چوپتیا	۱۳۳
۲۴۷	زه هم درځم	۱۳۴
۲۵۴	مور ته مشنوي	۱۳۵
۲۵۷	زېږی (۱)	۱۳۶
۲۵۸	نیمگړې غزل	۱۳۷
۲۵۹	شپېلۍ (۱)	۱۳۸
۲۶۰	د زردشت خوب	۱۳۹
۲۶۲	راته و ناخه هندارې	۱۴۰
۲۶۴	درځنې لارم کلیه	۱۴۱
۲۶۷	دروغ	۱۴۲
۲۶۸	غزلبولې	۱۴۳
۲۶۹	سیند ته غزل	۱۴۴
۲۷۰	غزل	۱۴۵
۲۷۱	شپېلۍ (۲)	۱۴۶

۲۷۲	غوښتنه	۱۴۷
۲۷۳	د وینو غزل	۱۴۸
۲۷۴	غر (۳)	۱۴۹
۲۷۵	غر (۴)	۱۵۰
۲۷۶	آس (۲)	۱۵۱
۲۷۷	خوب	۱۵۲
۲۷۸	غر (۵)	۱۵۳
۲۸۰	دا کښتونه او بادونه	۱۵۴
۲۸۴	غزل	۱۵۵
	اورنی پر درمندونو	۱۵۶
	۲۸۵	
۲۸۷	زېږدا	۱۵۷
۲۸۸	زېږی (۲)	۱۵۸
۲۸۹	بې نښې	۱۵۹
۲۹۰	غر (۶)	۱۶۰
۲۹۱	خوب ته سرود	۱۶۱
۲۹۲	تش صدف	۱۶۲
۲۹۳	جام جم	۱۶۳
۲۹۴	له خوشاله تر ننگیاله	۱۶۴
۲۹۵	ياسر نه مري	۱۶۵
۲۹۷	د چغو تصویر	۱۶۶
۲۹۸	غر (۷)	۱۶۷
۳۰۰	خوب په ایینه کې	۱۶۸
۳۰۱	له ابلیس سره	۱۶۹
۳۰۳	هغه غره هغه سیوری	۱۷۰
۳۰۴	وېره مینه	۱۷۱
۳۰۵	مینه او ژوند	۱۷۲
۳۰۷	کوچی په باران کې	۱۷۳
۳۰۸	کله چې لمر گل وکړي	۱۷۴
۳۰۹	د باغ غزل	۱۷۵
۳۱۰	یو شین انځور	۱۷۶

۳۱۱	بیه	۱۷۷
۳۱۲	دوه پرنستی	۱۷۸
۳۱۳	ونه	۱۷۹
۳۱۴	دا جل دا برسات	۱۸۰
۳۱۵	د خوب کوتري	۱۸۱
۳۱۷	مات لمر	۱۸۲
۳۱۸	هغه دار هغه چنار	۱۸۳
۳۲۰	مینی ته	۱۸۴
۳۲۲	شپه	۱۸۵
۳۲۳	غزل	۱۸۶
۳۲۴	ژوند	۱۸۷
۳۲۵	دا هو جری او دا شملې	۱۸۸
۳۲۶	لیک	۱۸۹
۳۲۷	مړوند	۱۹۰
۳۲۸	د لور غزل	۱۹۱
۳۲۹	غزل	۱۹۲
۳۳۰	زما د چم ونه	۱۹۳
۳۳۱	یو سیوری یو گل	۱۹۴
۳۳۳	گناه	۱۹۵
۳۳۵	کله چې لمر شین شي	۱۹۶
۳۳۸	غزل	۱۹۷
۳۳۹	یو باد یو منصور	۱۹۸
۳۴۰	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۱۹۹

ددې اثر دويم چاپ

خدای بښلی اسحق ننگیال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ یوه نومیالی څېره ده. که مرګي له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به یې داسې نور ګڼ نوبستونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننگیال د ټولې شاعرۍ کلیات نه دي، خو منتخبات یا تر یوه حده غورچاڼ ورته ویلای شو. ځکه چې نه یوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ

شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه یې هم تر یوه ځایه غورچاڼ شوی او ځینې شعرونه ورسره یوځای شوي دي، نو ځکه یې د اسحق ننگیال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البتہ د ننگیال په چاپي شعرونو کې نور ډېر ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه همدې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت یې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطرې یې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زیات شوي او د انټرنټ

خپو کي د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنېټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من یم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خودې د انټرنېټ خپو ته وروسپاري، چې هم ترې گټه اخيستنې عامه او اسانه شي او هم د مرگ له خطرې وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښناييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکۍ او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون
ارگ، د جمهوري رياست ودانۍ
۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳ مه نېټه

يادون

د تېرو دوو لسيزو په بهير کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح
 څېرو له جملې څخه يو هم خدای بښلی اسحق ننگيال و. ده د
 ځوانۍ په شېبو (پنځوسمو کلونو په بهير) کې شاعري پيل
 کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هېڅ شي سره دومره
 خواخوږۍ او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر
 په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه
 وسيله وه. ننگيال لږ تر لږه د خپلې څلېرو وېشت کلنې شاعرۍ په
 بهير کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بيا يې د
 همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په
 پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولای شي د
 ننگيال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر دې پړوخته ژوندۍ
 وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي،
 فکري او نورو مسايلو او چارو کې د بريو تر څنگ له يو لړ
 ښويېدنو، تېروتنو، هيلو او نهيلو سره مخامخېږي. کله چې پر
 ننگيال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځينو ته ضرور د هغه
 د شاعرۍ تر څنگ، د هغه د ټولنيز، سياسي او اخلاقي
 شخصيت انځور هم تر سترگو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره
 خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

هنرمند تخليق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او ترزياتي کچې د باطني شخصيت هنداره ده، نو کله چې د ننګيال پر شخصيت خبرې کېږي، مجبور يو د هغه د شعر نړۍ وگورو او هغه کلمه يوه يوه تر سترگو او فکره تېره کړو، چې د ننګيال له ضميره يې سرچينه اخيستي او بيا د شعر پر بنسټ په خپلو اوښکو مينځلې او د مينې د نړۍ د ابدیت غېږې ته يې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پر او ته رسېږي، د فکر ستنې به يې يو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې يې د فکري ښویدنو اټکل کېدی شي.

ننګيال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پيل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقيدې د بحران او د معنويت د سقوط)) پر لور روان و. گڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه يې خواږه وو، خو وروستي عملونه يې ترخه...

د ننګيال د ذهن يوه برخه هم د يو سياسي فکر د جال په کړۍ کې گير شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سيوري نه وغوړولی، چې د ناوړين لومړۍ پر او پيل شو. بياناورين د پاسه بل ناوړين او غميزه راغلل، چې نه يوازې

زموږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې ولړزولې،
 بلکې له گڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.
 دې پړاو د پريزات دوام وموند او ننګيال هم په داسې يو
 جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د
 يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له
 سپېڅلي روح سره يې تگلوري په ټکر کې و. ننګيال په دې
 کلونو کې لکه د نورو گڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر
 په داسې يو جال کې راگير و، چې تردې دمه يې لاهه پوره
 سترگې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د بڼا پېرۍ وزرونو
 خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګيال فکري
 بلوغ هم د خپل پوځوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خويې
 د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري
 بنسټونه ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په
 شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د
 خپو يو پټ شور پروت و او داسې اټکلېده، چې يوه ورځ به دده
 ددې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننۍ
 نړۍ راڅرگنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينگار کړي.
 کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري بريمن گامونه
 اخلي، نو تپل شوی، تصنعی او ناشعوري اندود يې هم ورو
 ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې
 د يوزيات شمېر ليکوالو سترگې رڼې شوې، نو هر چا د خپل
 هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په

پټ ضمير کې يې همدا راز پټ و، له ځينو نورو څخه په دې لار کې څو گامه دمخه شو. جرئت او رښتينولي يې ددې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. تر ۱۳۲۲-۱۳۲۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبياتو او د شعر د شعري جوهر د پياوړتيا لپاره په څرگند ډول هڅې پيل شوې. په همدې کلونو کې په څرگند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاگيزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډگر کې د هېواد د پياوړي کره کتونکي او کيسه ليکونکي زرین انځور او بيا د تکړه کره کتونکي لطيف بهاند او نورو زيار او هڅې د يادونې او ستاينې وړ دي. دوی يوزيات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعري کې يې د ((شعاريت)) پر ځای د ((شعریت)) جوهر پياوړی برېښېده او يا په کې د شاعرۍ تومنه څرگندېدل، دېته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګيال يوله هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پيل شوي بهير سره يوځای شو. دا د شعر د پوځوالي پر لوري د ننګيال د بريمنو هڅو د پيل کلونه دي. دې بهير تر ۱۳۷۱ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګيال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبيت يې د هېواد د يو ستر عاطفي شاعر تر بريده ورساوه. ننګيال د همدې کلونو په بهير کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاگونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

چاپ کړل. څرنگه چې دده شعور وړخ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځینو چاپي مجموعو، په ځانګړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پېنځېمان او هغه یې ((شعرونه)) نه ګڼل. دده شاعری د پرمختګ بهیر دومره ګړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زیاتو شعرونو ته به یې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پیله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته یې د خوږو کلمو یو زرین شال ورپه سر کې کله چې د ۱۳۷۱ کال د غویی میاشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم یو ستر ستمي ناوړین او غمیزه پرافغانانو وروټپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو، د ننګیال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګولیو په باران کې یې ایله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته یې ټول تیت و پرک شول او څو ځله په یوه ښار کې له یوه ځایه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کالیو په کیسه کې خونه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه یې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا یې ویل: ((یاره پیرجانه افسوس چې دا کتابونه یې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لانه و سوړ شوی، چې د یوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ یوه ګولۍ یې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو یې د بدن ځینې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و،

چې بېرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. خو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنځشېری ولمساوه. تياره ماښام و، ډيوه يې لا لگولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملگرو سره يوځای په کوټه ورننوت. خداى (ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوى سترگې ولگېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو گوزار دده تر مخه داسې راوړسېد، چې دده يو غوړ يې هم د خه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تايى وقت اين اتاقه ايله مى کنى، ديگر ده اينجا نيينم ات، اى اتاق را ما براى چرم کنى کار دارم)). خو ورځې د هغه په سترگو کې له اوبښکو او په خېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانگې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتي نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنگ پر کابل سپين بيرغونه وړپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زموږ د کور ورپې ټک ټک کړ او په بېرني ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولى او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننگيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظوري لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقرري امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتا وو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابل نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)).

بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نوري يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم ترډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلدارې معاش مزه يې لا ځکلي نه وه، چې د مرګ پرېستو يې روح پر خپلو وزرونو د ابدیت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشینی سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننگيال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننگيال د سرگردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننگيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملې. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعري يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننگيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننگيال د شعر بڼاپېری لا پسې سينګار شوې ده. دده د فکري تګلوري ليکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوځوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

بريالی شوی دی. په حقيقت کې د ننگيال د وروستيو کلونو شعرونه د هغه د ښکلي او اوچتې شاعرۍ، رنگين او مانيز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده يو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې دده د ۱۳۲۵ ل کال د غبرګولي د مياشتې پر لومړۍ نېټه ليکلی دی. دې شعر نه يوازې په هېوادنۍ کچه زيات منښت پيدا کړ او ډېر اغېزې وښينده، بلکې د شمالي کوريا په هېواد کې د ځوانانو د يونړيوال فيستوال په ترڅ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسيقۍ په چوکۍ په سندريزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مينوالو د منښت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننگيال د شعري بهير د پرمختګ په وجه، د مړينې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګاڼه او ويل يې چې د ((شعاريت)) نښې په کې ليدل کېږي. ننگيال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه وليکل، خو د ځانګړو مجموعو او يا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستيو کلونو شاعري د شعر د زياتو مينوالو او لوستونکو له ليدنه لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم ليکوال او يا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ويل به يې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده يوه ستره هيله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو وويني. د ننگيال په ژوند خو

د هغه هیله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړینې وروسته، په جرمیني کې د افغان فرهنگیانو او فرهنگپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پیل وکړ، نو ننګیال مې یوه شپه په خوب کې ولید، خوله یې له خندا شنه وه او همدا سې په خوشالۍ یې راته وویل: ((پیرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله...)) ما ورته ویل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راوینښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاتین مې ولگاوه او د ننګیال په چورت کې لارم. یو ځل مې د هغه ټولې خاطري تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګیال تصویر تر سترگو سترگو کېده. زه د دې شعرونو تر پایه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې یم، لکه یو څوک چې په خلا کې روان وي. د ننګیال د وروستیو کلونو، فکري او عاطفي شخصیت کې مې د هغه د اوسنیو شعرونو له مانیزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګیال و، په هر توري کې ننګیال و، دا هغه ننګیال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پیل کې او یا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته یو بېل ننګیال و. هغه د خپلې مینې او عاطفي پر سپین آس سور او د ښاپېریو ښارته روان و او لکه له هغه ځایه یې د خپل سټي او ټپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورو نه راوړل. ما هره شپه له

ننگيال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدې شي لوستونکي هم زما پر برخليک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونگ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نوزه به يې د الينگار د بنکلي شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننگيال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرگه به پوره شي. په همدې هيله مې د هغه شعري مجموعه چې په کور کې يې وې ترلاسه کړې. هغه يوه شعري مجموعه چې کاپي يې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم بنسکاره شول، ځکه ننگيال چې به کوم شعر وليکه، نو د نورو شاعرانو په شان به يې خپلو ملگرو ته ضرور اوراوه.

حفيظ الله گردش، صديق الله بدر، نور محمد لاهو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننگيال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعه کې نه وو او په ځينو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وويل موږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننگيال صېب هغه شعرونه پيدا کړل، چې په تيت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعه کې نه وو راغلي، بيا هم ماته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل د

کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو، چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننگیال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننگیال صېب د یو داسې عکس یادونه وکړه، چې تراوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننگیال صېب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وگوري، گوندې څه شعرونه یې ترلاسه شي. هغه ماته وویل: ((موږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واپړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو موږ به یو ځل بیا هم ټول کور وگورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستیو شېبو کې و، چې د ننگیال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېرې له لغمان نه ځان راوړس او د ننگیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړه. ما چې د ننگیال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړیاوو بار مې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شویو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه یو شمېر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس تر زیاته بریده پر دې باوري یم، چې د ننگیال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوډلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرگندېږي، چې ننگیال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مینه درلوده،

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښپرازی، مېړنی نه و، خو د ښکلي شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکلي وو: ((خو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ماسره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بيا وموندل نو دروبه يې لېږم)). له ((سپين ږيري)) څخه يې مقصد (ښاغلي سليمان لايق) دی چې ننګيال ورسره د شاعري ښه ملګرتيا لرله. دا چې دا شعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه یم. د ننګيال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه داسې ښکاري چې د ننګيال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا ليک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د څو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره په نويو کتابچو کې ليکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و، چې انځور صېب ته يې لېږلي وو، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سليمان لايق ته ورکړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که ښاغلي لايق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر ګټور کار وي.

د ننگيال دا مجموعه (سيندونه هم مري) د هغه د (بسپري په
مالت کې، نه جام نه خادر، دا جل دا برسات، سيندونه هم مري،
ځينې متفرقه شعرونو او د چاپ شويو دوو مجموعه هغه شپې
هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده.
ددې مجموعه چې چاپ د پښتو شعر په ځانگړي ډول ازاد شعر په
برخه کې يوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو
له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي
چې: ((کاشکې ننگيال ژوندۍ وای چې داسې نورې ښکلې او
ارزښتمنې ډالۍ يې خپلې ژبې ته وړاندې کړي وای)). ننگيال
ته دعاگانې.

په مینه او درناوي
محمد اسمعیل یون
۱۳۷۷ کال - لېنډۍ
پېښور - پښتونخوا

سريزه:

اسحق ننگيال

د پښتو د نوي شعري بهير په يون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په يون کې، اسحق ننگيال کله څوک هېرولی شي! ننگيال د پښتو د نوي شعري بهير د بنايست يوه ښه وه، ننگيال زموږ د شعر د نوي کتاب يوه زرينه پاڼه وه، ننگيال هغه فقير، هغه ملنگ شاعرو، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې يې هم موږ ته د هنرونو د بنايستونو د دوه شته را پرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهير پرې وياړ کولای شي، خو که هغه مرگي داسې بې وخته، يو ناخاپي او په ډېره بېړه له موږ نه وای اخيستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانگه به يې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننگيال د پښتو په اوسني شعري يون کې په عمومي توگه، د يولاس دگوتو د شمېر له نومياليو او وتليو شاعرانو څخه گڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعريه حدودو کې، يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي او دپاملرني وړ وي، يو يې اسحق ننگيال دی؛ دا يو

ستروياړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.

دننگیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کرکېچنو، کرلېچنو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمريزو پنځوسمو کلونو له پیل څخه شاعري راپیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرویرغلګرو، تریرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعري کې د هنري-ادبي ارزښتونو پرځای، د نظمونو او شعارونو بازار ښه گرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پروړاندې د هنرې-شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پروړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، د ګوندي-دولتي دستورونو او فرمانونو پروړاندې یې، د یو ټولنیز-سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څلورمړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

لوري د هغه د ورېښمېنې لارې سفر وروسته، که هغه دمېنې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دي، تر ډېره زياته حده يې له هنري-ادبي ځانگړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننگيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، موږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وې، ښايي يوه يې د ننگيال په څېر د يو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ وروسته بېرته له موږه واخيست. داسې چې که د دغې خونړۍ غميزې پيلامه د ۱۳۵۷ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننگيال د ۱۳۷۷ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرگ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننگيال يې، زموږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړي: د افغانستان د وروستۍ شل کلنې غميزې انځورگري، ننگيال تر بل هر چا څخه په ښه ژوره، هراړخيزه او شاعرانه توگه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه او ج ته رسي او څوارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننگيال تر مرگه هم لا دغه غميزه پای ته نه رسېږي، ننگيال

ددغې غميزې په زړه کې پروت دی. همدغه غميزه د ننگيال
 زړه خوري او څاڅکي څاڅکي يې د ويرژليو شعرونو په توگه
 خڅوي، ننگيال د همدغې شلکلنې غميزې ډېر پياوړی
 انځورگر شاعر دی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زياته برخه د
 افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شپږو
 شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمگينې او له وير او وينو
 ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننگيال د همداسې يو غمگين
 برخليک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې
 غميزې د ويناوال په توگه راڅرگندېږي.

دماښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرگ بدلې
 اى د وير پېغلې نغمه شه چې د شپو د جبل بندي يم
 راته وژني خوب په گوتو د شوگير پيغمبر راغى
 مه ځه راستنه شه چې د شپو د جبل بندي يم
 غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټيټ سربلډ نه يم
 د غيرت ناوې شمله شه چې د شپو د جبل بندي يم... (۱)
 او يا داچې:

زما دکور هغه وره هغه بېباکه فضا
 زما دکور هغه زاړه هغه خټين بامونه
 چې ډوبېدل به د ماشومو خنداگانو سين کې
 زما دکور وره باغچه کې د سپرلي بڼا پېرى
 د سرو گلانو د شوپانو جنتي تخت نه يې
 چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه

زما د کلي هغه لويې، ها پراخي کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ د سپين ږيرو د پرې
زموږ د سترو کروندگرو د غرمو څپرې
د مرگ په ولو زانگې
اسمان د لويو خړو ورېځو او بارو تو لوگي
ځمکه د وينو او دمړو له کوپړيو ډکه
انسان د ويراو د دردونو او مرگونو کوربه
کورمې د مړاوو بېگنا هواميدو هديره
دنیا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې
نو عقله!
نو عقله ای د توپانو د غلوپه لاس تېستول شوې بېرې
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟ (۲)
او:
ته راته گورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
اوپه ويالو کې د هيليو بچي وسوزېدل!
او زموږ د کلي ميندې
دميلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته راته گورې؟
ته راته گورې چې مې ټول کلی چاره چاره دی؟

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترگې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې څوزان ټک وهي
آه،

آه نازولې سپوږمۍ!
آه دریا موري! (۳)

ننگيال، په کابل کې د تنظيمي حکومت د ټوپکوالو د
څلورنيمو کلونو د وحشت تر ټولو اوڅار شاهد شاعر هم دی. د
ننگيال د ناچاپې شاعرۍ زياتره برخه د دغو وحشتونو
شاعرانه انځورگرۍ ته ځانگړې شوې ده.
هغه د بد مرغیو په دغو بهیرونو کې د کابل ((مينې)) ته هم
وايي، چې نور درځينې شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو
(انساني)) اعمالو شرمېږي او د ((افغان)) په نوم له دغو
(افغاني ضد)) اعمالو:

مينې له شرمه درکتلاي نه شم
نور مو د کلي د گلونو په کاله کې
پېغلتنوب د گل غوټيو چېرته هم نشته
او ابراهيم د خپلې بنکلي نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوڅو کې د غارت کيسې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې د بښمنې
بنکاري
مينې له شرمه درکتلاي نه شم (۴)

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وايي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم

ای دکلي مازیگره!

ها زموږ دکلي چم کې

هغه سپینه کېږدی، څه شوه

هغه شني خپرې څه شوې

ها لوگرې جېنۍ چېرې؟

تاته یا د شي مازیگره!

هغه شني دېرې دکلي

په کې هسک د شملو غرونه

په کې وربځي د چلمو

نه نه وړان دی

کلی وړان دی

یوه ځاله په کې نه شته

ها د بنکلو توتکیو

یو نغری هم اباد نه دی

د ابيو د لاس نښه

لښتي وچ شول

ویالي وړانې

سین د تورو کاهو غرشو

اوس حيران يم چي د کلي
دا هيلي به چيرته لامبي. (۵)

ننگيال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنگ هغه رښتيني
وحشي خبره ډېره ښه تصوير کړې ده، چي زموږ وطن خوري،
زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته گواښونه
کوي. ننگيال د دغو غميزو په انځورگري کې شاعرانه او هنري
ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله يې د ښکاره،
برښه او څرگندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسايل نه دي
راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره يې يو ځای کړي دي او
همدا د ننگيال د دغه ډول شعرونو دارزښت بنسټيز ټکي دی،
همدغه خبره ده، چي شعر له عادي او خبري مسايلو راجلا
کوي.

دويم: د ننگيال د شاعري يوه بله د ارزښت وړ ځانگړنه داده،
چي دهغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه
د عاطفي سيند، لکه د عاطفي سمندر، داسې دي. د هغه په
زياترو شعرونو کې د يو خواخوږي، د يوزره سواند ((انسان))
عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرگندوي. ډېرو شاعرانو او
شعريوهانو په شعر کې د ژورې عاطفي پرشته والي ټينگار
کړی دی. عاطفه او په عمومي توگه احساسات د شاعري له
اساسي برخو څخه گڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره
داده، چي څنگه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

پيدا کړي؟ دننگيال په شاعري کې دغه ځواک وينو. د ((دا
کلی مه وړانوئ)) د شعريوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:
دا کلی مه وړانوئ!

گورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
گورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار

دلمر تر وړانگو خپل پيکي جوړوي
او په مینو ژبو

د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه وړانوئ... (۶)

ننگيال د دغه ډول عواطفو په باب، له ((ډيوې)) سره په يوه
مرکه کې ويلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه
شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. دخپل ژوند کيسه درته
کوم: د اوړي يوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. يوازې او
تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې يو ماشوم چې په يوه
لاس کې يې مړ ژواندۍ چرگ او په بل لاس کې يې تېره چاره
وه، راته راغی چې چرگ يې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل
لاسونه په وينو سره کړم، خو چرگ ناروغه و، مړه کېده او
هلک زارې راته کولې، چرگ مې حلال کړ، خو اوس چې له
هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرگ مې خوب ته راځي،
وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاره ورسره وي، حلالوي
مې، په اوونۍ کې يو ځل داسې خوب حتماً وينم...)) (۷)

د ننگيال د عاطفې شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلگه ((بنکاري
ته)) د هغه شعر دي:

... ای بنکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لارې شي جوړې جوړې گلونه شي
بنکلي شي، بنايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې گلابي بچي
سپينې سرې منښو کې زرکني بچي
پام کوه

پام کوه ماشې ته گوتې مه وروږه (۸)
د اسحق ننگيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو
احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي))
ارزښت ولري، د ننگيال عواطف د يو شاعرانه زړه ډېرې
ژورې (انساني) مينې څرگندوي دي. لکه چې په همدغو
عواطفو کې د شاعر زړه هم ځاڅکي ځاڅکي راڅخېده او ځکه
خو بې داسې ژر هغه شاعر زړه ودرېد.

درېيم: کوم بل ټکی چې د ننگيال په شاعرۍ کې د پام وړ دی،
هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه
ترکيبونو جوړول او د بنکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دی.
هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه
نوي بنکلا وربښي او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د

معاصرې شاعرۍ، تابلوگانې رنگینوي او د پاملرنې وړيې
 گرځوي. کله کله خويي په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر
 ځای کارونه هم د هېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري
 سمبولونه غور په کار دي.

دغه راز مود وینو، چې د اسحق ننگيال د شاعرۍ دغه گڼې
 ښکلاوي او دغه د نوي شاعرۍ بنسټیز ارزښتونه هم د هغه په
 غزلیزه شاعرۍ کې ځان راڅرگندوي او هم په ازاده شاعرۍ
 کې. لومړۍ يې د ښکلي او روان بیان، خو اوچت تخیل ننداره،
 په دغو غزلیزو بېلگو کې گورو:

ویلي ویلي په درگاه کې د صنم مرم
 پر سرو شونډو د گلاب لکه شبنم مرم
 د سلگو مزل مې خدایه چې لنډ نه کړې
 سترې سترې يې په هر گام او قدم مرم
 پانه نه يم چې په تش لويې لمبه شم
 لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
 وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
 ساقی! دلته چې په څنگ کې د حرم مرم
 د ځوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه ږدئ
 زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)

او:

رون مې مستقبل شو خو تيارو ونيو
رب د پسرليو مې اغزو ونيو
ماوی چې مړوند به يې زړ پوښه شي
مات په کې بنگري شول هتکړو ونيو
چېرته يو سم جام د شرابي عقل
خای د مېکدو چې مې کعبو ونيو
نور مې نو اشنا په پلو مه راکه
دلته هر قدم قصا بخانو ونيو.. (۱۰)

او:

بيا رانغلي لېموت ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا دسترگو له بامونو
خلو وهلي گوره څه خواره واره پرې گرځي
د شونډو بوراگان مې ستا د شونډو پر گلونو
په خپل شرنگ به ويده شمه په خپل شرنگ به رواينش شم
بنگري مې کړه د لېچو، گرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دی او ستا زړه ورکوټی کلی
دا سيند چېرته جانان او کېږدی د حبابونو
لا بڼکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
يو څوک راته نارې وهي د غرونو له سرونو (۱۱)

همدارنگه د تنگيال په ازادې شاعرۍ کې د نويو شاعرانه
مفاهيمو او ترکيبونو او دغه راز د شاعرانه سمبولونو سيند

بهاند دی. دننگیال شاعري، د پښتو د ازادې شاعرۍ په
عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده
شاعرۍ کې د ننګیال هستونې ښکېلې او پیاوړې دي.
دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلارېو بوتو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
اود نرګسو دا موسکۍ موسکۍ رنګینې سترګۍ
د لاس په نوکو باسي... (۱۲)
اود یو بل ازاد شعر د بېلګې یوې برخې ته یې هم پاملرنه کوو:
(... بېګاه شپونکۍ باد ستا د څڼو له غرو راغی
په پګړۍ کې یو ټکی د یو ګل نه و
له نرۍ ملا نه یې د لمر هغه زرین و مستنی نه و راتا و
چایې په تشې او ریښې ریښې بڅخۍ یو د سنورو نارنج نه و ایښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
خومره تنها
خومره یوازې ده
زما د کلي ښکېلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب لیدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سیورو لاندې
پرهغو نویو پلنګي کتونو
یو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي پرې، ګلوي ځانته زموږ د کلي سپینې هبلۍ

زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کږو وږو لوگيو پر ځای
خوږې وړې دي د بنایسته بنایسته هیلو تکی سرې د پېغلتوب وینې
کلي کې یو سپوږمۍ د بریتو او یو شرنگ د سپینو تورو نه شته
رښتیا!

د کلي په دېره کې
د زلمیو خورو

د اتني هغه سکني ماښام درياد شي که نه؟... (۱۳)
څلورم: د اسحق ننگيال په شاعري کې ملنګي، شاعرانه
لېونتوب، باغيتوب او يا غيتوب ګڼې بېلګې هم راترسترګو
کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او يا غيتوب، د هغه شاعري ته
يو جلا رنگ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعري نمونې يې د
لېونېو شاعرانه ولولو څرګندونه کوي:

-ملاڅه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولي
د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

بنکل کړلې ډاډه د ساقې ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحر نوشی خودې حيران کړمه
شېخه زنگېدې په هوا والوتې

تاچې کړې ښکاره له لویپټې سترگې
خلکو نه شملې په هوا والوتې... (۱۶)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري،
اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره، ترهغو هم پښه اړوي
اود نمونې په ډول، کله چې د ((گناه)) په نوم شعر داسې
پیلوي:

خومره ښکمرغه یم گناه کومه
تمامه ورځ ورپځې د باد له ژرندو باسم
اود لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
خومره ښکمرغه یم گناه کومه... (۱۷)

نو شعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د کلتوري، عنعنوي
او اخلاقي ټکو په پام کې ساتلو سره یې یو لوی شاعرانه
لېونتوب او یاغیتوب گڼلی شو. د داسې څرگند او برېښې بیان
بېلگې به په پښتو شاعرۍ کې بېخي لږې وي.

د ننگیال بې وخته مړینه، د پښتو پر نوي شعري بهیر، د تندر
له گوزاره کمه نه وه او دغه گوزار د پښتو یو ننگیال، یو بریال
شاعر له دغه بهیره واخیست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ
کړی یې وي. لکه تنستولی چې یې وي. ننگیال، یو گل و، یو
ملنګ و. دغه گل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پانې پانې
شو، دغه ملنګ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او

رنگینوله دالیو بشپړنه و راډک کړی، چې کچکول ترې چا پټ کړ.

ننگیال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتود شعرد لا ښکلې کېدونکې ناوې د سینگار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نوميالي شاعر اسحق ننگیال د روان کال ۱۳۷۷ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (۱۹۹۸م د اپریل ۲۸مه) د افغانستان د معاصر تاریخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترگې پټې کړې. د هغه په مرگ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په گوټ گوټ کې افغانانو د هغه یادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې یې د هغه پر مرگ خپله غمشریکي څرگنده کړه.

په همدغه لړ کې د ۱۳۷۷ل کال د غبرگولي پر نهمه د ۱۹۹۸م د می پر دېرشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب یوه درنه یاد غونډه جوړه شوې وه. یاد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصیت او اثارو گڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او یو شمېر شاعرانود هغه پر بې وخته مړینه د اوبسکو څاڅکي توی کړل. په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړیو وپتېيله، چې د ارواښاد ننگیال د ناچاپو شعرونو

مجموعه د همدې ټولنې په لگښت چاپ شي او د هماغه نېک کار لپاره پر هماغه ورځ يو شمېر دوستانو يوولس سوه مارکه سره راټول کړل.

خو کاله پخوا گران ننگيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعه يې زما په نوم له کابل په پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليک هم دخپلې مجموعه يې په پيل کې ليکلي و:

((پر گران انځور صېب:

هيله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې يې وکړل، هاسې ميرخي يې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ اخيسته ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پيال ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. خښل، خوړل، کار کول او ويد بدل، دا دي هغه کلمې چې خداي (ج) د ژوند په نامه د ژونديو په ځوليو کې اچولي دي او زما ژوند خواته تر هر چا ښه څرگند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ: ښښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناپې توکړې. ښښه يې رانه واخيسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مروروي او زه له هغه ((درېمگړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

هم يو هغه تېره لېونی پخلاينه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندري غږوي...

بښينه خو لاره مگر شعر تر اوسه راسره شه د وخت لوبي مې وپروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرگ ننداره کوله، اوس يې هره شېبه نندارې ته ناست يو، مرگ مو په وينو او رگونو کې ځاله کړې ده.

يوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې يوه څه مې زړه ته راولوبدل، زړه مې راته وويل، چې دا خپل څو خام او نيمگړي شعرگوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضايع نه شي. بښينه خو تر ما دمخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼي خوبه يې کړې! څو شعرونه مې ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بيا موندل نو دروبه يې لېږم.

يوه ورځ به که خداي (ج) کول سره له نږدې وگورو.

ستاسو لېونی

۱۲/۵/۱۳۷۱

((کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په يوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خداي تعالی (ج) رضا وه، چې دا وږدو

لارو مساپر شوم او اوس هغه مجموعه د ننگيال تر مړينې وروسته خپرېږي.

ما دخپل اوږد سفر په پيلامه کې هغه مجموعه خپل گران ورور او تکړه شاعر او ليکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توگه وسپارله. له بناغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما اود ننگيال هغه گډ امانت يې، د يو ستر ادبي يادگار په توگه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مينه والو ته وړاندې کېږي.

دغه راز له خپل گران ورور، پياوړي ليکوال اود پښتوله سوې ستي خدمتگار اسمعيل يون څخه هم زياته مننه کوم، چې دغه مجموعه يې چاپ ته چمتو کړه، له هغو يادو شويو مجموعو سربېره يې د گران ننگيال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره يو ځای کړل، دغه راز يې دهغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلگې هم ورسره ملې کړې او داسې يوه ارزښتمنه مجموعه يې ترې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرگندوم، چې له ډولونو څخه په يو ډول يې ددې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مينه او درنښت

زرين انځور

۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه

۱۹۹۸م کال د سپتمبر ۱۸مه

جرمني - د کولن ښار

اخځليک

- ۱- ننگيال، اسحق، څاڅکي... څاڅکي.. کابل، د افغانستان د ليکوالو انجمن: ۱۳۶۸ ال کال (۷-۲) م، م.
- ۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹) م، م.
- ۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳) م، م.
- ۴- ډيوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غويي (۱۹۹۵ م، می) ۱۷مه ښه (۲۱) مخ.
- ۵- ازمون، لال پاچا، پگړۍ کې کم نه يې له کاکله گلله (دنارنج گل د دوديزې مشاعرې په وياړ) ننگرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی رياست) ۱۳۷۲ ال کال، (۱۴۲-۱۴۷) م، م.
- ۶- ننگيال، اسحق، څاڅکي... څاڅکي.. کابل، د افغانستان د ليکوالو انجمن: ۱۳۶۸ ال کال (۷-۲) م، م.
- ۷- ډيوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وری، (۱۹۹۵ م، اپريل) له اسحق ننگيال سره د ښاغلي اسمعيل يون مرکه، (۱۵) مخ.
- ۸- ټکور، افضل، دا ليکوال دا څېرې (د اسحق ننگيال د شعري بېلگو يوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ ال کال، (۴۲۸-۴۲۹) م، م.
- ۹- ننگيال څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م، م.
- ۱۰- همدغه اثر (۸-۹) م، م.
- ۱۱- ازمون، پگړۍ کې کم نه يې له کاکله گلله. (۱۴۸) م.
- ۱۲- ننگيال څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م، م.

- ۱۳- ننګيال، کله چې لمر شين شي. ازاد افغانستان، جريده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰) م.
- ۱۴- ننګيال څاڅکي... څاڅکي (۲۲) م.
- ۱۵- همدغه اثر (۳۹) م.
- ۱۶- همدغه اثر (۷۰-۶۹) م.
- ۱۷- ننګيال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۲ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپتمبر)، (۵۴) م.

ننگيال د نورو ليکوالو له نظره

❖ اسحق ننگيال يو رښتيني، رياست او هيومانيسټ انقلابي شاعر و او زه به يې د لارښوونې وياړ د ژوند تر پايه په خپلو اوښکو ساتم. پوهاند ډاکټر مجاور احمد زيار.

❖ د اسحق ننگيال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، د موضوع او شکل دواړو له خوا د خپرلو او خپرلو وړ ده. حبيب الله رفيع.

❖ ننگيال خپله شاعري په ژونديو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه يولي انځورگر دی، د غم ديوه شهکار تابلو يې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پير محمد کاروان.

❖ ننگيال په غربت کې پيدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې يې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو يوازې شعري لاره او دغه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننگيال زموږ د لومړۍ ليکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې يې صميميت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صميمي او خواخوږی و، يو انتقاد مننونکی شخص و او هر څه به يې په ورين تندي منل. بريالی باجوړی.

❖ ننگيال يوازینی عاطفي شاعرو، چې په شعر کې يې له
ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغي
سيوري ته يې ډېر ستړي دمه کړه. لال پاچا ازمون.

❖ ننگيال يو نوښتگر او پر ښکلا مين شاعرو.
نور الحبيب نثار.

❖ اسحق ننگيال د پښتو په معاصرو ادبياتو کې داسې
يو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د
يوه پرک په شانې وځلېد او ژر الوتيا شو او د زړه
اس يې ارمانونوله درانه بار سره د ((يوباد)) تر سر
څار شو او زموږ وطن يې له يوه لوی ویر سره مخامخ
کړ. احسان الله ارينزی.

❖ ننگيال هغه مجنون شاعرو، چې دخپل لیلی هېواد د
ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښايست بدرنگۍ ته
هم تيار ولاړو. بادام ظريفي.

❖ ننگيال له ((بې ضرورته)) شعرو يلو څخه مخ واړوه،
له تقليد څخه يې نوښت ته مخه کړه او د شعر اصلي
جوهر ته يې پاملرنه وکړه. نور مراد.

❖ ننگيال د ښکلي لغمان د شاعرانو د لويې کورنۍ د
سرگل، د افغانستان د ځوانې پښتو شاعرۍ سر
خپل او د ازاد شعر سالار و. ډاکټر محمد الله رازق.

❖ د ننگيال شعري ځواک دومره پياوړی و، چې کله ما دده يو شعر (خيبري تنده) چې د سربيت يې دادی: ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نه ږدی خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نه ږدی ولوست له واره يې په ولولو راوستم. ډاکټر جاويد وردگ.

❖ د ننگيال د شهرت او برياليتوب يو راز په دې کې نغښتی و، چې ده د واکمن گوند فرهنگي غوښتنو او سياستونو ته يې غاړه نه ايښوده او نه يې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسليم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راتپي کاندې دی په واقعي مانا يو روښانفکرو. په فرهنگي، اجتماعي مسايلو کې يې له يکه تازی او يوگوندي استبداد څخه کرکه کوله. سرمحقق زلمی هېوادمل.

❖ که د افغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي او د پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننگيال دی. زرین انځور.

❖ ننگيال د جنگ په ډېرو بدو شرايطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ (کابل) کې فرهنگي او ادبي کارونه په پوره مينه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

يوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ويلای شم، چې ډېر کم وخت يې د ارام لپاره لاره. فرېدون.

❖ ننګيال لکه څنگه چې په شعر او ادب کې يورونښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به يې له هر چا سره په ورين تندي چلند کاوه. دمشرانو درناوی دده پر طبيعيت واکمن و. له کشرانو سره يې مينه ډېره زياته وه او په نورو ټولنيزو څېرېښېګڼو کې ډېر پياوړی و. مولوي عيسی خان عالمي.

❖ ننګيال د يوه لوی عزت سيوری و، چې تردې سيوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تردې سيوري لاندې د ارام ساه اخيسته او بيا يې نود خپل منزل پر لوري د يون لپاره ځان جوړاوه. احسان الله الينګاری

❖ ننګيال يو هڅاند او ښه انځورگر ليکوال او شاعرو، هغه د هېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه يې د تاريخ په پاڼو کې خوندي کړي دي. محمد حکيم.

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لگيا يمه زخمو نه شمارم
تورو کمڅو ته دې کلونه شمارم
تا چې پرې ايښی نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستاله رښتيا ستاله درواغو لوگی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن يې يو دی يې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبو په گرېوانونو امېل
زه د گرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب يې ورک شي راته راشي خدا
څومره ساده يمه غمونه شمارم
کله به راشي په مزار د ننگيال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۸/۱۳۲

خيبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نږدئ
پرېږده خيبري تنده چې بيا په وينو ماته شي
گرمه معرکه ده سپېدو ته يې چې پرې نږدئ
سره چې وړي اورو نه په کمخو کې د پښتوناوې
ښه ده چې لمبه ده لوگېدو ته يې چې پرې نږدئ
زلفو د جانان ته چې خو سرې وينې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته يې چې پرې نږدئ
نن مې د خوشال توره چې بيا هوس د شرنگ لري
تاوه په شرنگ ښه ده چوپېدو ته يې چې پرې نږدئ
گورئ چې اسمان کې ورېځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خولا اوږده ده تورو شپو ته چې يې پرې نږدئ
وړي يې چې غرور ته ثريا په جام د سترگو کې
نېغه مو شمله ده کېدو ته يې چې پرې نږدئ.

۱۷/۹/۱۳۶۴

طلايي مرغان

سهر اوچت شو
دتيارو لمن يې خيرې کړله
او سپرلنيو وږمو
ددې شينکي اسمان په دښتو کې
په سرو منگولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او،
ددې لوی درياب په غاړه کې
د حسن په کور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولا مېلې.
۷/۲/۱۳۲۵

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپینې مرغۍ والوزي
لارې شي جوړې جوړې گلونه شي
ښکلي شي ښایسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
و موبني سینو کې گلالي بچي
سپینې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه!

پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه!

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلگو کې وځغلي
پېغلې د هوسیو د امان په لور
واړوي پیکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نڅرې وکړي خونبي وکړي
پام کوه!

پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه!

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

پرېږده د غونچو په لمن پريوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مینو کوو بولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼه ته د غوتیو د ښکالو سرود
ځمکې ته د ورېځو بارانو سرود
پام کوه!

پام کوه ماشې ته گوتې مه وروړه!

ای ښکاري اشنا! درته سلام کوم
گوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه یې چې کوم ووړ بچی بې موره شي
ته هم گوره پلار یې او بچی لرې
پېغله لور ښایسته زوی گلالی لرې
درد لرې، ارزو لرې، زړگی لرې
نو!

ای ښکاري اشنا! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته گوتې مه وروړه!
۱۳۲۵/۳/۱، کابل

څار

باده! لږ پام کوه
ورو، ورو چلېږه.
دویر گلان مې د سهار له اننگو ټول کړي
د ورېځو سیورو ته مې ایښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د درواغجنو ستورو
لارې څارم!!!

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

گناه

هېره دې جفا که نور دې نه درځم په کلي
دا ځلي خوله را که نور دې نه درځم په کلي
مادر ته نیازین زړگی ټوټې ټوټې راوړی
هېره دې ادا که نور دې نه درځم په کلي
نن راته ساقی د انگوري میو ست مه کوه
شونډې دې مینا که نورې نه درځم په کلي
خوله خودې بېرا نه غیر دعاته جوړه نه شوه
سترگو کې موسکا که نور دې نه درځم په کلي
ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د گدا سترگو
نن دیدن سپوا که نور دې نه درځم په کلي
زه ملامت نه یم صبر مات شو ته مې بېکل کړې
معافه مې گناه که نور دې نه درځم په کلي.

۱۲/۵/۱۳۲۵

کابل

غزل

زړگيه اوښکه د لېمو شوې دا دې څه وکول
تېر د قاتلو په کوڅو شوې دا دې څه وکول
دلته د ښکلو مينه سرغواړي د عشق په بدل
راغلي مين په داسې غلو شوې دا دې څه وکول
دلته خولارې د جنون وې د هوس خونه وې
تاو د جنون په زنځيرو شوې دا دې څه وکول
قدم چې خوشې دلته اخلي په اغزيو لگي
ته يې په خيال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرتيتي دې چاته هم نه وزده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

تشي هو جرې

گلونه شته خو له وړمو خالي دي
جامونه ډېر دي له نشو خالي دي
نوريې نو شرنگ نه شته چې پامې خوي
سپين مړوندونه له بنگړو خالي دي
نجونې سرتورې شوې بهر نه راځي
ځکه قبرونه له ډيوو خالي دي
چې يې پيزېب شي زنگ وهلې کړي
دغه کوڅې له لېونو خالي دي
چې مې رقيب په کلي زغرده راځي
بنايي هو جرې له پښتنو خالي دي.

۱۳۶۶

کابل

زما دلور (اوبښکې)

د زوکړې په شپه

د سرو وینو د شپو خانگې...

د سپوږمۍ ټيک په وړبل کې

داله کوم لورې نه راغلې؟

د موسکا په ډکو شونډو

د ساره ژوندون زندان ته!

دلته مرگ دی، دلته وینې

موږ پر خپل ژوندون په تنگ یو

تا بې غمه جهان پرېښود

د ژوندو مړو مېلمه شوې.

دلته زموږ د ژوند پرولو

زموږ د مېندو په سینو کې

د زلمیانو په ککو کې

د پېغلو ټپو په کمخو کې

رازنگېږي، رازنگېږي

د سوروینو د شپو خانگې...

۱۰/۲/۱۳۲۲، کابل

شپه

تاسو پر کمځيو باندې تېره کړه
موربه شپه اغزيو باندې تېره کړه
دا د ژوند مروړلې او ترخه کيسه
ټوله مو سپرغيو باندې تېره کړه
يوه شپه رودل به وود شپوله تي
دا شپه مو پېريو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو تروږميو باندې تېره کړه
ډېرو ستمگرو مود وخت توره
خو ځلې مريو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۲۲

کابل

نصیب

مور چي له اره د شپو روږدي يو سبا دې نه شي
که په خو شمعو شپې رنځېرې نور نا دې نه شي
خیردی زموږ د باغ گلونه که تالا تالا شول
ستا د بڼایست، ستا د کمخو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تیاور کې ډوب شوم ستا وړبل مې هېر شو
ستا د بېلتون خوب مې لیدلی دی رښتیا دې نه شي
خوا مو اغزو، لاره اغزو، کلی اغزو نیولی
داسې سپرلي کې که راځي گلونه را دې نه شي
موږ د تقدیر پر ماڼیو په وچ سمندر ټول لاهو کړو
دغه نصیب به وي زموږ خود بل چا دې نه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۲۲

جلال اباد

انگازې

چوپه چوپتيا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرگانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړې.

دا څه سهار دی؟
چې له یوه کوره یو غږ
د یوه ورد خلاصېدلو ونه خوت
چرگانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړې.

واتونه تش دي
د سوالگرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرگانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړې.

خو یو غږ اورم،
یو غږ وینم،
یو غږ څښم

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انگازې کوي
په ماته ژبه وايي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای! زموږ د باغ گلونه
وای! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ل کال
کابل

ژوند ته ژړا

سترگې دې شته؟
ته راته گوري؟
غږ مې اوري؟
ژوندونه! نن دې پتو سترگو ته
يو غلى مسا پر ناست يم
چې اسو بليو ته مې
د باد او توپانونو
د کاروان او بڼې ستمی کوي
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود د بڼتو
د برينې پښتۍ و سوځېدې
او بڼکې مې بېرته خورا!.

۲۸/۲/۱۳۲۷

کابل

درشل

چې پراغزنو لارو ځو سبا گلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکرو ټوپه اورو نو کې
و

شپو کې د لمر زړې کرو ورېځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کېرې کوڅې که د سفر څو له تیارو ډکې دي
دوینو سور مشال په لاس کې تور تمونو کې
و

له زړنو پرځې ووروو پر جل وهلي فصل
شېبې، شېبې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقیب خیر که کوهي کیندلی
سبا به غاړه غړی یاره! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۲۷

کابل

لوونه

گله شول هر خواته په كړوندو لوونه
موربه كوود خپل سرو لوونه
ته دې گلان دلى دلى وره پر سر
موربه ته راپېښ دي د غونچو لوونه
موربه د لونگو كړونده كړې وه
اوس پكې كېږي دا غزو لوونه
خواشيني نه يو پر بې سرو تنو
مگر چې نه شي د شملو لوونه
خيردې كه نور راكې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۲۷

كابل

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې د ماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼې کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم گل اوربلوي؟
هره شېبه، هره گړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
د ماتېدلو اوازونه اورم.

هره شېبه، هره گړۍ
له خپله ځان تنستم
هره شېبه، هره گړۍ مې
څوک له ځانه شري
د يوه ځنگله پر ځانگو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوري زما په هره ساه کې
ځغلوې د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوري،
ځانگې،

لاس په لاس د تور ځنگله له پاچاهۍ نه
د غریبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په گډه تښتو.

زه د مزل په هر یو گام کې
د پروڼ شاهدان وینم
او د نن شهیدان.
زه مې د غرونو او څېړیو
د گونگۍ ژبې اورینو افسانو ته ناست یم
چې هره ورځ کې راته ښیي
په خوني ټکو دوینو
او اورو نو تاریخ.

زه یې په سترگو کې

د خپل نن او پروڼ
ماتې هندارې وینم.
زه په زړو هدیرو لولم
د نیکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کیسې.
۱۸/۲/۱۳۲۷، کابل

کوټنۍ

نور مې تردې چټ لاندې
خوبه نه راځي
نور له خټينو د پوالونو
او بامونو سترې شوی يم
ماته له دې ځايه نه لېرې
په ځنگله کې
يوه د غورگو کوټنۍ کور کړئ!

۲۴/۲/۱۳۲۷

باور

منم د ژمي چې اثر نه شته دی
خو پرسپړلي هم څه باور نه شته دی
گودر به وي، نجونې به ډېرې وي خو
هغه د بڼکلیو مازيگر نه شته دی
تڼاکه وم مگر اوبه چې نه شوم
د اتشي سترگو نظر نه شته دی
شپه سبا شوې له مودو ځنې پس
خو زور په زړه کې د سحر نه شته دی
لويې ډېرې چې مو اغزو ونيوې
جگې شملې پگړۍ په سر نه شته دی

۳۱/۲/۱۳۲۷

کابل

د مسكو پېغلې ته

زه چې گورم ستا د زلفو د مارپېچو غرونو باغ ته
ماته یاد شي
زموږ د پېغلو وړان پيكي، ځنگل سرونه
زه چې گورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ماته یاد شي
پر وطن مې د سرو وینو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکانې وروي، پر تاگلونه

۱۹۸۸/اکتوبر ۱۳مه

مسكو

ستري مور مې
هر خو زېښتمه ورو ورو (د بلبل اوښکې)
هر خو زېښتم د ورېښمو شونډو خاڅکي
هر خو خېرم د نشو پر مينارونو
لامې مينه تاوده نه وي چې رايا د شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا ستري ستري مور مې
هر يو گوټ شي د شرابو
پيمانه راته د زهرو
راته يادې کړي مچکې
د ملگرو سورتېر مې.
ای زما وطنه!
ای د مرگ او وينو کوره!
لږ مې پرېږده، لږ مې پرېږده
چې مېلمه يم پس له عمره
د يورپ د ښاپېريو.

۱۹۸۸ اکتوبر ۱۹مه

کيف

زما زوی ارش ته:

ستري شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې نندارې کوم
چې لتويې مې سرگردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لتويې مې ددې سترو ميخانو غاړه کې.
خو زه

د شنو ونو د لاندې له خپل سيوري سره
بښينه د غم دميو لاس کې
له هرگوت نه وروسته
د اورلگيدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
ستري شعرونه ليکم.
هو کې!

د وينو شعر، د غم شعرونه
او ستاد ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.

۵/۹/۱۳۲۷

کابل

راشئ او وگورئ!

راشئ او وگورئ!
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) اود ((مستو)) شاعريو شېبې
راشئ او وگورئ!
زما د غزلونو د ميلاد او کوچنيوالي دغه تنگې کوڅې
راشئ او وگورئ!
زما د شعر چغې مساپر مابنام کې
چې په سرو وينو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د خو وچو اورلگيدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وينه شي، وڅاڅي او ژاړي سربېره له دې کنې ځمکې ته.

راشئ او وگورئ!
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نږدې ځاله
راشئ او وگورئ!
زما د غزل سترگو کې
څپې، څپې د وينو او سرو اوبنکو چينې.
راشئ او وگورئ!
زما د شعر گلونه پانې پانې

الماسي برېښنده غاښو کې د خاڼو پاتې.

راشئ او ومې گورئ !

راشئ او ومې گورئ !

چې څنگه خلاص شم شو گيرونه د سهار له شنو بادونو سره

وايم چې نه يې ليکم

خو پاڅم و خوځم او گرځم

لاهما غسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۰/۹ / ۱۳۲۷

شومه دم

راځه چې څه د ستورو د لالونو شومه دم دی
په ځنود سپوږمۍ کې د گلونو شومه دم دی
کیسې خو په والله چې د شرابو زړې شوي
جانانه! د سرو شونډو د جامونو شومه دم دی
د شمعې په رڼا کې به مې ستا خبره لیدله
اوس راشه چې مې کورد مشالونو شومه دم دی
خیالونه شول خپې خپې په شنه سین د اسمان کې
ته گوره چې اشنا! د غزلونو شومه دم دی
زما د انتظار شپې او ستا نیم کنبه سترگې
زما د شوگیرو، ستاد خوبونو شومه دم دی.

۲/۸۰/۱۳۲۷

کابل

اجمل خټک ته:

شمشاد شمله، زیرې خبرې

ته رانه ځي او زه تنه ځي پر ځيگر گرځوم
د ذهن باغ کي دې کرم ياد دې پر سر گرځوم
اشنا! درتلي نه شمه لار ټوله اغزو نيولي
د زړه پر گل دې لکه پر خه هر سهر گرځوم
خاخکي غزل به مې ليکه تابه تر جوړ کړه درياب
اوس به د شعر منگي خالي پر کوم گودر گرځوم
بې شکه کورد پښتنو کي لرو برخونه شته
چې مې د زړه ((دالان)) نه ځي خاورې پر سر گرځوم
ستا دا شمشاد، شمشاد شمله او ستا زېږې خبرې
لکه روڼ ستوري په اسمان کي د خيبر گرځوم
گوره زاري درته کوم چې درنه نه شمه هېر
ستاد ((غيرت چيغه)) خوزه په لرو برگرځوم.

۳/۱۱/۱۳۲۷

کابل

د خاورين کلي ناوې

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې
يوه سپېڅلې څېره
او يو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نيولی دی د ځمکې ادې
تې ورکوي
او له خاورين زړه نه يې ورکړلې
د تورو تورو وينو لپې.

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې
يوه رنگينه پاڼه
يوه نازکه لښته
چې شنه بادونه يې خاورين کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران يې زلفې مينځي
اوشنې وږمې يې غوږ ته بولي

د ښایست او د شنې مینې کیسې.

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه د حسن د یوه یوه ښایسته شهزادګۍ
یوه له شنو، سپینو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

هاغه ده وینم یې
چې له خاورین کلي نه راغله
د ښایست پر اوږو.

ګوره سپرلۍ راغی
هله یو ګل وټو کېد.

۱۳۲۷ کب

کابل

د خزان رتلی گل یم پر سپېڅلي بهار سوځم
د گونګۍ شمعې رها یم د شپې زېرم سهار سوځم
ورته اوبنکه شم د سترگو زما ستړی سفر گوری
لایې کوز پر شونډونه یم چې په بنکلي رخسار
سوځم

د کمښود بڼې گل وم لکه روڼ د شفقت شاخکی
ستاد تورو زلفو غره ته اوس تنهالکه خار سوځم
د لیلي زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونی سترگې
ټولو لوژونه ځوانیمرگ شول د وعدو پر مزار سوځم
د وفا دانې مې کبنت کړې د جفا فصل زرغون شو
د ژړا چم خو مې نه زده خود زړه په انگار سوځم.

۱۳۶۷ وری

کابل

ښکاري نظر

زده که دې خواږه نه دي ترخه خوراته ووايه
مات مات دې منگۍ شه جنۍ شه خوراته ووايه
زه ساده په غورو د لېمو کله پوهېږمه
نيمه راته ووايه د زړه خوراته ووايه
نه وایمه نه چې راته وکړه د وصال کيسه
خیر دی یو غزل د بېلتانه خوراته ووايه
مادې د الفت زړي د زړه پرسر کرلي دي
ته پرې د سپر غود بارانه خوراته ووايه
سترگې مې باولۍ شوې ستا ښکاري نظره کېناستې
اوسه يې هغه وخت د قتلېده خوراته ووايه.

۱۸/۱/۱۳۲۸

کابل

زړه سوی پر غوتۍ

نازولي غوتۍ راغله
د سپوږمۍ امبل پر غاړه
د سپرلي وینې پر شونډو
اود ستورود سرو اوښکو
په چینو مینځلي زلفې

دا دېری د سپینو واورو
د جلگو سپین کفنونه
یرغلونډه د ډلیو
د یخجنو بادو کریکې
توپاني خونړۍ ورېځې
د ترخو سیلیو ژبې
د گلونود مرگ چغې
د ویرجنو ورځو میندې
د نېستۍ پر سین لاهو شول
راته سورپسرلی شین شو

زما زہ پر غوتی سوخی

زماره پر غوثی سوخی

چې د مرگ له پولې راغله

لہ لو خرو دک جہان تہ

د شرابو جام په لاس کې

خماری نشی پھ سترگو

خوشبیه پری تیره نه ده

چچی بی اور او توپان سوخی

د ثواب بنگري پر لږڅو

لہ کنہاہ تشہ لمنہ

دازمورد وینو سین کی

دازموږ غریب سپرلي

کے لیے

٢٤/١/١٣٦٨

کابل

د بې لارو لارو پل

تا وې درځم به
ما مې زړه درته باغچه باغچه کړ
زما د مړه اميد انگړ کې
د نرگسو او زنبقو گلان وغورېدل
زما د ذهن د اسمان
د اجل وهلي د بښتې
او وچې شوې چينې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټي
هاسې پر فصل راغلل

ستا دراتلو د شېبو ټال کې زنگېدم زنگېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مينځې کړلې
ستا هر قدم ته مې د شعر نازولې وينې وپاشلې

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شينکي باد د کمځيو
غورځېدلې غوتۍ
زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
د بې لارو لارو پل ښيي.

۲۹/۱/۱۳۲۸

کابل

سیلی

تورې سیلی دی په جونگړو کې رڼا نه پرېږدي
دلته د وینو لېوني چیرته خندا نه پرېږدي
چې د اشنا خورو ورو زلفو کې نه شته گلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پرون په کانیو نن چې داسې په سکرو ټولګو
شېبې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وینو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې و مري بچي
قاتلې شېبې دي دعاګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو په وطن راته د مرګ سوداګر
چاته عزت، چاته شمله، چاته حیا نه پرېږدي.

۱۵/۲/۱۳۲۸

کابل

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مراوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوبنکو د گلونو نندارې ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

چامې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې یې د مستو خنداگانو
او پیالو له کړنگه اړنه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

چا د اسمان له چاودې زړه
زخمي سینې
اوله ویرجنو سترگو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

د هسک د واک په منځ کې
د شهیدو ستورو وینونه
پر مخ ولې خالونه ایښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلايي بڼې
د هر گل او سرې غوټې
د زړه چاودون او شهادت کیسې.
۱/۴/۱۳۲۸

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوی؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
اوله هرڅه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
اود شنو ولود شنو خانگو غرمو سیوری.

۵/۴/۱۳۶۸

کابل

د ماضي پانه

د سرو وینو پروڼ وینم
چې دنن شفق ته گورم
راته تېرې کیسې ښیي
د ماضي پانه اینه شوه.

چې کې لوی سمندر وینم
په باغي څپو کې لامبم
د زمان گلونه مینم
د ازاد ساحل په څاڅکو
د نجات پر بېړۍ سپور یم
کله تندر کله کله اور یم
رنگوم د سکون څلي
وینم د مانو کلي
هر محل راته میوندی
هره دښته تاتره شوه.

چې کې لویو غرو ته گورم
ټول جهان راته شمله شي
دا کـږې وږې درې مې
راته رزم شي، جگړه شي
هره تیږه د وطن مې
د جرگو لویه دېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتیانو)) زلزله شي
هریو توغ، هره جنډه مې
د پرنگ پر سر لمبه شي
هره پغله د وطن مې
ملالی شي، زرغونه شي
چې دا مسته برېښنا وینم
راته توره شي تیاره شي
د پروغ غرور ته گورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

لاد هسک څنو کې زانگي
دا اسمان اسمان خيبر مې
دا دنگ د کسو تور شو

دا جهان جهان سپين غرمې
لا د فتحې سرود بولي
دا ميوند ميوند سنگرمې
د دښمن پر مري چورلي
د غازي ادې خنجر مې
لا د تورو گوزار غواړي
د زلمي شهيد ټير مې
زېري! زېري! چې لا سره مو
د ننگونو معرکه شوه
دا پسه سررگتلي لاره
بيا زموږ په وينو سره شوه.

۷/۴/۱۳۲۸

کابل

حاصل

بيا مو په كليو ، كړوندو كې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بيا مو د ژوند واته
د سرو او ښكو د ماښام شفق
په وينو سور كې.
او په دې سترېو كړوندو كې
د غنمو او گڼيو د هر فصل پر ځاى
هره شېبه د ځوانيمرگ ژوند
اود سرو وينو حاصل اخلو.

۲۲/۴/۱۳۲۸

كابل

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول

دا سپوږمۍ هم بوره شوه

او ددې شپو تورو ځنگلونو کې زېږېږي

او لوېږې د شرمېنو

او د دښتو د بگوو بچي.

دا ستوري هم تويې شول

دا رڼا هم مړه شوه

او د زړو کېږدو منځ کې

د کوچنيو ماشومانو د خنداوو

او په غرو کې د زاړه شپونکي

د ((های های)) اوازونه پټ شول.

دا ستوري هم تويې شول

سبا به لمر هم مړ وي

او موږ د شپو بنده گان خاندو

د رڼاوو د مرگونو

او شهيدو ښکلو ستورو

ډلو ډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۲۸، کابل

هغه ورځ...

بيا به سره لپچې د رامبېلو
زموږ د کلي د گلابو
له شينکي قده راتاو، راتاو شي؟
بيا به د سرې غوټې ډولۍ
د پسرلي پر مرمرينو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بيا به د غرونو
د زاره شپونکي
د بين د زړه
زخمي اسويلي ساه واخلي؟
بيا به زموږ د کبرۍ مخه
د وريو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هو کي!
همدا سې به شي
غرونه به هست شي
او دا د بڼتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خوهغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختي هم ويلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۲۸
کابل

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انگورو به
د چاله حسنه رنگ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لورې مزلونه وهل؟

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترگو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدی به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو انگیو ته
د مینې خال له چاپوراوه؟

اود وختونو ترورېمې کې به
د ژوند او داميد گامونه چا اخيستل؟
کښت دې سمسور سپوږمې!
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه!.

۲۴/۷/۱۳۲۸

کابل

لمبې په دام کې

دلته غوتۍ له ډېرې تندې و سوي
دلته د باغ ډيوې سوي قتلې
د اغزو پر خونړيو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورو نو پر غرمو بدله.

دلته په کليو کړوندو کې
د ماتم د مانبامونو ډمې ونڅېدې
بيامو د ژوند واپ
د سرو او بڼکو د مانبام شفق
په وينو سور کې.
او په دې سترېو کړوندو کې
د غنمو او گنيو د هر فصل پر ځای
هره شېبه د ځوانيمرگ ژوند
اود سرو وينو حاصل اخلو.

دلته په سترگو کې

تنکی او بنکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، گودرونه
او ویالې تېرې شول
(دلته ډوډۍ وړې ده).

دلته د شنه سپرلي د گلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرگه شوله
او زموږ په مینو او جونگړو کې
خواره لوگي
زموږ د ژوند د پای ټکي شول.

دلته وطن په وینو سوردی
او لگیا دی زموږ د وینو پر مدار خړخي
دلته زموږ داو بنکو سین کې ملایک او شیطانان،
او پرنستې او تور دېوان سره په گډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اټکړۍ دي پرته
دلته د اور لمبې په دام کې نیسي.

دلته اوبه، دلته اوروڼه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترگو له ککيو نه قی شوی
د شملو او لوپټو انځور

دلته زموږ د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواخشو په غوږو کې زانگي
دلته ويالې تېري دي
((دلته ډوډۍ وړې ده)).

۲/۷/۱۳۲۸

کابل

ښېرې په مالت کې

جانانه! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغري دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه گلان نه شته
ايرې دي په مالت کې، هديرې دي په مالت کې
د مينې گودروران شو د منگيو کتار مات دی
له سرو وينو نه بيا جوړې ويالې دي په مالت کې
سبابه وي منم خو په ماحول کې د کوډگرو؛
په موږه خو خورې ورې تيارې دي په مالت کې
ذره هم سترې نه شو پر موږ زور د ستمگرو
هر څومره که ژړا وي دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۲۸

کابل

اس (۱)

هغلته لري يو سپين اس ولاړ دی
لکه د گلو پرڅه
لکه د قوښکه
لکه د ښکلي يارد سپينو غاښو سپينه برېښنا
لکه اوبو کې د ښايسته وو ښاپېريو د مړوندو نو سيوری.

هغلته لري يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنيا سپينه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري
فقط همدا سې لکه ته چې رانه کرکه لري
منډې وهي

تښتې رانه
هله يواس ولاړ دی
هله يواس ولاړ دی
لکه د گلو پرځه
لکه د قو بڼکه.

۱۵/۸/۱۲۸

کابل

هیلې

پانې را ورژېدې
خانګې برېنډې شولې
کفن د سپینو واورو واغوسته
د ځمکې ادې
کنګل زموږ په ویالو کې
د اوبوله ستوني ساه واخیسته
او ځوانیمرګ شول د سیندونو
نازولې کبان
نواي هیلې!
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګراني! دا ستاد اوسېدو کله دی؟
۲۲/۹/۱۳۲۸
کابل

سلامونه

هله چي شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو گڼيو
د شنو پرخو امېل،
هله چي ويالي دي
د جل په موسمونو کې
د ستريو پرديسانو د غرمو خپرې
اودو بالورنې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلېتوب ايښې
اشنا! همغلته زموږ کلي دی
زموږ د ژوند هغه ويالي
او کروندې هله دي
گوره! که راغلي کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پتيونه د تلليو
(قحلاخو) سلامونه راوړه!.

۸/۱۰/۱۳۲۸

کابل

غلا

نن مې مودونه پس په سترگو کې
د خوب پر ځنگله اور ولگېد
خو سپين سهار پوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنگېرې
د ځوانۍ د زړه چاودون
اود گناه يو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په نارو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي
زما دمور د لاسو نښې ها سپېڅلې تسبي
او په انگرې کې
د انگورو د تاکونو هغه بڼکلي، هغه مستې شنگلي.

۲۳/۱۰/۱۳۲۸

کابل

ماڻهو ته سرود

موربه دې وينو ماڻهو !
موربه دې وينو بېړۍ !
ماڻهو ! ز موربه دلته يو گودر اباد دى:
د زلميو او د پېغلو د تنكيو زړود وينو گودر
دلته ز موربه د وطن ميندې د كوډلو
اود وړانو كلاگانو انگړونه
هر سهار په خپلو سترپو سترپو اوښكو مينځي.

ز موربه بوختيا: وير سره غاړه غړۍ
ز موربه ((مېلې)) پر هدير و، ټولېدل
او ټنگ ټکور مو: د گوليو نڅا
ژوند مو د اور او د اير و
او د سگرو ټو او سپرغي و
يوه تکه سره بټۍ ده ماڻهو !
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنگلونو شرمېنانو خوراک.

خو موربه دې وينو بېړۍ !
موربه دې وينو د توپان او گردابونو په سرونو
د گلونو او عمرونو لالهاندې بېړۍ !
موربه دې وينو د ياغي سين په موجونو کې
چې اوږې او را اوږې

غورځې، پرځې
اورا وخوځېږې
د خپو پر غرونو لارې باسې.

موږه دې وینو مانو!
موږه دې وینو چې ((سلام)) ته دې هر گام کې
د وختونو لېوني پېریان
د شپو له ځنگلونو وتي
موږه دې وینو چې دې ښکار ته
هر خپک کې
دنهنکو وینې څښونکي لښکر ناست دی
له غاښونو نه اړې جوړوي.

موږه دې وینو چې د درد کومي کې ساه وباسې
موږه دې وینو چې یوه تیاکه مړه نه وي اوبله درځي
موږه دې وینو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډېره شوله
تاوه را تاوه شوله.

موږه دې وینو مانو!
چې هره ورځ او هره شپه، هره گړۍ راته داستا
د سفرونو او مزلونو د گامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې گداز او رو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

ماڼو ورځه !

ماڼو وردرومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.

که چېرته تم شې ماڼو !

اود ساحل پر لوري لارونه کړې
د وخت پر پاڼو به ورسټې شي تورتمونو کې
د سټريو قافلو ديون سپېڅلې کيسې
د گلکڅونو شنې ريښې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندي باورونه کړي

موږه د مرگ او د ژوندون پر تمځای ناست يو

ستا هر گام ته موله زړونونه

د وينو مشالونه ايښي

موږ دې هر گام او هر قدم

د خپلو اوښکوپه دې ماتو، تکو سپينو مرغلو مينځو.

راته هادي شه ماڼو !

راته هادي شه ماڼو !

۱۰/۱۱/۱۳۲۸

کابل

لاس را کوي او که نه؟

بيا د اسمان دروازي بېرته شوې
باران دی چې ورپرې پسې
خود سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرتريايه پر چينو بدله
د سرو لمبو په چينو
دنيا مو ټوله په ناپايه سمندر واوښته.

((نوح)) بيا دعا د مرگ
دوخت د گناه کارو کړې
مور گناه کار چېرته يو؟
نه خو مو چاته لېونی ویلی
نه مو پېريان د چا د عقل غله گڼلې چېرته
خوځو ډوبېږو بېگناه
د سرو اورونو د موجوو سين کې.

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

زموږ د ((نوح)) بېړۍ!
موږ په خپله لېوني يو
او پېريانو رانه عقل وړي
لاس راكوي او كه نه؟

۱۶/۱۱/۱۳۶۸

كابل

موسم

بې له تا دوينوشيپې شوې، مېلمنه موشه د کلي
د (زيوس) د کال وړانگې ((اتنه)) موشه د کلي
خو چې غار په وينو لوند دی، گډوي لوگي د غوښو
خويو سترگي دېو پاچا دی نو وسله موشه د کلي
د تيارو او ښې گونده دي ژوند ترې ساه ايستلی نه شي
د سپوږمۍ د روح اينه شه او ډيوه موشه د کلي
ورته بوي لولي سترگک کړسکندر تخت د جمشيد وسو
دا مړواندی قوم راوېښ کړه زلزله موشه د کلي
چې د ژوند هره چينه يې تر هر پل لاندې کړه وچه
دا د مرگ په سره موسم کې ته قبله موشه د کلي.

۲۲/۱۱/۱۳۲۸

کابل

زما ليلا

زما ليلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد يې د گلو د وړمو سپينو چينو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مينځي.

زما ليلا د شنه اسمان د لويو کليو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې څانگه څانگه شي
د دښتو او ځنگلونو تورو څڼو ته
غونچې د مرغلرو وايي.

زما ليلا د چنارونو او سپېدارو
بنايسته مرغۍ ده
چې چېرته بڼاخ له ونې وزېږي
نغمې ورته د عشق او دپاکۍ غږوي.

زما ليلا د هسکو غرونو د سرونو

د کږېدۍ کوچۍ ده
لکه گوربت يې پر ژورو او پرترو
کږېدل نه دي زده.

زما ليلا د شنو بادونو د چينو
هغه رڼه سترگه ده

چې چېرته گرد پر رڼا پرېوزي
پرې وږمې د ازادۍ وروي.

زما ليلا د خداى د کلي د شنه باغ
دهسکې ونې سره مڼه ده اشنا !
چې د جنت وږي يوازې د خپل حسن
او رنگونو په کاسو مروي
او تويولو ته يې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۲۸

کابل

مېرمني ته مې:

ستا وفا

مادي په زلفو کې
يو گل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شېبې
غونچې غونچې کړې...

کيسې

سور ژمی اوبه شو د سپرلي هنگامي چېرته دي؟
دا زموږ د تريو هغه ډکې کاسې چېرته دي؟
شپو کې لگېدلې د زلمې شهيد پر قبر چې
اوس مو پر شهيد وطن دا ورکې ډيوې چېرته
دي؟

زموږه خوياد پرې د پرديو هم بېوسه مرگ
سرې جنډې رپېرې پرې؛ زموږ هديرې چېرته
دي؟

زموږ د ټنگ ټکور هو جرې، زموږ د محبت کلي
زموږ د شمله ورو هغه لويې دېرې چېرته دي؟
شته دلويتو غرور او هسک دی د پگړيو غر
اوف چې د پښتو او پښتونوالي کيسې چېرته
دي؟

۱۳۶۸
کابل

لکه سپېڅلی لوگوس

ته د زنبقو د تنکیو انگیو

د شبنم خاڅکو کې

دانه دانه د پسرلي بڼکالو کې وټو کېدې

لکه سپېڅلی ((لوگوس))

لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

ته د باران او سپیونو واورو

له معصومي او سپېڅلې بېگناه لمنې

زما د زړه پر جل وهلې د بڼتې تویه شولې

لکه وږمه د سهر

لکه کوچنی ماشوم

دیوې بېوزلې مورد ویر او د دعا په بدل.

ته د لمر و نو د کانونو

او سپوږمۍ له څاه نه

لویه ډیوه شوې

په تیارو شپو کې مې وځلېدې

لکه دروند لاسو کې سترې امسا

لکه د تږي مساپر په مخ کې لویه چینه.

ډلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزونه
لکه ستړۍ بازينگر گډوي
دا پسرلي څه شو؟
دا زرکې چېرته لارې؟
چې زموږ د غرو په لاله يې درو کې
او د بادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او دکارو کاروان غېږې موبنې
او د اسمان غېږه کې
شفق راوسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکرو تپو ډلۍ وشيندلې.

داکلی مه وړانوی !

داکلی مه وړانوی !

داکلی مه وړانوی !

گورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې

گورئ د شنې ویالې تر څنگه د جلگو د پاسه

یو کوچنی پروت دی

یو کوچنی ویده دی

او تر وړې لوی پټې لاندې

د ناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونه ویني.

داکلی مه وړانوی !

داکلی مه وړانوی !

گورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې

گورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې

کتار، کتار

دلمر تر وړانگو خپل پیکي جوړوي

او په مینو ژبو

د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي

داکلی مه وړانوی !

داکلی مه وړانوی !

گورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو څنې
گورئ چې هلته ددې تورې تروږمۍ له غېږې
سارې ځگيروي جگېږي
سوزمن اواز راځي
او اميداوړې ميندې
د انتظار د بڼې د سرو گلونو لارې څاري
دا کلي مه وړانوي!
دا کلي مه وړانوي!

د سفر په لاره کې

مامې د مینې نوبالغه خړیکه ولیدله
چې مې دیاس او دوهمونو د تیارو شپې یې
د خپلو سترگود الماسو په تېغ خیرې کړلې.

مامې د مینې نوبالغه خړیکه ولیدله
چې د سرو وینوله بستر نه یې دستورو نجونې
د شپو د زور له گنهگاري غېږې خلاصې کړلې.

مامې د مینې نوبالغه خړیکه ولیدله
د سبایي ددې ورېښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د ورېځو سین نه د سفر لاره کې
د باراني گلو سلام ته غېږ د ځمکې نیسي.

اهداء زما سپين ډيري شهيد پلارته:

د ميلاد په شپو کې

ای! ددې شنه اسمان په غېږه کې خوب وږې سپوږمۍ!

ای! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې!

ای! د گلونو اود پېغلو، پېغلو وینو پرې!

ته راته گوري؟

ته راته گوري چې د کریکو او تیارو نښه شوم؟

او د سارپه ژمي خوني او گنهنګار ابلیس

زما د گلانو او نرګسو باغ کې او روکاره!

ته راته گوري!

ته راته گوري چې محل مې له کارغانو ډک شو؟

او په ویالو کې د هیلېو بچي وسوزېدل!

او زموږ د کلي میندې

د میلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))

ته راته گوري؟

ته راته گوري چې مې ټول کلی چارپه چارپه دی؟

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ!
آه درنیا مورې!

د چرې په څوکه کې

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو ورېځو ځاله کېږي
او د شیطاني شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرگ له نوکو نه کترې، کترې راتويې شولې.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرگسو دا موسکۍ، موسکۍ رنگينې سترگې
د لاس په نوکو باسي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې زموږ د کلي د بامو د سر سپينکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهر و د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري گوتو کې ځاله کېږي
او د چرې څوکه کې
سپينې دانې لتوي.

د رڼا کلي ته

زه به د سترگو تخم
دغه رانه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او،
د سينې له باغ نه
به مې د وينو خراغ
تورو کوڅو کې
د لارويو مخ ته، ونيسمه
خوچې په گلپه سره
دې لويو شپو کې
د رڼا کلي ته ټول ورسو !

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لوري
يوې مروړلې
خوسا شوې وږمې سراخيستی
او دگلانو په چوپتيا کې
دکارغانو ډلو
تیارې پرسر
د سبايي په شبنم ولا مېلې
سهرله شرمه
ځان ته ونه کتل
گلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
اولمر خولې، خولې
د شپې پر بام ویده پاتې شو.

د رڼا مرګ

لاد نرګسود موسکاپه سپرلني پانو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ويده ده
د شپو په خټو کې
د تورو، تورو وربځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وينو پيماني اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوتيو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي گلونه پر سر
د تور خزان خوني سيليو ته سلام کوي
او د سپېدوله باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزني چاودې، چاودې سينې
يوه رڼا ولوېده
يوه رڼا مړه شوه
(چې رنگ د لمړيې درلود).

پوهاند دوكتور مجاور احمد زيار ته دهغه
د پنځو سمي كليزي په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
د خپلو وړانگو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړ او و شويو
(گلو) وڅڅېدي
او،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زموږ ژبې دلي
اوسرتور (بن) ته
سالو وگنډه.

سپرلي ته

سپرليه راشه پردې کلي راشه
چې د ساره ژمي قاتلو، خونړيو شېبو
زموږ د باغ د کشماليو وينې وچې کړلې
او ماښامي سيليو
بيا د سپوږمۍ د زړه چاودون
د مرو سلگيو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

سپرليه راشه پردې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلو ټوگودرونه پده
دلته د شونډو په خيالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ د ميندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پر تيو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

سپرليه راشه پردې کلي راشه !
چې تورو درېلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو د گلونو د ميلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله

اود شنو وړو د خوانی او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

سپرليه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکيو سرو غوتيو سترگې
د خانگو بن نه د خزان په سيلۍ تويې شولې
د تورو شپو د تورو ورېځو تر لمنې لاندې
د سرو رېډيو د مور بلاربه گېډه وڅيرله !!!

خاڅکي...خاڅکي

بيا د دې تور اسمان په غېږه کې
د ورېځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستود پېغلنوب د وخت
شینکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسيو بچي
اود زیتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پانې
د خپلو وینو په بدل
خاڅکي د لمر غواړي.

پسرلی، ږلی، باران

سړکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټی به چاته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلی، دا کورونه
او دا ورانې کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
اوراتو کپړي
هره ورځ په کې د بښتي گلونه
زموږ د وینو غوټی
سړکال به هېڅکله باران ونه ووري
ځمکه به هېڅکله محتاجه د اسمان نه شي
ځکه هر گام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه تربدلي باران
یوې تربدلي ږلی
داسې باران چې زموږ د پېغلو د بڼو له وریځو
له دې یتیمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

استاد واصف باختري ته:

ليک

ته يې سپېڅلې لکه وړانگه او اروا د مرغلرو
د صدقو د سپېڅلو رڼاگانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلې لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکليو حورو انگيو او ککيو کې يورون
دانظهور څاڅکي.

زه دې په پاکو بې گناه سترگو کې وينم
د دنيا د بېگناهو او سپېڅلو ارواگانو فرياد
يو گونگ شوی، يو بې ژبې، يو بې وينې، بېگناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د يوې ياغي بېړۍ د سترمانو د ستريو شېبو
ليکي وينم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهي ځي او دارمان
غارې ته نه رسېږي.

کله چې ځاندي

ستا مالگينې خنداگانې ماته وير، ماته فرياد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړي نه ژړلي نه خندلي شمه
خو د و مره پوه يم چې کاتب د مخلوقاتو زماو ستا
د ژوندون پانه د خپل ((قار)) اوله ((مستی))
ډکو شېبو ليکلي
چې ژړا نه پېژنو
خندامو هم نه ده زده.
ته يې سپېڅلي لکه وړانگه او ارواد مرغلرو
د صد فود سپېڅلو رڼاگانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلي لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۲۹

کابل

سيوری (۱)

دا خوونې
دا خوولې
دا خو خانگې
دا زموږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پرديو.

دا سپېڅلې خاورې وايي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا د باد د مور او ازدي:
چې ما تي ورکړي نه دي.
د لمروينې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.

کاني، غرونه راته وايي
دا سيندونه راته وايي:
پام چې څنگ له يې ورنه شې
يو ساعت شي درته سيوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۲۹

کابل

شناختې

يه ښکلي، ښکلي
يه سپېڅلي ملايکې!
دې مالت او په دې چم کې
گناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او د گناه غاړه کې
څوک نه وينې،
وايه! په دې لار چې راتلې
هغه زموږ د پلرو
اود نيکونو قبرونه څه رنگه وو؟
ښه يې وه؟
خاوره يې وه؟
شناختې يې وې او که نه؟
موږ خو د پلار اود نيکه هغه سپېڅلي
اودرانه قبرته نه پرېږدي څوک.

۹/۲/۱۳۲۹

کابل

گامونه او قدمونه

سیلی! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا د غېږې د اورو نو پر سکرو تو
او سپر غیو لگو.

چې د غنمو فصل شین شي
او د غوړگو نازولي بچي قد وباسي
د دنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداگانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.

سیلی، له کومې نا سپېڅلې او بد بختې لارې راغلې
د گناه او دویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او د دعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربورو پر قدم او پر پلونو لگي
قدم زگېروي کوي
گامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه را کوي.

سیلی، قدم چې دلتہ اخلې باغ له شرمه
خپل ورمېړ غوڅوي
مور له غوتیو او غوتی له مور مخونه نیسي.
وايه ته څوک یې؟
د کوم ځای یې؟
اوله کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښه کړې؟

۱/۳/۱۳۲۹

کابل

توپیر

دا د شنه اسمان ناوکی
خومره مینه گر کې ده !
شپې چې د گناه شي
هر خو ځان په خپرو ولري
دا راته موسکې شي
د خپل ځان په سپینو پيو مې خادر مينځي
دلته مې د ځمکې
دا سپين سړې نيا ميره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولي.

۹/۳/۱۳۲۹

کابل

کلی

لښتي وچ شول
ويايي وړانې
سین د تورو کاهو غر شو
اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلی به چېرې لامبي؟

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازېگره
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدی څه شوه؟
هغه شنې خپرې څه شوې؟
ها لوگرې جنۍ چېرې؟

تاته یاد شي مازېگره!
د ګودرد غاړې لیکې؟
لکه باغ د بناپېریو،
لکه لارې د کوټرو؟

تاته یاد شي مازېگره!

هغه شنبې د پرې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې ورېځې د چلمو.

نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلیو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
دابیو د لاس نښه.

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کانو غرشو
اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلې به چېرې لامبي !!

۲۵/۳/۱۳۶۹

کابل

چغه

وخت د دیدن اور شود لمبې پر سر ولاړ یمه
خه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
خاڅکی خاکی راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خوبه تندي د شپې نن بیا پر کاسو وولې
زه خومره کمبخت یم د توبې پر سر ولاړ یمه
لږ خودې کاره واره بانه را باندي سیوری کړه
خیر دی مسایر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوبنکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
دوبه مې بېرې ده د خپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹

کابل

د پښتو خبرې

ماته انکار تاته دهو خبرې نه دي زده
تاته د راتلو ماته د تلو خبرې نه دي زده
ته خوبه مانه د وعدو بیاراته و دانه کړې
ماته له دروغجنو د گیلو خبرې نه دي زده
ستا خوبه امېل لکه سپوږمۍ په تېرو زانگي
ماته د ناخبرو گروانو خبرې نه دي زده
ته د خم مېلمه شه، سرتريښو د مستې څانگه شه
ماته یې د اوښکو دنشو خبرې نه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ستا لکه مغله د پښتو خبرې نه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۲۹

کابل

دویر مالت

ته راته خاندۀ زه سلگوسره خوشاله یمه
ته پسرلی شه زه اغزو سره خوشاله یمه
دویر مالت کي د هوس دادانه شته قدر
د غم موسم دی له غمو سره خوشاله یمه
ستوري دي اوري پرخي پرخي پر خوب وري نظر
زه لکه شمعۀ شوگیرو سره خوشاله یمه
د زلفو ورېخي و وروه بلي دي نه شي ديوي
د ژمي شپه یم له تیارو سره خوشاله یمه
نادان قاتل راته په لاره کي کرلي سپرغی
زه لکه دود لویو لمبو سره خوشاله یمه
خومره خوږه شوه په دي چم کي د وحشت ارتقا
چي يي بناغلو لېونو سره خوشاله یمه.

۳۱/۹/۱۳۲۹

کابل

پسرلی

پسرلي شو، پسرلی شو
پسرلی مې مساپر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کړي
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترگو ووري.

پسرلی شو، پسرلی شو
هره لوېشته د وطن مې
د نرګس ډکه کمځۍ شوه
هره لېسته مې د کلي
تکه شنه د جنت څانګه
غنمي وږمې په زلفو
غرني کوترې راغلې
د هوسیو لوبې ناڅي
د شنو دښتو پېغلېتوب ته.

پسرلی شو، پسرلی شو

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي درنا ناوې
غوڅوي د شپې رگونه
کري د ښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
راڼه ستوري نڅاگر شول.

پسرلی شو، پسرلی شو
تودوي مې سرې مينې
زور څمار پر عقل ولم
سدمې اخلي د تاک وينې
گناهکار ساقی ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پاڼه د هر گل مې
دې ياغي سرته پگړۍ شوه
هر يو کانی مې گلاب شو
هره پرڅه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۲۹

کابل

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل گل وټوکېد
نن یې د ژوند پنځلسم ستوری رابرسو
د کمڅو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل گهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.

نن مې وعده وه، چې د زړه دوچې د ښتې
د سمسورې غوټې جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلگۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټې
موسکا ته کېننا ستم
مایې د باغ د پېغلتوب
ددې تنکۍ شپې سلام وانه خيست
ما شمعي ونه شوای راوړای

ورکې ډيوې بلې نه شوې
مايې ترخو شونډو ته
رنگ د خوږو هم ورنه کړ
مايې پر زلفو يو کوچنی پورنی
نه کړو راخور.

او نن ما بنام چې ټوله ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې گناه چې
په نغري کې
ما بنامي ټپېر ترې وسوځېدل
موريې له شپې نه
تر سبا ورته غمبوري
په خپېرو شنه کړل.
هو !

موږ د بچو کليزې داسې لمانځو
زموږ د ستور داسې دی !!!

۲۲/۱۲/۱۳۲۹

کابل

عبدالباري جهاني ته (۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:

مساپر خيالونه راغلل

مساپر له لرې غرونو

مساپر له لوی سفر نه

يادوي ((دماضي پاڼه))

رانه پوښتي دنن ويني.

اوس به څنگه ورته وايم؟

اوس به څنگه ورکړم ((زېږی))؟

چې يه سترپه مساپره!

هر لوبشته ددې کلي

چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه

اوس پوازي د کارغانو

او زاره شېطان کېږدی ده.

اوس به څنگه ورته وايم؟

چې د غرونو څنگل لوټ شو

د خپړيو څنې پرې دي

ځالې ډکې له کربورو

د چنارو په سينه کې.

اوس به څنگه ورته وایم؟
چې دنن مینزو کړې ماتې
د پروڼ بڼکلي هندارې
زمونږ بوډۍ مورې یې کړه بوره
ټول وطن شهید شهید شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړې
شمه ور غرونه مات شوي
را میراتې لوتې دي.

اوس به څنگه ورته وایم؟
چې مې مري دمستی کلی
دلته ویر دې خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خندا راته وژلې
چامو کور پرانګار وویشت
چامو پخو چرو باندې
د بچیو مری پرې کړې.

اوس به څنگه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وړبل کې
سپرلی شین شو د ځوزانو

دلته اوس دگودر لاره
د اغزو لښکر نیولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ریباز ژبه
د اغیار پر نوکو وتې
دلته لویې دېرې نه شته
د هجرو تهر ټول شوی.

اوس به څنگه ورته وایم؟
چې شهید پلو پر سترگو
د وطن ادکۍ ژاړي
پنګوي د دعا خلي
هسکوي د ښېرو غرونه
(زور) له لوړ ګرېوان نه نیسي
د سرو او ښکو په لاسونو
ترېنه غواړي د خپل فصل
ددې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغلیو کې
دمورڅه قدر نه شته.

ته دې ورک سیوري ته ژاړې

زه له خپل سيوري نه سترې
ته له ځان سره په جنگ يې
زه فلک سره په جنگ يم
راته وايي:

ژمی درومي
توتکی به بېرته راشي
لکه وړانگې د سپرليو
په ورېنمين ورېنمين وزرونو.

زه واييم:
ای د ټولو ربه!
که ته چېرې توتکی وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانگه د سپرليو
په ورېنمين ورېنمين وزرونو؟
۱۱/۱۳۷۰=
کابل

تاک

چې يې دنيا ته سترگې را کړې
او غونچې غونچې شوې
پر هغه ورځ مې د مور سرې سترگې غوټې شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تړيو او ماشومو شونډو ته کېښود ،
پر هغه ورځ هم د لمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شېبه راونه وړېدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وړيو وړيو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلگيو پرزانگو ويده شوم .

سهار چې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انگورو نرۍ ونې راته ايښې وه

غولانځه پر سپېرو او جل وهليو شونډو
ما ورته مور وويل.
اوس هغه خاڅکي د انگورو مې پر زړه باندې
نيالگي ولاړ دي
خوچې لويېږم بڼاخور تاک مې
له ژوند سره سم لويېږي
زه او تاک دواړه له يوې ريښې يو.

۱۰/۳/۱۳۷۰

کابل

دلبرې

هرخو مره چې پي مخې دي او ښکلي دي دلبرې
هغومره ستمگرې او قاتلې دي دلبرې
پوهېږم خو خونخوره مېلمنې وې درنه لارې
زړگيه! خپه نه شې نازولې دي دلبرې
نه لوز، نه يې وعده، نه يې رښتيا ده چا ليدلې
دې چم کې د وفاله غرو لوېدلې دي دلبرې
زموږ که ځواني اورشوه د دوی گل له څڼو پرېوت
دا هسې پر خپل حسن غولېدلې دي دلبرې
توبه! لکه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنې دي، پښتنې دي او ښاغلي دي دلبرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰

کابل

ازادي

دلته څوک نورد پسرليو
دگلونو او وړېمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
د بامو سپينو کوترو ته
داني ورکول نه زده.

دلته د بښتو کې د باد له کوچي هېر دي
چې بيا بڼکل کړي
په پردېسو وچو شونډو
د لوگرې پېغلې څنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا سترې توتکۍ پکې دمه شي.

دلته وينه، مينه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلي دي د عشق اود ځوانۍ
او پېغلتوب ددې سپېڅلو گناهونو
د جنت بڼکلي هندارې.

دلته ساه په باغ کې نه شته

دلته مات د گل انځور دی
دلته بڼې کې زرغون شوې
د ساراوود زړو بگړو چغې.

موږ د مرګ کام کې ژوندي یو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت یې رالوت کړ
دا دنن شېبو د ټوانو
د پروڼ پانې ورسټې شولې
دموږ او د ځانو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه!؟

۱۴/۵/۱۳۷۰

کابل

خو منشور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،

ارام ویده شه!

زموږ مړینه داسې ده

لکه زوکړه مو چې وه

او زوکړه مو

لکه مړینه مو چې ده.

هغوی چې د خپلو کورونو

پر دسترخوانونو

ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي

ژوندي وي.

پرېږده!

هغوی چې د پرديو د کاروبار

د افیونو او الکولو په چينو کې

د لغړو فواحشو

د پستو او مرمینو غولانځو پر غرونو

یوه شېبه خوب

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده!
هغوی چې ویاړ گڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پرديو کتونو کې واخلي
ژوندي وي.
او،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو،
نو،
پرېوزه
ارام ويده شه!
زموږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

۳۰/۵/۱۳۷۰

کابل

درد

-۲-

د پلار مړينه مې وليده
اود ورونو زړه چاودون هم
لورې مې ډېرې وزغملې
او تندي هم
خو يوه يې دومره دردوونکې نه وه
لکه:

نشه چې نه وي پوره
او نښه پای ته ورسې.

۱۷/۲/۱۳۷۰

کابل

پېغمبران هم ژاري

-۳-

ونې! ولې ژاري؟
بناخونه يې رانه غوڅ کړل
چا؟

بناخ مې،
ومي روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبرته لاستی شو.

- موري! چپرته ځي؟
 - دخداي کلي ته.
 - مگر دالويه نړۍ؟
 - نړۍ خود دپوانوده.
 - مېړه دې شته؟
 - رانه ورک شو.
 - اوزامن؟
 - لرم يې: قايل او هاييل.
- ***
- مسيحه! ته او اوبنکي؟
 - اوبنکي نه، وينې.

- د چاله لاسه؟
- د يهودا له لاسه.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- د بنمن ته يې وسپارلم.
- ***
- وطنه! ته؟
- او دا دی زه هم ژاړم.
- څوک دې ژپړوي؟
- ملت مې. ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- درېیمگري نه لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰

کابل

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمځی یې ورته له گلونو ډکې کړم
د دښتو او ښونو گلان
سیلیو یو ورځ
اونن چې، گلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

هو کې!
زموږ برخه همدا سې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اویه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰

کابل

دنيا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنگه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا خومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تری پرواگیر نه یم د لپو
ساقی! چم مې د گوټ نه زده زما بحر پېمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور د عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی راته لښته زمانه ده
موږ یې څنگ ته د گورناست یو پوکو و په کې ساه گانې
گنې دا د ژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرگ نه خیر دهستی غواړو
دا دنیا خومره لولی ده، دا دنیا خومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰

کابل

مساپر

څه د بنکلو اوبنکو ستوری مساپر پر خاورو خوړیم
د چا سترگو نه لوبدلی یو ټوټې ټوټې انځوریم
اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا د زړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شگو کوریم
چې یې ټپ په سترگو روڼد کړم ترې سړو بادونو یو وړم
دا د چا د نظر دودیم؟ دا د چا د نغري اوریږم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېونی خیال مې چې وژني
دا د کوم پښتون شملې ته د مغل دخولې پېغوریم
ځغلوم اس په دریاب کې، گرځوم بېرې په وچه
دا د کوم جنون امسایم، دا د چا د عشق شبکوریم؟

۸/۲/۱۳۷۰

کابل

پياله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پياله مې تشه مه شه
د زړگي لپه چپه شه، خو پياله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا برېښي د ټاک پېغلې
عمره! يو څاڅکی نشه شه، خو پياله مې تشه مه شه
خو يې څښم نه تمامېږي راته څه د زهر و سين شو
دا د ژوند وچه چينه شه، خو پياله مې تشه مه شه
دا د دوه کالو دنيا چې دومره گرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پياله مې تشه مه شه
نه په برد عمر خوښ یم، نه په گزد ژوند خو شاله
ټول دلو خو پښو ناره شه، خو پياله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰

کابل

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
ياران د لارې ډېر دي خو ملگرو لاره چېرته ده؟
کاروان مود سپوږمۍ تر څنو برشو، خو زموږ مينه
چې تاويل څاروانه! اوس دخداى لپاره چېرته ده؟
ساقى! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته د زړه لپې
زموږ د وينو تېرې دا ويده څماره چېرته ده؟
موږه ساده گان يې د دوکو پر ژرنده دل کړلو
اى عشقه! د دروغجن ديدن هغه ريباره چېرته ده؟
دا دومره پېرۍ شپه کې د سبا سبا نارې چېرته ده؟
شيمه مود نيمزالو ډيوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰

کابل

کب

سیندلا همغسې
خپاند روان دی
او اسپین پیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شگلنې غاړې
خوب وړی دی نه وینسېږي
سترگه مې ورپېده
او ستا دکور کوتره راغله
ستا را کړی گل یې
زما شملې نه یووړ.
زه پوهېدم چې
نن به داسې وشي
او نور به هېڅکله
درونه رسمه:
بېگه مې خوب کې
له لاسونو ځنې
کب لوېدلی!

۳/۱۰/۱۳۷۰

کابل

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ څانگو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناڅي
لکه ډمې عربانې.

د جنت پېالي یې راوړې
څه وربښمینی پرېستې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
د جنون جوغه یې راکړه.

اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترگو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا د حورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري

مسکو

خانگه

د کومې شپې بله ډيوه يې خانگې!
چې مې د زړه پر کور خوره يې خانگې!
لږ صبر وکړه چې وزگار خوشمه
څنگه بې صبره پيمانه يې خانگې!
شېبه د ژمي د راتلو خونه ده؟
داسې چې بيا کړه وړه يې خانگې!
نه چې ياغي شونډو مې وکړ تېرى؟
له شرمه بيا چې تکه سره يې خانگې!
څنگه د عشق پر قيام نه کړم باور؟
چې راته سيورى او شمله يې خانگې!
د وخت سيلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور مېلمنه يې خانگې!

۱۹۹۱ جنوري

عشق اباد

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکی
او د خاورو په رنگ مسته وینه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تیو پی رودلي
زما د کور د بامبوټۍ له پاسه
غرولار دی
او په انگر کې
هر قدم ته د خپریو ونه،
په هره یو بڼاخ کې یې
د لمر د زېږدلو کیسه
او شین اسمان یې
خپلو سترگو ته
له پانونه
رانجه پوروي.

ماته د خوب او ستړيا
چم نه دی زده
تیارو ته ستوري،
د سبا برېنده و پېغلو ته
لمنې گنډم
او کړی ورځ سترگې په لار تېروم.
سترگې په لار یم
خو دڅه لپاره؟
نه پوهېږم!
وه چې زما تر سیوري هاخوا
دا دنیا نن څومره ښکلې ښکاري
درېغه!
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰

کابل

لوی احمد شاه بابا ته:

د غم نو وړې

-۱-

د غم نو وړې زما د پگړۍ خانگه
د غم نو وړې زما د غرونو ژبه
د غم نو وړې زما د ماضي درمند
د غم نو وړې زما د سبا توره.

د غم نو وړې زما اوښکو ټکۍ
د غم نو وړې زما د موسکا پاڼه
د غم نو وړې رنگ د ښا پېړیو
د غم نو وړې زما د یار سندرې

د غم نو وړې لمر د شپو د تیو
د غم نو وړې سیوری د غرمو مې
د غم نو وړې وږم د سپرلیو
د غم نو وړې تن د شنو خپریو

-۲-

د غنمو وړې پاس پر شملې شين شو
طلایي تاج يې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وړې شنه دویاړ جنډه شوه
لکه سره وینه ایت د پاني پت شو.

د غنمو وړې توره د برېښنا شوه
د دښمنو ورېځو گېډې يې کړې خپرې
د غنمو وړې زما د غرونو باد شو
له هیبت نه يې زموږ گیدرې راوړې.

د غنمو وړې وینه د غیرت شوه
په ککړو کې يې اورد ایمان پو کړ
د غنمو وړې زما د پلار شمله شوه
تیتېدل يې لکه ستوری چېرته نه زده.

د غنمو وړې اور شو پر نامردو
هره لوېسته يې تنور كړه پر بگوو
د لمړې يې له لويديزې سيلۍ خپل كړ
د شمال د باد ترخه ژبه يې پرې كړه

د غنمو وړې ټول هېواد هېواد شو
د غنمو وړې ټول ولس ولس دی
د غنمو وړې زما د وطن هسك شو
چې تر غاړې يې د بلا لاسونه لنډ دي.

د غنمو وړې زما د پگړۍ خانگه
د غنمو وړې زما د غرونو ژبه
د غنمو وړې زما د ماضي درمند
د غنمو وړې زما د سبا توره.

۳/۱۱/۱۳۷۰

كابل

کښت

د زلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي
ته گوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي
بلد نه يم په غېږ کې د سپېڅلې گناه چپرې
دا شونې و چې روږدې دي سمسورې درنه نه شي
ما ځنېلي کله نه دي ساقې تور شراب په جام کې
ستاسترگې تګې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمځۍ دې راته دارکړه چې منصور شمه ژوندی شم
و پرېرم له هغې نه چې منگورې درنه نه شي
له ورېځو نه خیر نه شته کښت مو هم له سینده لېرې
سپړلیه! خو غوټۍ دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱

کابل

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه دشعريه ځواب کې:

مادرته نه وې چې ياغي شو اولس؟
مادرته نه وې چې ژړېږي وطن؟
مادرته نه وې چې نرېږي غرونه؟
مادرته نه وې چې ورانېږي وطن؟

مادرته نه وې چې د کارغيو سيوري
تاج د شيطان شو لوتوي پرېستې؟
مادرته نه وې چې د حورو حسن
پر ډمو پلوري، خرخوي پرېستې؟

مادرته نه وې چې دنن سندرې
غريبه او بېکه شوه په اور وسوه؟
مادرته نه وې چې ډيوه د سبا
ماته هنداره شوه په کور وسوه؟

مادرته نه وې چې هادرني لويدي
د اور او وينو پر گودر زانگي؟
مادرته نه وې چې هاسپېخلي تسبي
د خولوليو پر ټير زانگي؟

مايو زخمي تن د وطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
مايي لا يو درد دواکړی نه و
اوس يې له هر ټپه ټپونه جوړ شول

تاويل مه ژاړه جوړېږي وطن
زه ويم چې نه يې ناخبر بڼه يې
تاويل اور دی بيا گلان دي پسې
زه ويم له دې اور بهر بڼه يې

۱۵/۱/۱۳۷۱

کابل

وينې پر کاله

اوبښکې د شېبو که د کلو وې په سر واوښتې
لپه وې اوبه، که په نېزو وې په سر واوښتې
ټول عمر باران و، يوه شپه مور نه ونه لیده
پوه نه شو وژمي که سپرلو وې په سر
واوښتې
نه به وايي ژبه دغه گونگ زرگی شاهد دی خو
لښتې د کمڅو که توپانو وې په سر واوښتې
خیر که مو سر لاړ د پښو پل مو ژوندی پاتې
دی

خو ورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتې
ستړې نه شوې غاړې زموږ اودا پخې چرې ددوی
وينې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱

کابل

بيديا

سپېره بيديا ده په کې پل د بنيادم نه شته
يو خو پېريان دي له پرديو غرو راغلي
بربنده پري، ناخي، ناخي
چې تياره شي بيا سينې پر خپلو ميندو سپړي
پر خواږه خوب پرېوزي.

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بيزو ادې يې سيوري کړې
بيزو د زهرو پرگي خوري هره گړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې دېرش، خلو پښت بچيان زېږوي
د ورځې دېرش، خلو پښت ځوانان شي
بيا قتلېږي

خو بيزو ادې پرگې خوري
او ليگا ده هره ورځ نوي بچيان زېږوي
پېريان گله پري
د بيزو ادې په وير او پر خواريو خاندي
چې شپه تياره شي
بيا سيني پر خپلو ميندو سروي
پر خواږه خوب پرېوزي
سپېره بيديا ده په کې پل د بنياد م نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱

کابل

گیله

زه دې د کومې بڼې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نیمګړې مینې
د سمسورتیا په هیله
پیالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شین غزل ولیکم؟
پیالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې یې.

۲۲/۱/۱۳۷۱

کابل

شیخ

شیخ بې نغمې گډه بري
شیخ د جومات کړکی ترلي د واټونو د پوالو ته ناڅي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټپونو نه شراب څښلي دي.

شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وځاندي
شیخ د کوکنارو گلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا دمخ پورني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې گډه بري
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو گلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

گری

گړۍ پېړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکې ځنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،

شمعې مري،
د ترېمبولېونۍ د زنداني شېبو د ژوند خړې آينې ته ناڅي
کانه په لار کې د مېړيو د راتلو شېبو ته غوږ ايښی دی.

د دوو وروستيو د کمځو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوږگو د کاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،

بې نوکانو گوتې څڼو کې د شپې پاتې دي
ړوند د گلونو درنگونو تماشي ته ناست دی.

گړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
گړۍ، پېړۍ ده چې کره ملا سمولی نه شي
گړۍ غريبه

د پېړيو د سکون پېټۍ په سر گرځوي.

کانه په لار کې د مېړيو د راتلو شېبو ته غوږ ايښی دی.
ړوند د گلونو درنگونو تماشي ته ناست دی

۱۴/۳/۱۳۷۱

کابل

پوښتنه

دومره قدری یاد شي چې یوڅه خو دې په تله ووي
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووي ما څه ووي
ټوله شپه رښتیا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
یو غلچکي خوب و په کاله مې تېرېده ووي
ستا د نظر تندرته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له ورېځو نه خبر د بارانه ووي؟
وینن وم که ویده وم خدای زده ډېرې مودې تېرې شوې
مینه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووي؟
کړې مې وعده وه چې دې بیا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو رینښو د گروانه ووي
وپوښته رښتیا ترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
خومره سپکې سپورې مېلما نه ته پښتانه ووي؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱

کابل

دا کلي، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنگونو پسرلي
زموږ پر سوي او غريب مالت
گذرونه کړې.

وړمود ستري شپون
د څڼو په ځنگلونو کې نڅا ونه کړه
د تورو د بنستو د کېږد يو د وريو ژبې
بيا وچې شوې.

بيامو د کلي د چنارو
پر نيم سويو تنو اور بل شو
د شنو غنمود وړېنمين فصل کمځيو ته يې
رنگ بيا د لوگيو ورکړ
بيا يې د ستورو سره ټوکړی
د تورو ورېځو
د شيطان مريې ته وېنېله.

کلی، وطن
بیا دخیلیو دمېخونو جنگ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
د خو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمی ځان له هلو کو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

زموږ سرونه،
زموږ وینې
د شنو چرسو اود بنگو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنگ
د غم اود ستړیا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱

کابل

جنازي

ورېخو د ستورو جنازي ښخې کړې
بيا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو گلان نه ورېږي
رانه د سترو مساپرو پښو پل ورک شو.

هره شېبه مې ځواني مېرې تندورنه وژني
هره شېبه د ځوانو مېرو جنازي ښخوم
خداي زده
دې لار کې چېرته روغه خپرې شته او که نه؟
چې راته غېږ پرانيزي
خادر مې باد وړي دی!.

۲۲/۴/۱۳۷۱

کابل

کلی- دېره

ماته دکلي مازيگريو ځلي بيا وخنډل
د مرورو وړېمو پېغلو مې د شونډو جل وهلي پانې بيا بېکل
کړې
کلی مې بيا لکه د وينې د زړگي پر فصل وبهېده.

د پلار هوډه لکه کنډ کپر پرته ده
نور ترې د سترو بزگرانو د چلم دودونه نه راخپري
نوريې انگړکې د ښاغلو مساپرو د خپليو د گل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملايې نرېدلي د سنځلو نازولې څنې
اوپلار يوازي دکابل په هديرو کې مساپر پروت دی.

بيا مې دکلي د اذان اواز له خوبه وينس کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې يې هماسې
د سپين ږيري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
اود جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپينه پگړۍ غواړي.

کلی هماسې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلميو تر درنو درنو گامونو لاندې ساه اخلي
خو گودرونه پنگ دي
دکلي پېغلې انگېرونو کې د نيا زړې خرڅې تاووي
اوزه لگيا يمه د پلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی
دی.

گلونه

کرلي مې جانان دي په اورونو کې گلونه
زه هسې لټوم په گلونو کې گلونه
زاهده رانه کېږي چې ماښام کې قضاګانې
ليدلي مې د زلفو ماښامونو کې گلونه
وږمې وې نابلدې د کمځيو له غرونو راغلي
زرغون مې شول دکلي په خوړونو کې گلونه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پيالو مورګې
جامونه په گلونو کې، جامونو کې گلونه
په شونډو کې موسکا خويوه وکوه جانانه!
سپرلی شه غوره مې په زخمونو کې گلونه.

۲۵/۷/۱۳۷۱

کابل

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
ورور دې ورور پرکاني وويشت
نازولی زوی مې مې شو.

زویه! زکاله پوره شول
يو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې درته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

دغه سپين مزی درواخله
د پستو پستو وربښمو
پکې حک مخ د نبيانو
د جمله ووبادشاهانو
پرېستو وودی اودلی
له جنته دی راغلی.

خو وېسته زما د ږيرې
او همدا جنتي مزی
په يوه تابوت خوندي کړه
ورته جوړ قفل او کلي کړه

خوچې ته او دنیا ده
پر د بنمن غلبه ستا ده.

دا گوتمې مې هم درواخله
ورته و به بنیې لارې
دا ((میمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره برېښنده توره
هر بری د ستا بری دی
هر زورگیر د ستا مریی دی.

زما نښې د ستا نښې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو وروستی خبره واوړه
وینه توی زما د زوی کړه
دمظلوم زوی په بدل کې
زویه څه ته هم قاتل شه!
د ((آدم)) د غاړې گل شه!

۲/۹/۱۳۷۱

کابل

د احمق په لټون

اورېدلې مې کیسه ده خدای زده کله
 له ملانه، له عامي نه که له بله
 یو سپین ږیری چې یې وخت د ځنګدن و
 په هوښیارو کې هوښیار او عزتمن و
 خپل زامن یې کړل پر ځان باندې چاپېره
 وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
 څه یې چې شته نیم یې په ما پسې خیرات کړئ
 څه وېش، څه یې پخه او څه یې سقات کړئ
 نیم یې ورکړئ د کوم ځای نامي دله ته
 کوم احمق، نادان، رذیل، حرامزاده ته
 چې په نوم د حماقت تر څوک بر نه وي
 دغه نیمه برخه ټوله دې دده وي
 سړی مړ شو د خیرات کټوې بار شوې
 گېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
 زامن ټول شول مصلحت یې سره وکړ
 د احمق سړي لټون ته یې زړه ښه کړ
 وې فرض کړی موبابا پر موږ دا کار دی
 پسې گرځو په دې ښار که په بل ښار دی
 گوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
 د سپینږیرو خو په نیکو مصلحت وي

زامن لارل نیمه برخه یې تر ملا کړه
 په شپو شپو یې خپل زاړه کلي ته شا کړه
 د احمقو یې څارل هره لاره
 پسې تلل له یوه ښاره تر بل ښاره
 له یوه هغوی احمق چې ښه شاخدار وي
 احمقان خو گنې هر چیرته بسپار وي
 خو شاخدار احمق هېچرې پیدا نه شو
 خو چې سړی د پایتخت پر کوڅو وشو
 دوی له ورځو یوه ورځ لیدل په ښار کې
 چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
 هرې خوا نه راټول شوي ښه ځوانان دي
 څوک یې پېغلې، څوک زاړه، څوک هلکان دي
 د چا شونډو کې موسکاوې دي غوړېرې
 څوک تندي پر زنگنو وهي ژړېرې
 یو خوا ساز دی، پایکوبي ده او خندا ده
 بله خوا چغې دي نارې دي او ژړا ده
 چا کړه شمله پر سر ایښي خوښي کړي
 چاله برېتونه تار ایستی زبوني کړي
 ورونه گرځي په مېلو کې هورې دورې
 دوی لیدل هغه کاني چې نه وې چېرې

دوی لیدل چې د مېلې په هغې خوا کې

تخت ځلېږي د رنگونو په رڼا کې
 په کې ناست یو عزتمن سړی دی گوره
 چې ورېږي پرې گلان له هره لوره
 طلايي تاج یې پر سره لکه دلمردی
 تیارسی ورته سردار دی که لښکر دی
 جوړتولگی ورته ولاړ دی د ساقیانو
 ښکلي پېغلې او په کې دي د زلفانو
 دمېلې پرې بله خوا بله کیسه ده
 دوی لیدل چې هلته بله هنګامه ده
 دوی لیدلو یو سړی چې عزتمند دی
 له یوې پښې له ونې نه ځوړند دی
 څوک یې سروهي په سر څوک په سوکانو
 نه زړه سوی د جنګو نه د ځوانانو
 له ماشوم نه هم خیرات د خپل سر غواړي
 خو وهي په کې هر څوک د لاس سوباري
 د سپین ږيري زامن ډېر ورته حیران شول
 بیا په لټه د دلیل اود برهان شول
 له یو چا ځنې یې وکړل تپوسونه
 چې رانښیه د خدای پاردی د لیلونه

د یوه مېړني دو مړه هرکلی کړ؟
 اوله بل ځنې مو جوړ د کوڅی سپی کړ؟

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پر موږه پاچاهي کړي
او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
یو ساعت مخکې زموږ پر سر پاچا و
موږ دنوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بیا چې زور شونو و هوپه کې سوباري
د بابا زامنو ووي چې مو و موند
ها احمق چې مویه ټول جهان که نه موند
د شاهي په باغ کې ناست نه گوري مني
ننه پوهېږي د سبا سوباري ويني
نیمه برخه د بابا یې رابهر کړه
بیایې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱

کابل

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې يو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنيا و
خدای ورکړې دبدبه دتاج او تخت وه
په هر ځای ورته گونده اوښه د بخت وه
خزانې يې وې د شتو و تې له شماره
هر خزان يې بنایسته و له بهاره
نه کمې و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مينځو او نوکرو
شماری يې نه و په حرم کې د بيبيانو
نه د ښکلو معشوقو نه د ساقيانو
هر محل يې د دنيا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې يوه وه
چې په ټولو کې بنایسته لکه ډيوه وه

لکه حوره هسې ټکلې نازولې
ته به وایې له جنته وه راغلي
چالیدلی داسې حسن چپرې نه و
ډېر شاهان یې په لیدو پسې رانده وو
د بادشاه ټوله هستي ددې هستي وه
د شپې ورځې پایکوبي وه بدمستي وه
دغه نورې معشوقې، نورې بیبيانې
ورته ټولې د پښو خاورې وې خوارانې
یو وېنسته ددې او دا ټوله دنیا
بدلوه کله دداسې عشق بادشا
یوه ورځ یې په شپږو بدمستي کې
د خوندونو او رنگونو په ځولۍ کې
سرې د ناز شونډې راپرانېستي ادا ته
خو خبرې وې چې ویې کړې بادشاه ته
وې پلانی حاکم دې ډېر درته خاین دی
ته پوهېږې نه خو ما ته مبین دی

چې خېمه د مستي ټوله شوه سهار شو
 د مظلوم حاکم تيارې خونې ته لار شو
 پس له خو وړځو پوښتنو احوالونو
 پس له ډېرو تحقيقونو، تپوسونو
 شوه معلومه چې تقصير د حاکم نه دی
 تش تومت د معشوقي د ترخه زړه دی
 پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خفه شو
 سلطان لاړو درباريانو ته جرگه شو
 وې که څه هم ډېر پر دې ښکلي مين یم
 خو والله چې پر هغې پېښې غمجن یم
 زه وېرېرمه که بيا هم داسې وشي
 خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
 درباريانو ورتنه وويل سلطانه
 نوريې مه مننه خبره عاليشانه
 بادشاه ووي ناممکنه ده ملگرو
 چې ځان منع کړم دهغې له خبرو

يوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو
 معشوقي سره ملگری په چکر شو
 پر بېړۍ سواره روان وو په درياب کې
 معشوقه يې کړه گوزاره په تالاب کې
 معشوقه لاړه خواوريې د عشق بل کړ

لگېدلی د بادشاه پرتش گوگل کړ
بیا بادشاه شپې پر اوښکو لندولې
اوښکې څه چې یې سرې وینې بهولې
بادشاه هسې خواروزار او تورکمندشو
چې گوزار د عشق او مینې له سمند شو
درباریانو ورتنه ووي ای امیره!
ای زموږ د سرو سیوريه ای زهیره!
اوس چې مړې ورپسې ولې دې غرقاب کړه
خپله مینه دې لاهوپه دې دریاب کړه
بادشاه ووي ورتنه ای عالیجنابه
زه خراب ښه یم نه ملک خانه خرابه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱

کابل

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترگو وليد

قبر،

زما د سفر نوې بېرې

د وچې ځمکې سمندر کې غږوي د مساپرو مساپرې شپېلۍ

او قبر کښونکي

ستړي ستړي رانه پښو ځنې خپلۍ وباسي.

برېښې پښې، سپينې جامې پر غاړه

زه مې دخپلې جنازې پر سر ولاړ یم

د ملا غږ ته مې غوږ نيولی

چې بلوي مې پر گناه د ثوابونو خراغ

زه ورته سرې سترگې ژړېږم

وايم درواغ دي

ملا مه بې وايه!

له کور او کلي نه مې ساندې خېږې
ادې د زوی چيغې وهي
بچيان د ادا بېرته له خدايه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
يو شاعر

خپلې مېرمنې سره ناڅي او سندرې بولي.

۵/۱۱/۱۳۷۱

کابل

بزگر

څنگه سرې ډلې په سرواخيستم؟
زما دلاس د خولو فصل نه يوشين بوتې راپاتې نه دی
چېرته يو ژېړ وږی هم نه شته چې بې پاس پر پټکي کېدم
له گودر ځنې په برېتو کې موسکې تېرشم
په مخه لاړ شم، شاته وگورم
پر بنکلي اشنا بيا د يوې بلې وعدې زېږی وکړم
ډليو څه ونه کړل؟
بزگر لگيا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزگر ژرېږي
او وريو ورته غوږ نيولی.

۲/۱/۱۳۷۲

لغمان

بنگړيواله

بنگړيواله تورې بيا پر کلي راغله
بنگړيواله شرنگ پر ولو،
دنياسته رنگونو خانکه
بنگړيواله زموږ د کلي
د زلميو د ((طالعو)) د نازکې غوټۍ وږم
بنگړيواله زموږ د کلي
د پېغلوټو د اختر د شپو زېږې.

بنگړيواله تورې راغله
رنگه بنگه ساه نيولې
په پستو پستو زگېرو ويې
د هر کاني تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پرديسې بنگړيوالې
تش د خولې سلام وانه خيست
وي يې: هو! رښتيا زړه شوم

دغو سترگورب وهلو
خدايزده چېرته
بيا پرکومو نابلدو کوڅو سرکړم؟

بنگريواله تورې تم شوه
حک حيرانه پنبېمانه
بنگريوالې په لستونې
دېڼو دوړې جارو کړې
هر دېوال يې ددې کلي
له خواږه نظره تېر کړ
وې يې: نه، کلی همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حيرانه يم چې څنگه
نن مې پل په کې پردی شو؟

بنگريواله ښکېدله، بوگنېدله
چې له لرې زموږ د کلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
يو اشنا سلام يې وکړ
اودانه يې دانگورو
د بودۍ په خوله کې ورکړه

وي يې: څه نو بنگړيوالې
څه ورځه پر مخ دې بڼه شه
اوس نو هغه کلي نه دی
اود بنگړو مړوندونه
ډېر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

غیچ

...خویو ترخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپینه
نه یې رنگ شته
نه یې خوند شته
نه یې پاتې شته نه مړینه.

عجیبه ډالۍ یې راوړه
پرېنټو، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مینه
سین د زوودۍ ترې څاڅي
وریتوي د زړونو وینې

اوس پوهېږئ؟ څه یې وکړل؟
هالو بگرو د باغونو؟
یوه وښوده په گوته
بل یې دل کړه پر غاښونو.

اوس یې غیچ له موږه اخلي

ږدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوڅه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنگ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويو تريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۲/۲/۱۳۷۲

لغمان

بناپېری

د غره په لور په څوکه گورئ
چې د ستورو د هیلو تر بنه کولاندې
زما د مینې بناپېری ناسته ده
چینغې وهي
تندې اخیستې پرې باران نه ووري
په تور وړبل یې
د چندنو پاڼو اور واخیست
غزل وسوځېد.

خومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه د زړه له نازولې کوره راغله
زما په لپو کې راپرېوته

اوزه لگیا یم لوږې څوکې ته
په لپو کې اوبه خپرېږم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بیا د ځمکې تل ته ولوېږم
اوبه اوبه شم
بناپېری تنده وژني
اوزه اوبو وړی یم!.

۱۲/۲/۱۳۷۲

سیلانی بلبلی

سیلانی بلبلی لاری
نورد باغ د خوب په سین کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چیغو تصویرت دی
نورد باغ د سرو گلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مینه مړه ده
نورد پانو پر کمخو
سهارونه د سپرلیو
چېرته پر خې پر خې نه شول
(سر له سره پالنگه هسک کړه فتح خانه
لویه خدایه، سیلانی بلبلی والوتې له باغه.))
سیلانی بلبلی لاری
نور پر اس د تنگیالیو
د پگریو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نورد برېتو پر سرونو

هغه تاوه

د پښتون

اسرافيلي شپېلۍ كنه ده

نور هغه ډگر مات شوى

او پر غاړه د پرديو

هغه مستې

سپينې تورې لښتې نه شوې

((رابيا)) بله نارو وگره:

((سره له سره پالنگه هسك كړه فتح خانه

رابيا گلې پونده ورته كړه سپره شوه)) .

۳۱/۳/۱۳۷۳

كابل

روږده

زړه شرلی یم له کوره اور مې بل دی په کاله کې
لږ مې پردې ږده چې ویده شم ستاد زلفو په ځنگله کې
سترگې ستا سترگو کې لامبي ملامت راباندې مه کړه
تنده کله ماته شوې د کبانو په ویا له کې؟
ماد مات زړه له هر شرنگه د شنو چیغو مالت جوړ کړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خوله کې
د سینې پر باغ دې تلم ستاد سینې قراول تم کړم
اوس نو پرې چې مې زندی کړي ستا د غاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله را کړه تاپه خپلو لاسو غل کړم
نن سترې وې سبا درمند روږده داسې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲

کابل

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خولا تشې مړۍ غواړي
د سوالگر سارپه نغري نه.

د سوما جامونه لاس کې
زموږ د وینو لامبوزن شول
نه سپړي، نه ماتېږي
دمړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲

کابل

زما د دوه ويشت کلن ځوان وراره شفيق الله متين شهادت

ويرنه

خلکو گورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پر پوت
د فلک خونړی لاس مې لکه تبر پر سر پر پوت
هر يو کانی مو قاتل شورا ته بېل بېل پر در پر پوت
د سرو وینو په کاله کې بیا د وینو گودر پر پوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرگي پر خنجر پر پوت
یو روڼ لمر مې د کاله و، سهر و خوت سهر پر پوت
مرگه څومره گناه کار یې وړانوي د عزت کلي
له بې پتو ځنې تېستې پنگوي د عفت کلي

خدايه څنگه به شم صبر څنگه اور مړ کړم په زړه کې
زېږېدلی يم لويېږم دا دوير په زنگانه کې
چېرته اور چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما د کور کوربه دی، مرگ مې ناست په دالانه کې
نه په غېږ کې د نیا لوی شوم نه په غېږه د نيکه کې
پرون پرې د پلار مری شوه نن ساه قتل په وراره کې
څه د غم په ورځ پيدا يم څه د غم په ورځ به مرمه

لویه خدایه لویه خدایه! دا شه یمه دا شه یمه.

ټول کهول مې جار جارو وای خو ((شفیق)) راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پر درگاه خور وای
تل د قام د پگړۍ گل وای د تېر د پت انځور وای
غم یې تل زما پر سر وای دا د ژوند پر نیلي سور وای
دده درد وای زما مرگ وای دده کور وای زما گور وای
زما خونه وای خرابه خو ودان نغری د ورور وای
تو لعنت زما په غم شه زه یې زوړ کړم دی زوړ نه شو
کال په کال رانه کښت ربېي خو وړ سترگی دی موړ نه شو

لایې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرگ شو بهار و سو
سم چې گل جوړ شو شلمې ته، شمله و سوه گلزار و سو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری و سوسهار و سو
هغه پنگه ځواني و سوه هغه دنگ دنگ سپېدار و سو
څارېدې چې ورنه بڼکليې ها د بڼکلیو سردار و سو
گلالی لالی مې و سو، وطن و سو ځېد بڼار و سو
پر هر سرباندي اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
پر مزار باندي دې سوځي له (یمینه) تر ((عقیقه)).

وروره ته خو د گور نه وې ستا ځواني د گل ځواني وه
ستا بڼایست د گل بڼایست و، ستا ثاني د گل ثاني وه
ستا د خولې د تکبیر چیغه ددې کلي وداني وه

ته دسرو يا قوتو کان وې خو وطن کې ارزاني وه
ورورد ورور په لاسو وژني دلته دا مسلماني وه
دلته داسې ناداني وه، دلته داسې ناداني وه
مگر ته يوازې نه يې دلته دنگ غرونه قتلېږي
دلته سيند پرچرو وژني دلته ټول وطن نړېږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲

کابل

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بيا لامبي پراور ووري پر گلو
دا زلمی سپرلی خونه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر را پر پوت
سوځوي مې ښکلی کلی د سنځلو
بيا د گلو د حيا پر ناموس جنگ دی
ځانگې سترې شوې د ځان پر قتلولو
د باغ سپين مړوند ربلی دی اغزیو
پرې بې نه ښود چېرته جوړ گرېوان د گلو
د سیندونو مست او ښان و سول له تندي
د هیلېو پېغلې بيا لارې له کلو
د سپوږمۍ پر ورېل مري غونچې دستور و
لمرد ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج د وینو گلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ د گلاب اود سنبلو
بيا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عیسی)) جام کې

پاتې نه شول هغه سره شراب د څښلو
د پيالو پر شرنگار يو ویده وینښ نه شو
نه ساقې شته نه کنډول د کرنگولو
يوې شمعې د شپو د پو پرتندي ونه ویشته
يو پتنگ نه شته لمبو کې د لامبلو
دا ویدې سترگې د بڼ پرې رنې نه شوې
چيغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
فلک اور پسې اخیستی ستړی نه شو
ددې مستو چټو ستورو په رېبلو
نازولې غوتۍ نه شوې په کې بلې
تور لوگي دي چې ټيکري شول د ورېلو
د ماتم ډمو بنگرې د بنکومات کړل
غوڅوي ورنه نکريزې له منگولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لویته نه ده د ګڼدلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمون نه د خنډلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه یو شین ډډ د چنار شته نه د ولو

مني بیا ورته له سره سیخان سره کړل
دالاه دي له ازله د داغلو

ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
 چې لمبې ووري په کور د جل وهلو
 يو پرې شوی رگ مو بنځ لکه تاک نه شو
 يو سر نه شته په دې ښار کې د ښندلو
 نه د عقل پر اس سور نه ليوڼي شته
 نه شته ژبه د زنجير نه دويلو
 خه ايرې د بې قدرۍ ورباندې شنې شوې
 دا درنې شناختې خو نه دي دکتلو
 ددې کلي ښاريان مړه له سره وژني
 غشي ولي بيا پر زړونو د بسملو
 نه يومت د تيارو جنگ ته چېرته پاتې
 نه يولاس د خپل گړپوان د خپرولو
 د لمبو ترخېمو يو ((ابراهيم)) نه شته
 پيدا نه شو يو ((منصور)) د دارختلو
 بيا لوبدلی دی ((رستم)) د ((شغاد)) خاه
 ک
 لاره نه شته دې گړنگ نه دوتلو
 نه يې گرد په تورو دښتو کې د اس شته
 نه نارې د شهبوارو د دانگلو

بيا يوشين زمری دې غرونو کې لوی نه شو
 يوه تشه جنډه نه شته پر مورچلو

د شنو چيغوله کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تورو خاورو پورته کړه
(خوشاله) !
لا خو غچ د ((هجري)) پاتې پر
(مغل) و.

۹/۵/۱۳۷۲

کابل

نه جام، نه خادر

خو تور سرې

خو سپين سرې

((يو خو اوښې))

((خو پسونه))

خه غريب سترې کاروان دی؟

باد راوړې پانې رېږدي.

((قاف)) لمبو پرسر اخیستی

بنا پېرې شوې مساپرې

خدای خبر دی چې به دمه

بیا پرکومو غرونو کېږدي؟

څنگه ږنگې میځې دي

څنگه ښکلې شونډې سوځي

جانه بیا به دې ساقې شم

((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي)).

نه ترانگې د کېږدۍ شته

نه خپلی، نه خادرونه
لوتوي د جام ناموس مې
پر شهیدې پگړۍ پنبې ږدي.

خو تور سرې
خو سپین سرې
(یو خو اوښې)
(خو پسونه)
خه غریب سترې کاروان دی؟
باد راوړې پانې رېږدي.

۹/۷/۱۳۷۲

کابل

سيوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې
کوچي لوگي،
کوچي بادونه،
کوچی پېغلې
او کوچی کېږدی،
ماخوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې

- کله چې باد
زما دکور پر رږ ږدلو او خټينو بامو
د خپل ناپايه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سيوري
د ټوخي غږ اورم.
- کله چې
زما د شوگيرو د تورو غرونو تر شا
د خوب کوچی
زما د سترگو په رڼې کېږدی، راپېښه وکړي
زه دکوچيو د کاروان
د هغه مست

خو ددې ستړي اوبښ
د غاړې له زنگونو ځنې
د خپل ورک شوي سيوري
ستړی غزل اورم.

- کله چې

د کوچۍ پېغلې د رنگين وربل ماښام
اود کمځيود غځېدلو غرونو شپو ته گورم

زه ترې مدام

د خپل ورک شوي سيوري

د پرهرجنو وينو

د شنو غوتيو شين سلام اورم.

- کله چې

تر ستړيو ستړيو منزلونو وروسته

د هغو دنگو غرو تر غاړو

د وړو وړو وړيو

د خندا تمځايونه گورم

زه مې خپل سيوری وينم

چې ورته لپو کې اوبه ورکوي

او له شنو سترگو يې ستړياوې مينځي

ما خو ټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.

ای د بې نښو

اوبې كوره شنو بادونو په خپر
زموږ د كوچيو
لالهاند كاروانه !
- اى ددې دنگو دنگو غرونو
او د لويو دښتو
په سپينو سپينو او سپېڅلو پيو
رالويه شوې كوچى !
- اى ددې غرونو د خپريو
او چندرو د باغونو
پر لندو لښتو ويده كوچيه !
- او اى د غرونو د شپونكيو
د شپېليو په وزرونو كې
راتاوې كېږدى !
سيورى مې بېرته راكړئ !
زه مې يوازې د غم غر
او د خداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې كسو اوږو نه شم وړلاى
سيورى مې بېرته راكړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ايكي يوازې
همدا سيورى لرم

سيوري مي ٻيڙه راڪري!

ما خو ٽول عمر له ڪو چيو سره مينه ڪري

ڪو چي لوگي،

ڪو چي بادونه،

ڪو چي پيغلي

او ڪو چي ڪپردي،

ما خو ٽول عمر له ڪو چيو سره مينه ڪري.

۲۲/۸/۱۳۸۲

لغمان

مېرمنې ته ليک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
اود ورځو اوښې بيا وزېږي، بيا قتلې شي
خوزه ژوندی يمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست يم
ويې څښم، ويې خورم،
گړی، گړی ویده پاتې شم، بيا پاڅېږم
پورته شم، بيا يې وڅښم، بيا يې وخورم، بيا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
اود ورځو اوښې بيا وزېږي
بيا قتلې شي.

زما د ځانگې يخ وهلي گلان لارل
چې د ښکلي مشرق زلفونه
په څڼو کې د لمر ښکلي گلونه کېږدي
اوزه يوازې د پنجرې په څنگ کې ناست يم
له خپل ځانه سره ((گاتې)) کوم
کله نانځکو ته لمنې اوبم

کله انگرې کې له خپل سيوري سره پاڅم په ((موسييو)) سر شم
خود ((موسييو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له وېرې پاڅم
ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم
ستړې ستومان شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالگر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بيا وزېږي
بيا قتلې شي.

زما د کور ښاپېرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو گلان نه ورېږي
هره شپه
د سرو گلونو د غوټيو د عطرونو پر ځای
د ورورد چرسو او د شنو ښځو دودونه څښمه
څوک د ډوډۍ پر سر لگيا دی
نامينځلی لاس گولی تاووي

بل د يو بل د خولې مړۍ شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لارو ډک کړ
نور ددې کورد عادتونو په بنسټه کې خپل مخ نه شم لیدی
بناپېری بېرته راشه !
گلونو راشئ !
زما تشه خانگه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲

کابل

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مگر وران نه شو دا غر
اسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېرې شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کانی يې رهبر دی هره پرځه يې قیام
بې تورې بې شملې نه شو حیران نه شو دا غر
ورېرې دې اورو نه پرې دا غاړه دا يې سر
سوزېرې خوله هوډه پنبېمان نه شو دا غر
قربان يې شم له ضده چې يې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲

لغمان

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هومره لوی شو لکه غر
هغه ږوند سترگې پیدا کړې
هغه گونگ شو ژبور
په بې پوندو پښو گرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لویه ځمکه یې پیدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که څانگې
ورته ټولو ایښی سر
هر څه پرمخې پراته دي یادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

څوک يې جوړ کړ له کودړي
څوک يې پاڅوه له اوره
څه خوږې، تروې او به دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه يې سمسوره
لکه غرونه بېرې گانې
په دا شنه درياب کې گوره
څوک پيدا کړي څوک فنا کړي
څوک تر کوره څوک تر گوره
يا خو وباسي له سينده مرغلي او مرجان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېرې دی که انسان دی
نه يې زور نه يې همت شته
بې لوگيو سرې لمبې دي
نه آرام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
داسې غم داسې هيبت شته

له اسمان او ځمکې ووځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کرل دې اوس یې رېبه داده ورځ د امتحان
تاته چاوي چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ویل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲

لغمان

سیند

پېړۍ يې تېرې شوې هونښيار نه شو
چا وې د کلي سيند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننگي د خپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۲/۱/۱۳۷۳

کابل- ماهیپر

کړونده

ځمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زموږ د ښکلي کړوندې په سپینو تیو کې یې پی وچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کړوندې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنې شنې شوې
کړونده بوره شوله
کړونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو نارې شیندي
کړونده باد نه دا د خیرې لمن پور غواړي.

کړونده ژاړي راته چیغې وهي:
زویه! فقیره او ناکامه شومه
سبا به سره او روڼه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه! د بلې کړوندې د سینې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

چې ھا بزگره او نهړه پېغله راشي راته وخاندي
او ووايي چې ای موري!
دادی نن بیا مړه شوم
وچه ډوډی، مې بیا له لارو سره تېره کړله.

تنور لگیا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳

کابل

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
 د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
 پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
 همپشه به دی د مور پر اوږو بار و
 یوه ورځ یې ابی ویوسته له کوره
 څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
 کچل لاره له خپل ښار ځنې بهر شو
 تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
 خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
 چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
 یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
 سره جگړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
 کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
 له غروره هسې مست لکه زمري شو
 بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندي
 چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
 ((شل مې مړه، سل مې زخمی، سل مې ازاد کړل
 دښمنان مې په یوه گوزار برباد کړل))
 په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
 پر همدې لاره په کوم مقصد روان و

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
 او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
 لیک یې ولوسته لښکرو رته حیران دی
 وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
 لښکرو خوځېد په منډو خپل سلطان ته
 وې یې راشه شاه! گوره پهلوان ته
 سل ازاد، سل یې زخمی، سل یې وژلي
 اتلان نه شته ترده چې موږ لیدلي
 ددې شاه چې له بل شاه سره جگړه وه
 د بري او ماتې وېره ور سره وه
 په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
 ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
 حسن راغی د دربار د غاړې گل شو
 د عیشونو تود باران ورباندې تل شو
 بله ورځ هغه د جنگ چغه خپره شوه
 اول ټولونه حسن باندې ناره شوه
 د جگړې کالي یې واغوستل کچل ته
 اوس یې بیایي د مېړانې تود مورچل ته
 وې یې زین کره هغه اس چې دې خوبېږي
 مېړني پر مېړنو اسو سپرېږي

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
 د جگړو پر مېړنو اسويي څه زده؟
 کچل هغه اس را خلاص کړله رسي نه
 چې بېزار وله ازله زنده گي نه
 هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
 پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
 ټولو ووي په رښتيا چې قهرمان دی
 پر همدې اس د جگړې پر لور روان دی
 کچل ووي اوس مې وتړئ په پرې
 چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
 د کچل خو دا کارونه وله ډاره
 چې گوزاري يې نه کړي اس په سمه لاره
 خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
 نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
 کچل لاره د جگړې په لور روان شو
 سر لښکری گډ د رزم په میدان شو
 چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
 هلته جوړ شوله کچل ځنې کربوړی
 دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
 هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
 بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
 ونه ووتله له خاورو نه تر زېره

پراس سپور، ونه په لاسو کې کچل
ښکارېده هغو دښمنو ته اجل
دښمنانو چې یې نوم واورېدلی
خو پر سترگو یې هرگز نه ولیدلی
وې ترلې پراس سپور پر موږ روان دی
ونه باسي په لاسونو دا څه ځوان دی
موږه نه یو پر رښتیا دده د زور
داسې برېښي لکه تندر، لکه اور
دښمنانو د جگړې له لوري شاګړه
فتحه داسې رب پر برخه د پادشاه کړه
پادشاه وویلې کچل ته پهلوانه
مبارک شه لور مې در کړه درته ځوانه
بیا کچل سره له ناوې راغی کور ته
شهزادګۍ یې کړه نوکره خپلې مور ته
اوس مېړه د مېړنیو حسن خان دی
هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه ځوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳

کابل

عبداللہ پویان تہ !

یو رنگ۔ یو باد

زہ د درد و نور سب دلی فصل
زہ مہی د خوانو ارمانو شہید
زہ مہی د پېغلو سھرونو قاتل
زہ مہی د ستړیو منزلونو شہید.

زہ لہ خپل ځانہ ستړی شوی سیوری
زہ لہ خپل ځانہ ستړی شوی شاعر
زہ هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه لہ سترگو غورځېدلی شاعر.

زہ رالوېدلی د موسکا لہ غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمہ زہ
زړہ کې ہندارہ د سبا قتلہ دہ
لکۍ حباب ہسې یو کور یمہ زہ.

زہ ددې تورو شپو کېږدی تہ ناست یم
مانہ د ورځو تاج محل ہېر دی
زہ د تیارو د ډمورنگ وھلی

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

زه د ابلیس ناوې په ښکار وړی یم

زه د بدرنگې گناه اور کې سوځم

زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې

زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

زه د دې ورېځو سمندر کې لاهو

او ته ساحل راته د لمر ښیې

زه د لولیو شپو په غېږ کې سترې

ته راته غېږه د سهر ښیې.

ما د زړو بگوو چیغې وژني

رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.

زه د بلا ژامو کې شپې تېروم

ته راته عزم د خندلو غواړې.

زما یې چیغې په زنځیر تړلي

لکه فرهاد راته تېشې راکوې

زما یې شونډې په توبو گنډلي

ته گناهکار راته نشې راکوې.

گوره زه مړیم ته آیت د سبا

راځه راځه اشنا يه هېر مې که
رنگ مې وانځلې له دې سوي درد مند
باد يم راوړی په باد تېر مې که

۲۸/۳/۱۳۷۳

کابل

غزل (۲)

غر خومره بنکلی دی؟
د تیر و دارام سین
د موسکا
وینو خپو کې ویده،
غر
ددې شگو په ټوکړیو کې
د لمر د سرو انگورو
د باران هادي.

غر خومره بنکلی دی!
د لارې د کاروان د تیر و اوښو
هر قدم کې
د شنو پر خوگرۍ
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د بنکلو ښایېریو
د کمخو د سرو گلونو
د باغچو مالي.
غر
د ښارونو

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو یادونو
د سفر او ازادیو ډگر.
غر
د هوسیو او بازانو
ددې ستریو ستریو منډو
او خویونو
دغه ښکلی
زړه را کښونکی انځور.
غرڅومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر!

۲۷/۵/۱۳۷۳

لغمان

غزل او خنجر

یوړون د سبا باد یم تکل شته خو وزر نه شته
دا څنگه پسرلی دی؟ سهر شته مازیگر نه شته
ای شپې! ته دې له ستورو نه دا وږې پلو ډک کره
زموږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی د لمر نه شته
جنډې نه شوي د پرو کې هغه شنې د چلم وړېڅې
وطن مې د شملو دی، خویوه هم پر سر نه شته
یو گل چېرته کمڅو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منگولې پر نکریزو او منگی پر گودر نه شته
راشنه نه شوه پر ژبه د چایا میونډي کړیکه
شپېلۍ پر کږو برېتو، یو غمی پر خنجر نه شته
ننگیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳

کابل

کجاوې!

خوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟
نه پوهېږم!
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غږ په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو او بو په سین کې ولاړم او ستړی شمه
دی شي نږدې
سپینې جامې راځنې و تنستوي.
او د غنمو پر ورېنمېنې پولې و خېږي او چیغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سین سپینو کبانو،
ای د باغ مرغیو!
ما درته سرې، تورې جامې راوړي
راشۍ دا سپینې او خیرنې جامې وغورځوئ!
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو
او کبانو جامې نوې شي
سین تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

بيا کجاوه پړاوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

کله چې پاڅم
هغه وینم چې روان دی
او د دښتو پړنو یو لارو منډې وهي
او کجاوه یې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بیا د کوچیو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتی موتی پړوړیو او اوبنانو وېشي
کجاوه بیا تشه شي
بیا درموله مخې شنه وانبه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته و خوځېږي
شپه شي، تیاره شي
نورو ورېځو سره یوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅخېږي
بیا د غنمو پړوړېنمینو زلفو وڅېږي
او چيغې کړي چې:
جامې مو سرې

جامې مورتورې،
او خويونه موژېر!
داسې يوزېرى راته وکړي
اوروان شي
خدای زده چېرته به ځي؟

۱۸/۲/۱۳۷۳

کابل

چوپتیا

زما د کور خراغ ما بنام نه تر سبا سوځي
اوله ما بنامه تر سبا
د خپلې بنکې تنه یې له تورو زلفو سره مینه کوم
ما یې د زړه پر دښتې کور کرلی
ما د چوپتیا له سپینو تیو نه
د ژوند د چینې غږ کړی دی.

زما د کور خراغ ما بنام نه تر سبا سوځي
خو به مې خیال
لکه یتیمې مرغلرې
د غزل له یاقوتي شونډو راونه خڅېږي
نور به د سترگو له هندارو نه د خیال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خیال واگې چوپتیا ته بښم.

۲۴/۲/۱۳۷۳

کابل

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
يوه منشوره ويرنه:

زه هم در خم!

موږ چې سترگې غړولي
او موږ چې دادی سترگې غړوو
د مينې كيسه مونه ده زده
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی.

موږ لا مينه نه ده ليدلې
مينه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شين نه شو
موږ مينه نه پېژنو
زموږ نوم يې له وينې او مړينې سره تړلی دی

رښتيا،

د((حسين)) او ((يزيد)) كيسه دې زده ده؟

پېړۍ پېړۍ کېږي چې

د((يزيد)) په لاس کې توره شنه ده

يوه توره توره

يوه سره توره

هغه توره چې((حسين)) پرې هره ورځ وژني

او د((حسين)) پر مړۍ يې راکاږي

مگر تا د((حسين)) مړينه ليدلې ده؟

مگر دا((يزيد)) نه دی چې هره ورځ مري؟

((مگر دا((حسين)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))

هو،

موږ مينه نه پېژنو

وينه پېژنو

وينه او مړينه زموږ برخليک دی

وينه او مړينه زموږ تاريخ دی

— خو څرنگه برخليک؟

د((حسين)) برخليک؟

خو څرنگه تاريخ؟

د((حسين)) تاريخ!

رښتيا،

زموږ نوم يې د((حسين)) له نامه سره هم تړلی دی.

ای تاته وایم!
مورې دې په یاد یو؟
ز مورې جونگرې دې په زړه دي؟
او کله دې ز مورې پر جونگرې
هغه بې بیبرې لوگي نه دي هېر؟
هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده
نیم یې زندان او نیمه یې هدیره
هغه ز مورې کلی دی
او هلته ز مورې جونگرې شنې دي
هلته چې د نغریو پر سرونو لوگي له لورې مري
او اوبه له تندې جل وهي
هلته ز مورې کلی دی
زه او ته هلته پیدا یو
ز مورې د کلي لاره پر ګلونو نه
پراغزیو ده
پر دغو لارو ز مورې بیلې او تناکې پښې
پر لوتو
پر کاهو لګي
ز مورې لارې قاتلې دي
ز مورې لاروي قاتلان دي
دغه سترې او قاتلې لارې

زموږ سترېو کاروانونو ته
اوبه نه
وينې ورکوي
زموږ د سترېو منزلونو وينې
زموږ د سترېو ارمانونو وينې
هو کې!
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا،
کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟
گوره! سيندونه هم مري
او زموږ نوم يې
د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.

ای! کله چې ټپي پرښتې
لکه د وينو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاڅي
تا د اسمان د زړه چاودون شپبه
ای! کله چې ورېځې
د سپوږمۍ د سپين کميس تنۍ پرانيزي

تا د ستورو په سترگو کې
د وینو چغاري لیدلې دي؟
او کله چې ږلۍ
د غوږیو موسکۍ شونډې
په غاښونو خیري
ته د ونو او گلپوتو د ویرجن غزل کانیو
پر زړه ویشتلې یې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته یې چېرې هدیرو ته ناست یې؟
دا تیارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
خو مري هومره زېږي.

موږ چې رازېږېدلي یو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي یو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

زموږ ژوند شعر دی
يو تريخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
يو تريخ ژوند
خو تا کله د غزل مړينه ليدلې ده؟
او کله د شعر مړينې ته ناست يې؟
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا،
زموږ نوم يې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له يوې ونې يو
ته لارې
خو باور لرم چې زه هم درځم
خو دا شلېدلې ريښه يوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

کابل

مور ته مثنوي

موري دا غرد غمو چېرته يوسم؟
دا هديرې پراوړو چېرته يوسم
راته ميراث يو سور گربوان خونه دی
دا يو يعقوب او يو کنعان خونه دی
هره لوېشت شاه ده هره شاه کې يوسف
د هر کاروان د پښو درزا کې يوسف.

موري په وينو کې خوتېږي چېرې
لکه باران پر موږ وړېږي چېرې
دا پريوه ((حسين)) ژړا خونه ده
دا يو خو ورځې کربلا خونه ده
راغی په سر راته بادشاه شو يزید
زموږ د کلي شهنشاه شو يزید.

موري په زړه کې يو پرهر خونه دی
موري تنها قتل د لمر خونه دی
دلته هر ستوری او سپوږمۍ قتل ده
دلته هر گل، هره غوټۍ قتل ده
موري لوگی شو او سوزېږي وطن

موري په سرو تورو قتلېږي وطن.

موري يو ويراو يو ناکام خونه دی
دا يو خوشال او يو بهرام خونه دی
دلته يوازې مسيحا خونه دی
دلته يوازې يهودا خونه دی
دلته هر کانی او انسان شو قابيل
هر يو لستونی هر گرېوان شو قابيل.

موري يو غردلته اباد خونه دی
هغه پامير، هغه شمشاد خونه دی
دلته کبان دلته سيندونه سوخي
دلته له تندي بارانونه سوخي
د باغ ناموس راته اغزيو لوټ کړ
پت د کېږديو مې پرديو لوټ کړ.

موري شملي شته خو سرونه نه شته
دېرې مو شته په کې کټونه نه شته
بادونه راغلل چلمونه مات شول
هغه د کلي چنارونه مات شول
موري زخمي دی موري وران دی گودر

يو جل وهلی بيا بان دی گودر.

موري يو غم او زړه چاودون خونه دی
موري د وينو يو جيحون خونه دی
دلته هر کاني کې جيحون دی موري
دلته په خپل کور کې بېلتون دی موري
موري يو تن درې پر کور ولگېد
ستا پر سپېڅلي لمن اور ولگېد.

موري زړگي دې را چې ويې ژاړم
دا مات منگي دې را چې ويې ژاړم
زه دې د مړي ونې بلبل نه شومه
سويو کمځيو ته دې گل نه شومه
سترگو ته اوښکې خو پيالې خوراکه
دعا دې نه غواړم ښېرې خوراکه

۱۹/۸/۱۳۷۳

کابل

زېږې (۱)

زړگيه زېږې زېږې چې وږمه د سبا راغله
زما د تيارو کلي ته ډيوه د سبا راغله
باور مې کله نه شو چې به بيا پېښه راوکړي
دې قتلو پسرليو کې غونچه د سبا راغله
حيران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ويده کړم؟
کانه کانه مالت ته مې نغمه د سبا راغله
کلونه پس به بيا پر جل وهلي دښتې ووري
له سپينو پر خوډکه لويته د سبا راغله
نه مې نه يې ژوندی کړم دې مغول يوازېتوب مې
ای وږيو هوجرو زېږې پښتنه د سبا راغله.

۲۵/۹/۱۳۷۳

کابل

نیمګری غزل

ولول زلفې خورې کړه غوره راباندې شپې
له تورو شپو دې جار شم ووره راباندې شپې
ږمنځ دې کړو کاکل کې اخر زړه راته زخمې
هر خاڅکۍ یې شو ستوری خخوه راباندې شپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو له سپوږمۍ پور
سپوږمۍ شه لکه خیال مې بلوه راباندې شپې
هر خوب مې وږی وږی دی هر خوب وهلی جل
کېږدی مې د لیمو شه خوره راباندې شپې
ستا سترګې پښتنې دي زه یو سترې مساپر
د سترګو په هوجرو کې تېروه راباندې شپې
بس دومره چې سپرلی شم او یو گل شم د کمخو
خړوب مې په دې شپو کړه بهوه راباندې شپې
ارمان مې د نیمګړي غزل هېڅ نه شو پوره
په لېچو مې سر کېده زنگوه راباندې شپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳

کابل

شپېلی (۱)

د غره په ذهن کې خوره شوه شپېلی
په سرو ممانو مېلمنه شوه شپېلی
داد کېږدی، پلو خو واپړوئ لږ
تللي کوچی، وه راستنه شوه شپېلی
وري زلمي شول، اوښي پېغلي شولي
لکه خپري، په غرونو شنه شوه شپېلی
ستورو جامې د اتڼ واغوستلي
د هسک د دښتو ترانه شوه شپېلی
پښتني غرونو په کې ساه پو کړي
حکۀ درنه او پښتنه شوه شپېلی
راته يې ښکل کړلې غمبورې د خيال
بيا د غزل د کور ډيوه شوه شپېلی.

۳۰/۹/۱۳۷۳

کابل

د زرتشت خوب

زرتشت تروني لاندې پروت دی
د ستړيا او د خولو دا خونړۍ سېلاب يې باد ته ايښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړيو سترگو تورو خمخو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د ورېلونو د ماښام پر ځنگله نه مېرېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د انګيو په هندارو کې خوبونه ويښي
زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی
ای د ځنگلونو
او د غرونو لویه خدایه!
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳

کابل

راته و ناخه هندارې!

نن مې اوښکې
دا د سترگو له صدف نه خڅېدلې مرغلرې
زما د خيرې او بو وړي گرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منگولې د ښو پر ځنگله ايښي
د پښتون کور ناوکی ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته و ناخه هندارې!

نن مې کب د سرو ويرونو
د غمونو د ويرجن سيند
د تورتمو، لېونيو او ياغي خپو د زړه پټې کېږدی نه

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند گرېوان وچ شوی
خو يو څاڅکی په کې شين دی
ته به وايې د لمر کور دی
ته به واد سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هندارې!

۲۷/۱۱/۱۳۷۳

کابل

درځنې لارم کلیه !

څومره بنایسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سین په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
څومره بنایسته دي دې ویالو کې
د هیلیدو دغه سپینې لونی
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چيغې.

څومره بنایسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټیکریو
غرمني خوبونه
او مازیگر په شنو چینو کې
د کری ورځې ستړیاوو مینځل.

څومره بنایسته دي
زموږ د کلي په چپلو کې
د انگورو بښېښې
او د گیلارو د وړو وړو نیالگیو

گنې، گنې شنگلې

چې سرې مری یې دي

زموږ د باغو

د بڼا پریو یا قوتي غوږ والی.

خومره بڼایسته دي

زموږ د کلي

د غوزانو هسکې، هسکې ونې

او د بڼاخونو په هر رگ کې یې

د مست زړگي د وینو لپې

چې ترې غریبې پېغلې اخلي

خپلو شونډو ته

د حسن خدایي رنگونه.

خومره بڼایسته دی

دې گودر کې

زموږ د پېغلو د شینکیو منگوټیو

د چاودون

او ماتېدلو اواز.

خومره بڼایسته دی

دا زموږ د کروندگرو

د خپرو کلی.

څومره ښايسته ده
دا زموږه د لوگرو
دا هار د پره.
زه درنه ځم
د خدای پامان
درځنې لارم کلیه!
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداگرو
وینې څښونکې سترگې چیرته پرېږدي؟

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر دښتې د سينې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنيو اننگيو د لمبو د سيند خپو کې
زما د شونډو بېړۍ تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او وږمه د اننگو شوم
خودا گل
او دا شاعر زړگي د چانه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنگله کې
د ما ښام د شپېو ستوري دی
زه د هېچا نه شومه
يو ازې ايکي ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې!
درواغجنې!
هغه گل، هغه شاعر زړگي مې بېرته را!.

۱۳۷۴ل

کابل

غزلبولي

ما يې په سترگو کې کېږدی، وهلي
خدايه! گرداب کې مې بېړۍ وهلي
چې يې په شپو کې خپل غرهم شي ترې ورک
هغو کمخو کې مې غوتۍ وهلي
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شېبو کې مې پېړۍ وهلي
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلگۍ وهلي
ترې غزلبولي چغې هم نه وري
بيا يې پر تپ راته پتۍ وهلي.

سیند ته غزل

رژېري پانې پانې تش گرېوان شولې ای سینده !
یو ښار وې د هندارو ولې وران شولې ای سینده !
یوه مسته نغمه نه شوې په ورا کې د کبانو
نه دې سپینو هیلو ته جانان شولې ای سینده !
پرون خود شېبو د ناوې پېغله ښکلا ته وې
خو نن یې لکه زلفې پرېشان شولې ای سینده !
سپین ږیری جاله وان د کلي نه شته مودې وشوې
دا اوس ولې په سترگو کې حیران شولې ای سینده !
اشنا گوره چې بیا دې د خپو زمري گونگي دي
ارامه غلو وهلی یو کاروان شولې ای سینده !
یو لور وې د شنو ولو خواوس ښکاري چې په خپله
کېر د یو غوندي ونه د بیابان شولې ای سینده !

۱۳۷۴

کابل

غزل

د غره تر غاړې ناست يم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبرې دې جانانه! له شپېلۍ سره کومه
ستا سترگې خو کوچۍ شولې ايلېند په ايلېند گرځي
اوس جنگ د هغو سترگو له هوسۍ سره کومه
نازونه خوتا وکول پر ما باندې زوال شول
د خال پر خای دې مينه تروېمۍ سره کومه
ماخوب درځنې وړې دی خپه چې نه شئ ستورو!
گيلې يې لکه ورېځې له سيلۍ سره کومه
يو غردی او څو کاني يوه شنه کبله نه شته
باران شوم ژړاگانې له کېږدۍ سره کومه.

۲/۱/۱۳۷۴

لغمان

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرڅو پرڅو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدی و هلې
شپېلۍ په لالمو لالمو غرو اوري.

شپونکيه! ماته دې شپېلۍ مه شه

د جل موسم دې،

د جل شپې دې

او د ورېځو او بڼې بيا شنډې دي

راته يو څاڅکی د باران خو شه!

باران پښتون شو

د خپل کور پر بامو نه و ورېږي

باران ورغلی په پردیو ووري.

شپېلۍ پر لالمو لالمو غرو اوري

شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدی و هلې

شپېلۍ د پرڅو پرڅو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴

کابل

غوښتنه

مادي د تن سپينې بڼينې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
مادي يوازې دوه غوټې د اننگو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدي هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخيستي يم
شراب قطره قطره خورا کړه
د مرغلينو بڼينو منځ کې
د خوږې گناه کاله ته
اجازه خورا کړه!

۱۴/۱/۱۳۷۴

کابل

د وینو غزل

مادي اوږدې لارې څارلې خواشنا مه راځه
قدر دې نه شته پسرليه پردې خوا مه راځه
موږه د شپې د تيوروږدي يو سبا څه کوو
ورانگې دې ټولې کره ورځه دلته سبا مه راځه
موږ د مرگي غشي پر زړه هر مازيگر خوړلي
د نظر غشيه پردې سوې کربلا مه راځه
دلته سارا د ديدن قتلې ده، هر کاني قتل
دلته يو پل د مجنون نه شته دی ليلا مه راځه
د وير په چم کې خنداگاني اوږدې کله شم؟
يو اسويلی شه راته ډکه له خدا مه راځه
د ذهن وران يو کور مې شته په کې د وینو غزل
دې بې قدری کې د بنایست غزلې بیا مه راځه.

۱۵/۱/۱۳۷۴

کابل

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه گل شین دی
غر مې چې زړه سمسورې دښتې کې کېږدی. وهلې
لکه د ستا چې کشمالیو کې کاکل شین دی.

زړه مې کوچی دی
وینه مینه په کې غره کرلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مري،
خولا د غره په مینه مور نه شو
کوچی د غره پر شگوناست دی
د غره کاهو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وړبل شین دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شین دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴

لغمان

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېرې وېدې دي زما ړوند سفر په خوب کې ويني.

هلته به غرد شنه سپرلي د دسترخوان پر سر لگيا وي
د باران پر رڼو څاڅکو به لاسونه مينځي
غره به د څانگو پر ورېښمينو تيو خوله ايښي وي
او گلورينې پي به څاڅي څاڅکي څاڅکي له گربوانه د غره
هلته به سپين سهر ساقې وي
د غوتيو کنده وليوکې به وېشي دور موشراب د غره پر جل وهلو کانه
هلته به سيورو د څېړيو ته شيونکي اشناشپېلي غروي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېرې وېدې دي زما ړوند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴

کابل

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حيران ولاړ دی
نور يې له پوندو نه گردونه د زلمو پر خټو نه وورېږي
آس لکه مست بڼامار،
د غاړې هسک بېرغ پر خپلو شلواو خوب وړو اوږو نه شي
وړلای.

آس لکه بوت هسې حيران ولاړ دی
نور يې د تورو غزلونه د گامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نور يې د لوړو غرو له څوکونه اړنه وړلې د شنو شنو توپانو نوکيسې
دا آس بې تورې،
بې جنلې
خومره بدرنگ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴

کابل

خوب

پرېږده يوه بله پيال له هم په سرواړومه

بېگه مې خوب ليدلى

له سرو گلابو پرېستو راته جامې اودلې

ستوري مې زانگي دگرېوان په ليکو

دلاس غل مې رانه ورک دی

ستا د زلفو تورو شپو نه راته شپې راوړي

اود غنمو نارنجي فصل کړي راته په سترگو کې

د وږو نارنجي خوبونه.

پرېږده يوه بله پيال له هم په سرواړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴

کابل

غر (۵)

غر،
سیند،
خپړی،
زه له همدغو جوړیم
غر مې هلوکي
سیند مې وینه
او هر رگ مې د خپړیو خانګه
زما یې نوم د غره او سیند او د خپړیو په لاسو لیکلی.

غر د خپړیو شنه شمله په سرد کلي پرد پرو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې ووري لکه سپین باران
د پغلو پغلو ستورو حورې
سیند تر غېږې لاندې ناڅي
او خپې خپې تیونه یې اوبه اوبه شول.

سیند،
خپړی:
زه له همدغو جوړیم
مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابی ده
ټوله ورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډی پخوي

پلار مې د غره هغه گوربت دی
چې تر سیورود و زرونو یې
د ورېځو د کاروان د توپاني او ښانو پیل وچ دی.

غر،
سیند،
خپری:

زه له همدغو جوړیم
چې د گناه او گناهونو میندې لنګې شي،
له خولې د جبرائیل نه د غضب ځگونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدی غوروي
زموږه غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملایکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

مور مې د سنید خپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې گوربت دی
راته بولي د خپریو د شنو خانګو
اود لوړو لوړو غرو د شملو سرود.
۲۰/۴/۱۳۷۴
کابل

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترڅو باران د اوبښکو؟

دا ترڅو د تورو ورېځو چپاوونه؟

دا ترڅو قتل د لمر، قتل د سيورو؟

دا ترڅو زما کښتونه، ستا اسونه؟

دا ترڅو زگېروي د باغ، د سپوږمۍ چيغې؟

دا ترڅو د شپو په مويو کې قمچينې؟

دا ترڅو د بې حيا پردې په تورو

راته وژني پښتنې پښتنې مينې؟

دا ترڅو د مينې تور سفرته لارې؟

دا ترڅو نېزې د باد، کمځۍ د گلو؟

دا ترڅو پردې هوجرو يرغل د واورو؟

دا ترڅو تېر په غاړه کې د ولو؟

دا ترڅو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟

دا ترڅو دغه نهر نهر فصلونه؟

دا ترڅو زخمي ورغوي د لوگرو؟

دا ترڅو بې له تناکونه باجونه؟

دا ترڅو د ریا سپین خادر پر ولو؟

دا ترڅو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟

دا ترڅو تسبی په بنگو کې لږلې؟

دا ترڅو په تورو شپو کې گناهونه؟

دا ترڅو مې بې پټي د سرو غوتیو؟

دا ترڅو د ستا اغزي زما باغونه؟

دا ترڅو په دې پردې پردې ټوپکو

قتلوي د زما خویندې، زما ورونه؟

دا ترڅو وطن زموږ واک د پردیو؟

دا ترڅو وطن زموږ حکم د نورو؟

دا ترڅو زموږ د باغ پېغلې بلبلي

څپوي راته هوجرو کې د سرزورو؟

دا ترڅو به نه اذان نه جوماتونه؟

دا ترڅو به نه ساقي نه بې جامونه؟
دا ترڅو د ابليس سره لمبه لاس کې
راته سيزي کله کور کله ښارونه؟

دا ترڅو د ورور په وينو کې منگولې؟
دا ترڅو د مور په سترگو کې کوکاري؟
دا ترڅو مې د وطن ابې شهیده؟
دا ترڅو مې د ولس، دا لارې لارې؟

ما ويل چې که ها سيوری دلته وشي
زه به بيا لکه انگور بېرته زلمی شم
ما ويل چې که ها لمر بېرته ژوندی شو
زه به ټول لکه مانو ورته لوگی شم.

ما ويل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زېږي بگوي له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.

ماويلې چې يو ځلې که سپرلی شو
بيا به جوړ شي پر کمخو د گلو غرونه
ما ويلې که يوه خپه شوه وېښه
بيا به زېږي له لښتنيو نه سيندونه.

خو مې کښت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې يووړلې زنگونو
د کوچيو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴

لغمان

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې وړمې!
خادر مې شوې، تنې مې د گربوان شولې وړمې!
دازه وم چې مغرب ومه د بنکلو د سجدو
داته يې چې سجدو ته مې يزدان شولې وړمې!
دازه هغه زه نه يم ټول تصويريم ستاد مخ
زه سيوري ستاد سترگو، ته مې ځان شولې وړمې!
يوه شمع مې بس وه د تياره کاله د شپو
تیارو ته مې د کلي چراغان شولې وړمې!
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وړمې!

۵/۵/۱۳۷۴

کابل

اورنی پر درمندونو

دلته مه راځه اشنا پر کلي جنگ دی
 هر مالت او هر گودرپه وینو رنگ دی
 دلته بیکلي کمځی سیوري دي باغ نه شته
 دلته مېشت د تیارو زور دی خراغ نه شته
 دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
 دلته مړه دي په نغريو کې اورونه
 دلته ځاله د گوربتو په اور سوې
 دلته زېږي له زمريو نه بگوي
 دلته شرنگ نه شته مړوند کې د بنگريو
 دلته پل کلي کې ورک دی د سړيو
 دلته مري له ډېري لوري تنورونه
 دلته اور اخلي له تندي نه سيندونه
 د پردسو گاولي نه شته په ډېرو کې
 د رباب ستونی وچ شوی دی هوجرو کې
 دلته ټيټې د پښتون لوري شملې دي
 سپکې شوې مود ميندو لويټې دي
 هر قدم کې پایکوبي ده د ډوانو
 هر لوبشته کې کورگی دی د پېريانو
 لمړيې وواژه د شپو دلته يرغل دی
 قتل شوی مې په شونډو کې غزل دی

تاووي راته پر ژبو زنځيرونه
سړوي راته ککړو کي اورونه
درښتيا لوريي چي وينه کره تربور شو
چي د حق ناره يي جگه کره منصور شو
چي يي ((نان)) ته ((ډوډي)) وويلي فاشست
ش
چي ډيره پرمخ نه وه کمونيست شو
يو خنجر دی خو چرې دي خو لاسونه
راته ريبي د وطن دمور رگونه
رالوېدلې دنیکه دسر پگړۍ ده
خواره شوې د زړې ابۍ کېږدي ده
يو ((اکبر)) بيا ددې غرونو بچۍ نه شو
يو ((ايوب)) د ميوندونو سړۍ نه شو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غري يې نه شته
پښتانه هسې ژوندي دي زوږ يې نه شته
دا چي نن د خونړي کاروان رهبر دی
د اوږد ژيو هغه سوداگر دی
د زرتشت اوريې شهيد کې سيلاب راغی
اورنۍ پر درموندونو درياب راغی.

۲۲/۵/۱۳۷۴

کابل

زېږدا

هغه گړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پانیو کې
د ښکلا گلو ته په لپو ورکولې او به
چې ته راو زېږېدې
او ته د خدای د باغيچو د سرو گلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې.

۲/۷/۱۳۷۴

کابل

زېږې (۲)

زما په سترگو کې يې شين فصل د وير کرلی
د لمر زخمي زخمي کوټرو ته
يو زېږې د باران خو مې شه!
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې وړو وړو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته!

۹/۷/۱۳۷۴

کابل

بې نښې

پوهېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې راپېښه کړې؟
دلته يې سيوري هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپينه ټنډه کې يښه د تېر نه شته
د زلفو باغ نه يې د ښارد بازارې گلونو بوی نه خپري
نه يې خو ښکلو اننگو کې د شنو کليو د تاودو بادونو مچه ښکاري
پوهېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې راپېښه کړې؟
داسې حيا د پرښتو سترگو کې هم نه شته
دا سترگې نه دي
د حيا چينې دي.

۲۲/۷/۱۳۷۴

کابل

غر (۲)

د باد له څڼو مې د غره د هغه شنه ځنگله سلام راځي
باد مې د غره د سپینو کانو په هندارو کې د خپل زلمیتوب خوب لیدلی
باد مې د کلي د تیارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو
کجاوې راوړي.

که چېرې نه وای غره!
زما په سترگو کې نوځالې د گربتو ځایېدلې کله؟
مابه د لمر ټپي تور زړو ته د پانو پر وړونو طلايي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره!
مابه د خپلې هسکې غاړې دغه دنگ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴

کابل

خوب ته سرود

خوبه! خادر راباندې وغورږوه
نور مې ویده کړه چې وینستیاوو ستړی کړی یمه
نور مې ویده کړه چې له وینې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده یم وین یم
خوبه! خادر راباندې وغورږوه!
خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا بر بندې پېغلې مه رابښه
زه یې د سترگو په هندارو کې
د اوراود سکروټو او لمبو ازانګۍ نه شم لیدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترگو په هندارو کې اورو نه کړي.
خوبه ویده مې کړه
خادر راباندې وغورږوه!.

۳۰/۷/۱۳۷۴

کابل

تش صدف

خانگه مې وچه ده غوتی نه لري
هغه کوچی یم چې کېږدی نه لري
هغه صدف یم چې ترې لوټ شوه سیپی
زه هغه شپه یم چې سپوږمۍ نه لري

۱۴/۸/۱۳۷۴

کابل

استاد رشاد ته د هغه د څلور اويايمې کليزې په مناسبت:

جام جم

مشوانۍ يې رانه يوره قلم نه شته
بت پرست يم خو مې ښکلی صنم نه شته
يو يې ته يې د امنې؟ چې ټول وطن کې
بې له خو تنو نه زوی د ادم نه شته
ستا درنې پگړۍ ته څه وکړم حيران يم
دې مالت کې بې له ځوزو شرم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستی نه شم
ما مينځله خو جانانه زمزم نه شته
زه دې سترگو کې هر رڼک د جهان وينم
خومره دروغ دي دا چې بل جام جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴

کابل

له خوشاله تر ننگياله

مالي راشه اغزو د زړه پر گل وهلی یم
((سقاو)) په زړې توري د ((مغول)) وهلی یم
رقيب به مې د زړه له وينو تشه ((ژی)) کړې ډکه
خو سرمې د ایل نه دی که یې سل وهلی یم
یو گل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه یم
ناره د ((انا الحق)) یې په کاکل وهلی یم
حیران یم د ((اکبر)) پر مړي بیا څه پسات شوی
پر دیو مې د خپل کور په درشل وهلی یم
تقدیر به مو وي داسې له خوشاله تر ننگياله
همدا چې کله غیرو، کله خپل وهلی یم.

۷/۱۰/۱۳۷۴

کابل

((ياسير)) نه مري

((ياسير)) روان دی دایمان بېرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځي
((ياسير)) له سره زېږي
((ياسير)) په زړه د انا الحق فصل کرلی
اهریمن د توپانونو پرې خپېرې اود تندر پرې سپرغی ووروي
فصل د مرگ نه پېژني
((ياسير)) دشنه فصل د وږو پروېښمنو کمڅو سوری کړی.

((ياسير)) دلمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
تورې وربځي د شهید زړه په سرو وینو ولي
((ياسير)) د ښکلي ځوانیمرگي سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح د ژبې دم د رغېدلو ولوست
((ياسير)) دخپلوناړو ونه ددې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

((ياسير)) روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنگلونه ريبي
((ياسير)) د پوانو ته بلنه د جگړې ورکړې
((ياسير)) لگيا دی د منزل مزي په پښو کې د يارانو شيندي
او ورته ښيي د فلاح سرود
((ياسير)) د خدای (ج) د پاکی مينې د اسمان ستوری
((ياسير)) د ((قاف)) د غره د څوکو د ښايسته ښکلو پيريانو
غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴

کابل

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
خه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترگو گوره خومه
زما د زړه د کوټې تیر دې مات کړ
شپه شهرزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه د ټول عمر شوگیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پروطن
گرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۲/۱۲/۱۳۷۴

کابل

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو گلونو سيند راغی
زما د غره په وينو سرې تيرې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غرمې د وينو او گلونو د غه سرې سرې پگړۍ دواړه تړي

د ورېځو او بڼې مې د غره په تورو ځڼو
هر سهار څري
غرمې شپونکۍ دی
د شنو پاڼو په شنو لوبڼو کې د تورو شپوله تيو ځڼې ستوري
لوشي
غرمې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي
غرمې د وينو تار په لاس کې
له غوتيو نه جامې جوړوي

غرمې څپرۍ څپرۍ راخوردی
پر تپي گوربتو سيوری کوي
غرمې لاسونو د زخمي زخمي گوربتو کې

له شپو سره جگړې ته
د رڼو ستورو لورونه کړي
زما د غره گوربت د زړه د رڼو وینود یا قوتو له دېرې نه
راته باد د ازادۍ ووروي
زما د غره نوم
د سرو وینو
او د گل
او ازاديو نوم دی
غرمې د وینو او گلونو د غه سرې سرې پگړۍ دواړه ترې.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴

کابل

خوب په ايینه کې

لمرشود شنو پر خو بښېنې يې راته ماتې کړلې
خه د گلپېغلو لويېنې يې راته ماتې کړلې
گوره گوزار مې د پښتون اشنا خه سم ولگېد
زولنې پاتې شولې پښې يې راته ماتې کړلې
زما د زړه خم يې که تش کړ، تشوي دي خیر دی
خومره ظالمه ده پېالې يې راته ماتې کړلې
مايې د سترگو ايښې کې و يو خوب ليدلی
دې مې کور و سو ايښې يې راته ماتې کړلې
داسې سجدې سجدې چې وايې ږوند خونه يې ملا
چېرته سجدې و کړم کعبې يې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵

کابل

ذبيح الله انيل ته:

له ابليس سره

کلونه وشول چې مې روح
د خدای د مینې د غوټیو په شینکۍ ځولۍ کې نه ځایېږي
ماد ابليس اشنا د ښکلو سترگو پاڼو کې
د حسن اود مینې غوړولی څادر
خدای رانه کرکه لري
مگر شاعر ابليس مې سترگو
اود شونډو جاودو د ښتو کې لگیا دی
راته زړې د غزل کړي
څوک مې د ښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

کله چې شپه شي
د خوږې گناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سرو اږوم
ابليس د حورو د سرو شونډو د سرو پاڼو

کليمې پټې کړي
اود غزل لونگين خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پانډو
کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غږ ليدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه تر سبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې خې راپسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس در سره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

داستاد روھي په مړينه:

هغه غر، هغه سيوري

ډک جام می له منگولو د جانان ونړېده
يو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کيسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
یوشین قامت چې ړنگ دی او یوشین سیوری چې نه شته
يو گټمې له دې غره نه د افغان ونړېده
حیران یم د غزل شبنم به خدایه چپړته تم شي
زموږ چې د شعرونو سایبان ونړېده
خولی به څنگه ږنگه د پښتو دابی نه وي
يو غر غوندي روھي د روھستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ کال غبرگولی.

وير، مينه

هسته پرمرو ژاري
خوزه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو خپو غرونو کې برېښه ناخو.

هسته پرمرو ژاري
هسته د وچې کربلا د تېږو ښار کې
د سرو وینو نالیدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خوزه د کب په شانې
ستا دمچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انگور په وینو لنده
زما د لاسو د ونې خانگو کې ټالونه وهې
مورڼه ((یزید)) او نه ((حسین)) لیدلۍ.

کابل

د عاشورا ورځ

۸/۳/۱۳۷۵

پير محمد کاروان ته:

مينه او ژوند

يوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سيوري يې يو ځوان ناست دی
يوه سپينکۍ پيشو يې غېږ کې ويده
اود ورځپاڼې په هر توري کې يې سترې سترگې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوگيو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکۍ شي
د پيشو په غوږ کې نارې کړي او ووايي چې:
- پيشو تا مينه کړې؟
مينه د چرسو يوه شنه نشه ده
مينه ورځپاڼه ده
په ژوند کې يې پوټکۍ د رښتيا نه شته.

- پيشو! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند د شنو چرسو د ورينښمېنې نشې شين واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوڅو سپو ته يې تشه شان کيسه پاتې شي
پيشو! تا مينه کړې!
پيشو! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵

کابل

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تيو خولې ايښي ارام ويده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راگوري
نری باران ووري
او د بادونو هوسۍ
د خوانې د بښتې د تيونو پر گلونو خري
هله يو سترې کوچۍ
د پتاسو د ستمال په لاس کې د باران د طلايي مچيو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وايي کوچي:
نری باران دی
له کېږديو نه د سپو د وينې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به څوک وينه کړي؟
ستورو درواغ وويل.

۲۱/۳/۱۳۷۵

کابل

کله چې لمر گل وکړي

کله چې تال د شپې راوشلېږي
د سترگو په هندارو کې د لمر کوتري ځالې وکړي
کوتري سپين وزرونه پرانېزي
د خوب د شنو ځنگلونو ماتو ځانگو نه دانې ټولې کړي
کله چې مخ د سهار گل شي
اود شاتو مچۍ ټولې شي پرې
کله چې کاني د بنوونځيو د تبيو تندي بڼکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کميس او سپين سالتو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د ورېځو او سپوږمۍ د ودېدلو شېبه
کله چې وور ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپين تباشير خال کېږدي
او شېبه وروسته ماشوم وږې شي
د وور جزدان له وانبکو نه د ږيو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ بڼکار وکړي
راشۍ مين شۍ پرې
او مينه وکړئ
زه چې زلمۍ وم هره ورځ مين وم.

۳۰/۳/۱۳۷۵

کابل

د باغ غزل

سپړلی شو پېغلې دېستو ته وړېمو کې وايي څه
ای ونې! شینکې باد درته نغمو کې وايي څه
شاعر سیند مې نن خدايزده چې لیکلې کوم غزل
لرېتم شه ورته عشقه! چې څپو کې وايي څه
رمو ته د گلانو سهار څه ویل شپېلۍ؟
کوچۍ موسکا دې گوره چې اینو کې وايي څه
یو وړېم دې کېږدۍ نه د گربوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکړیو د لیمو کې وايي څه
یو باغ یې خوزرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خیال مې نور د سترگو په زانگو کې وايي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵

کابل

یو شین انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړینې وروسته
درې څیزونه په میراث پاتې دي
اس

او هوجره
او یوه سره په وینو وللي توره.

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وینو
او ډوډۍ د واده شین انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵

کابل

بیه

کلونه وړاندې مې ورته ووي:
دا ستا د شونډو خاڅکي په خودی؟
وي: ستا د پلار او د نیکه وینه
او نن مې بیا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلټوب دې وایه په خودی؟
راته یې ووي:
ګرانه!
یوازې یوه ډوډۍ!

۳۱/۴/۱۳۷۵

کابل

دوه پرېښتې

دوه پرېښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ايښو کې لامبي

پرېښتې! ای پرېښتې!

لاس دې زرغون،

پل دې زرغون،

خو وایه نن دې راته څه راوړي؟

((هغه زرغون گل د سپوږمۍ څښونه))

پرېښتې! ای پرېښتې!

لاره دې سپینه،

شپې دې سپینې،

وايه تا راته نن څه راوړي؟

((دا د سپینکي لمر د لاس سپینه توره))

پرېگری گل،

لاس کې مې توره شنه شوه

پښتو! سپین آس شه

چې د وخت د مغولو جنگ له ورځم

۲/۵/۱۳۷۵

کابل

ونه

سکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېږي یوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونېږي یوه ونه
رگ رگ کې یې د پانو خیر که وینه پاتې نه ده
رینه یې په اوبو کې ده غوړېږي یوه ونه
د خانگو په کېږد یو کې یو غږد شپېلی نه شته
کوچې ښارو رادرومه چې لویېږي یوه ونه
منم چې به لوگر اته کښت لو کېږي د لونگو
تالونه د لاره کله تېرېږي یوه ونه؟
سپېرو سپېرو شملو ته به سبا گلونه راوړي
په سر مې چې نن سیوری سیوری کېږي یوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵

کابل

دا جل، دا برسات

شوگير چې درته شپو پر خټو مات راوړی دی
يو خوب مې درته سترگو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن رېږدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور ځنې تورات راوړی دی
دا چا ويل چې وږې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وږو ميکائيل ته هم خيرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر گلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو دا ساعت خير دی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خويي زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵

کابل

د خوب کوترې

ما بېگاني خوبونه
د ښکلي سيند په طلايي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترې او کوچي سيند د خپو کېږدۍ کې نه ځايېږي
کبه!
دا څه مې وکړل؟

سيند مې د خوب زخمي کوترو ته يو بام نه لري
د سيند لاسونه خو د غره کانو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه!
دا څه مې وکړل؟
کبه!
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
يو سيوری، يو پناه خو شه!
کبه!
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترې درد دوا خو شه!
(نه... نه!)

مور مې لگيا ده له سهاره تر ماښامه په زړو گوتو جامې مينځي

لور مې تمامه ورځ ايښې سره خبرې کوي
زما هم خوب راځي)).

سيند لا روان دی
سيند بهېږي پسې
د خوب کوتري مې کوچۍ شوې بېرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵

کابل

مات لمر

يو ستوری ستورو وواژه يو لمر د سبا مات شو
د غرونو په لاسونو مې يو غرد سبا مات شو
منم چې سپين سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاره
موسم د سبا راغی خو وزرد سبا مات شو
دا بيا مې د نشو په گناه څه نيسي زاهده؟
ساقی لاره منصور شو او ساغرد سبا مات شو
دا شپې پرېږده اوږدې شي ان چې ستوري څانگې وکړي
کلالة! ستا په لاس کې چې هنرد سبا مات شو
موږ وږد رڼا نه يو تنبېدلو ورېځو راشئ!
رهبر د سبا نه شته دی، لښکرد سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵

کابل

هغه دار - هغه چنار

پښتنو وینو غوتی وکړې بهار دی
ساقی گوره چې پېړۍ وروسته مو واری دی
پوروړي شه د تاک د پېغلي نه یو
هریورگ یې زموږ د سرو وینو ابشار دی
زنگ وهلې تورې غږ د لمبو غواړي
ساقی زار شم را کوه یې چې خمار دی
لاد ژیو سوداگر سره جگړه ده
لاخو پاتې جوړد هغو اوبو بنار دی
رباب گونگ دی ادم هېرې چيغې غواړي
چا ترې وړی د درخود غاړې هار دی
شنو زمریو ددې غروت ته خبر ورکړئ
چې اباد لاد زړو بگوو غار دی
بیا پر غاړو د شملو غرونه اوچت شول
اور گډ شوی د ټیکریو پر بازار دی
هره پېغله ملالی، هر ځوان ایوب دی
هر سنگر مو سور میوند د کندهار دی

ورېځو دا مود يو خو ستورو نېزې دي
لا کاروان مود لمرونو خو په لاردی
ازموينې ته يې وخته! څه حاجت شته؟
يو په دوو توتو لوی، بل په انگاردی
هر يو بڼاخ يې چې و دارد ژيدارانو
هغه وور نيالگی هسک شوی لوی چناردی
ته په نشته غوړ کړه خولی په سر وړه
ما تر لوی د خوشال بابا دستار دی
اوس نوزر لالی د نورو تر پنه زار کړی
چې مې ځوړند خپل لالی پر سرد داردی.

۳/۸/۱۳۷۵

کابل

مینی ته...

مینی! له شرمه در کتلی نه شم
پېریان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بیا د عشق د پرنېستې د گړپوانه غاړې ته لاس اچوي
ابلیس لگیا دی پر زمزمو، د گناه خپله کېږدی غوړوي
مینی له شرمه در کتلی نه شم!

مینی له شرمه در کتلی نه شم
سیلی الوتې زموږ د باغ
د سرو گلونو د ښایسته وو
پاکو میندو په کمڅو کې تو متونه اوبي
مسیح تېره توره په لاس د تو متونو په
واتونو کې زنگېږي او خپل غم ته ځاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مینی پاتې نه دی
مینی له شرمه در کتلی نه شم!

مینی له شرمه در کتلی نه شم
چې موهر غږ پر هوا خورشې دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د یوه نر پر قبر هم نه شته
شیطان پر ځمکې باد شاه شوی او زموږه پر سرونو

هغه تخت د سليمان گرځوي
پېريان يې حمد بولي،
مرغان پرې سيوري کوي،
اوبه زموږ له لپو تنبتي او بادونه مو په کانو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مينې له شرمه درکتلی نه شم!

مينې له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د گلونو په کاله کې
پېغلتوب د گل غوټيو چېرته هم نه شته
او ابراهيم د خپلې بنکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوڅو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
د بنمنې بنکاري.
مينې له شرمه درکتلی نه شم!

۱۲/۹/۱۳۷۵

کابل

شپه

ای شپې!
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځایېږي خونه

شپه د کمځو د غرونو ټال کې ځنگېدلې راغله
پلو د تورو ورېځو
په کې پاولي د ستورو
لکه:

کوچۍ پېغله رمه کې د بڼایسته وریو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې!
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵

کابل

غزل

بیا را نغلي بڼو ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کو ترې ستا د سترگو له بامونو
خلو وهلي گوره خه خواره واره پرې گرځي
د شونډو بوراگانو مې ستا د شونډو پر گلونو
په خپل شرنگ به ویده شمه، په خپل شرنگ به راوینن شم
بنگري مې کړه د لېچو گرځوه مې په لاسونو
زما مینه یو سیند دی او ستا زړه ووړ کوټی کلی
دا سیند چېرته جانانه او کېږدی د حبابونو
لابنکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته نارې وهي د غرونو له سرونو.

۱۳۷۲ وری

کابل

ژوند

ښايي چې ژوند يو گنهکار وي
چې تراوسه پورې
لاد زمان د اسماني سکوت
د دنگو، دنگو غرو غاړو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سپلاډ د بهوونکي په نوم
د خداى له شرمه
زنداني د تورې خمخې پاتې
هاسې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللى وي
حکه:
د ژوند د بنده گانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۲

کابل

دا هو جري او دا شملي

نه ساقې شته، نه جانان شته مازيگردي
خومره تېري د پېړيو مې ساغردې
پسرلي نه دي پرې نوم د سپرلي مه ږدي
ډوب په وينو کې يو سور چريک د لمردې
د نارنجو بڼاخ منم ورته بنگرې شو
خومات شوي مې مړوند د سپين سهردي
نازولي سپوږمۍ مه خپره شه تمه
چې د ورېځو او بڼ ولاړ درته پرسردې
شنه منگي مې د جنکو پر ولومات شول
د نامرده مغل يون پردې گودردې
رانه اخلي د رڼو ستورو ناموس مې
چې ويده د شپو په تیکو کې خنجردي
ته دې غشي وروره گوندې چې وين شم
لامې پاتې ځای په زړه کې د پرهردي
د دېرو د قام شملي ورنه لوگي کړي
دهو جرو طالب ختلي په سنگردې.

۱۹/۱/۱۳۷۲

کابل

لیک

خو میاشتی وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډبرې شنې دي
گلان د اوبنکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد بڼکلي زانگو زنگوم.

همدا چې لمر شین شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مین په کاهو ولي
زموږ په ښار کې د مینو د سنگسار پسرلی بیا راغلی
نولوپته دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترگو یو انځور
د نارنجي غږ پر ورېښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
زانگو نه باد یو نه سي
راته سنگسار یې نه کړي
خو میاشتی وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډبرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲

کابل

مړوند

مړوند يو خوب، مړوند ستړيا نه لري
مړوند د غره د ابې پي رودلي.

تا د سکندر کله ژړا ليدلې؟

يو سپين مړوند پرې د سرو تورو گوزارونه کوي
يو سپين مړوند يې د غرور د اسويال رېبلی

سکندر له ليرې لارو راغی د فيلانوله سرو تېر شوی
سکندر د پارو پاميزاد بنا پېريو شنه خوبونه ويني
يو سپين مړوند ورته جگړې ته وتی

ورباندي تندرد مړوند ووري

خواي د سپين مړوند ((روښانه)) پېغلې

تورې په ورو،

تورې په پام وروه

سکندر په تورې هغه سپينه ډوډۍ نیمه کړله

نقاب دې سپين مړوند ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۲

کابل

د لور غزل

پلو پرې د مخ خور کړه غوړېدلي دي سرونه
جانانه! ستا وربل ته موږ کرلي دي سرونه
دې قام ته د منصور وايه کوم دار شته دی که نه شته؟
لوگرو که هر څو ورنه رېبلي دي سرونه
د يار د سيني د بڼه کې د هار نسيمه وروځه
غمي نه دي دې تال کې زنگېدلي دي سرونه
خراغ چې شي دې د بڼه کې د وخت ستري کاروان ته
په لوړ بڼاخ د چنار کې څرېدلي دي سرونه
چې سرې سيلۍ شوې گونگې او د لور غزل يې وچ کړ
هر گل موهرې پانې ته بڼدلي دي سرونه
ايرې شول خويو چم د تيتېدلو يې زده نه کړ
الله مو د غيرت پر لمبو وللي دي سرونه
رقيب پر ډمو وپلوره موږ سرداو کړ پر حورو
يو چاته په سوغات کې مو لېږلي دي سرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲

کابل

غزل

سپړلی که راوړی نه شی ترې د سترگو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سرواخلي
دې دار ځنې ملگرو خو دا سرد منصور راوړئ
چې پنبو لاندې کړ ورېځو، چې د شپو ډمې پرې خاندې
د لمر تپي آسونو نه لوېدلی غرور راوړئ
د سترگو تور موبار که د ((يعقوب)) کړ پر اوښانو
دې وږې مېلمنې ته لږد ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وږي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکنونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خدا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲

لغمان

زما د چم ونه

زما د چم ونه برينډه ده

شرمېږم ورنه

د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپين ټټر يې يو خو څاڅکي دي د خامو پيو
څانگې يې زړه روي،
تيونه يې اړې وړې دي.

ونې! سپرلی دی

واورې نه شته چې کفن شي درته

زما د مور شنه لويته هم بېگه غلو وړې ده

ما مې خيالي څادر گرو کړ

— د کلو وږی وم —

د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

زما د چم ونه برينډه ده

شرمېږم ورنه

مور مې سرتوره ده

ټيکری نه لري

نه څه شمله شته

نه څه خوردی څادر

زمونږ دېرې مازيگری نه لري.

يو سيوري، يو گل

مرغو! چوپ شئ ماله خوب راځي

دلته د زړونو باغچې شنډې دي

يو سيوري او يو گل نه شته

دلته د سين سپينو هندارو کې

د لمر

د طلايي کبانو رنگ تور شو

دلته د شونډو د موسکاوو هوسی

قتلې شولې

غشو يووړې

او بنگريواله سپوږمۍ

دلته د تاک پېغلو ته

د ستورو بنگري نه اچوي

مرغيو!

چوپ شئ

ماله

خوب راځي

مرغيو چوپ شئ ماله خوب راځئ!

دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دی

د سپرلي بنکلي شهی
د قاف دېوانو وړې
دلته پرو نو
د ((ايوب)) سيوري راخوردی
هرې پانې
هر اندام نه يې چينجي ووري
دلته تيارې
د شپو په بلارېو اسپو راغلي
د رڼا درملو کوي
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شيرواړنه د سپېدو کتوې تشې راځي
مرغيو!
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲

کابل

گناه

خومره نېکمرغه یم گناه کومه
تمامه ورځ ورپېڅې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
خومره نېکمرغه یم گناه کومه.

زما د کور دا د پوالونه
د خو خاورو
خو او بو
او د خه لمر
خو ترکیبونه نه دي
زما له کوره د پوالونه د بنسټو راتاو دي
زما او زما د کاله خټه یې
د تاک
او د انگورو
او شرابو
په لاسو ایښې ده
ما مې د سترگو د رانه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

دومره مغرور یم چې

د هسک د نازولي دربار سيوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
يوه شېبه زما د لاس بېرې
د ښکلو د سينو په سمندر کې
ستړې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې يم
پلار مې تر مړينې نه يوه گړۍ دمخه هم
د شنو غنمو ورو لاندې
زموږ د کلي د بزگر له ارتينې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲

کابل

کله چې لمر شين شي

کله چې لمر شين شي
ستاد يادونو شنه گلان مې د زړگي پرمسا پرې د بڼتې خانگې وکړې،
وغورېږي
کله چې لمر شين شي.

کله چې لمر شين شي
ستا د يادونو طلايي کبان په ښکلو او زرينو وزرو
زما د سترگو په چينو کې ستا د سترگو تصويرونو نه خوبونه مينځي
کله چې لمر شين شي.

کله چې لمر شين شي
ستا د يادونو هغه پېغله هوسۍ راشي
تر بېگه زما د زړه په جل وهليو کروندو کې خري
کله چې لمر شين شي.

زما د زړه د بڼته کې خاڅکي د باران نه ووري
زما د سترگو چينه وچه ده، د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړي دي
خو کاله وشول چې ډلۍ مې د زړگي پرفصل ووري او کېږدۍ مې
توپانونو وړي
نو ستا د ياد هغو گلونو ته باران،

هغو کبانو ته اوبه،

اودې هوسی ته به شپونکی څنگه شي.

بېگاه شپونکی باد ستا د ځنوله غرو راغی

په پگړۍ کې یې یو ټکی د یو گل نه و

له نرۍ ملا نه یې لمر هغه زرین وستنی نه و راتا و

چاپې په تشې او رینې رینې بختۍ کې یو د ستورو نارنج نه و ایښی

نورمې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه

خومره تنها،

خومره یوازې ده

زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.

بېگاه مې خوب لیدلی:

زموږ د کلي د چنارو تر شنو سیورو لاندې

پر هغو لویو پلنګي کتونو

یو څو کارغان ناست دي

ږلۍ د لښتو وروي، گډوي ځان ته زموږ د کلي سپینې هیلۍ

زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کږو وږو لوگیو پر ځای

خوږې وړې دي د ښایسته هیلو ټکې سرې د پېغلو وینې

کلي کې یو سیوری د برېتو

او یو شرنگ د سپینو تورو نه شته

رښتیا!

د کلي په دېره کې

د زلميو څڼورو
د اتن هغه سکنی ماښام درياد شي که نه؟

ستا د يادونو شنه گلان مې
د زړگي پر مسا پرې د بښتې خانگې وکړي
وغورېږي،
کله

چې
لمر
شين
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور- پښتونخوا

غزل

څه ښکلی سوداگر دی خومره ښکلی باران پلوري
يو اس د سپينو ورېځو دی د ورېځو گلان پلوري
د ستورو په تېشو يې جوړې کړې ورته څنې
نن دلته په دې چم کې يو کافر دی بتان پلوري
يو باري يې د رنگ راوړ د سپرلي جوارگر گوري
چې خومره يې گران راوړ چې يې خومره ارزان پلوري
يو شين لوگي راخوردی يو سور اوردی لگېدلی
يو مست زردشت راغلی دی يو غلی اذان پلوري
بازار يې د نور لوټ کړ د اسمان سپينې کوټرې
له لمر ځنې ټيک اخلي اود ستورو کاروان پلوري
د باد په نيلي سپور د سهار سپين شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی گربوان پلوري

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه

لغمان

د اسحق ننگيال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان-الينگار، د بگرام کلی، ۱۳۳۵ل کال.

زده کړه:

سيمه ييز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پوليسو اکاډمي.

دنده:

د پوليسو اکاډمي-تدريسي غړی، د څارندوی مجلې او پيام ورځپاڼې خبريال او د ليکوالو ټولنه کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدير او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب ادارې امر.

اثر- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپره ډاگونه او غورډلي بزغلي، ۳- هغه شېبې هغه کلونه، ۴- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولگې) ۵- (۱- ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه خادر، ۳- سندونه هم مري، ۴- دا جل دا برسات او ځينې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سيندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سيند په منگي کې (د بېلابېلو ليکنو ټولگه) او يو شمېر نورې ليکنې.

مړينه: پېښور، ۱۳۷۷ل کال د ثور اتمه.

یوباد ، یو منصور

یوباد را لگېدلی ماله ځانه سره وړي
د زړه اس مې له باره د ارمانه سره وړي
د شپو پراوښ یو غل دی زموږ کلي ته راغلی
گلونه او باغونه له باغوانه سره وړي
یو پیل وم چېرته لرې ستا پرلاره زرغون شوی
یو لوت مې اوس له بادوله بارانه سره وړي
یو څوک دی ستا لاس شراب یې ټول راځنې وڅښل
دا سره کېږدی د خوب مې له توپانه سره وړي
زموږه یې په سترگو کې د شپو دوړې شیندلي
دا لوی کاروان مو ځکه له څاروانه سره وړي
نارې د انا الحق یې ورته وچې کړې پر ژبې
منصور وطن مې دارته له ایمانه سره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷

لغمان

د محمد اسماعيل يون لنډه پېژندنه

محمد اسماعيل

يوند حاجي

محمد خان زوی پر

۱۳۴۲ل کال، د

لغمان ولايت د

الينگار ولسوالۍ

دنيازيو په يوې

روښنفکرې

کورنۍ کې

زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې يې د الينگار ولسوالۍ د سلينگار په لومړني
ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او
په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۲ل کال له نوموړې لېسې
څخه په دويم نومره بريالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو
او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له
نوموړې څانگې څخه اول نومره بريالی او پر همدې کال بېرته
د پښتو څانگې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانگه
کې د ماسټرۍ دوره پيل شوه، يون په ډېر ښه او بريالي ډول دا دوره
پايته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د (پوهندوی) علمي پورې ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او ((شمشاد)) مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنگه د یو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرگې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرگې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرگې غړی، بیاد جرگې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرگې د لومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسته خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد د ښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرگې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرگې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرگې د دارالانشاد غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

کابل کې د لویو جنگسالارانو او ځینو تنظیمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره ګوښه شو. ملګرو ملتونو (UNAMA) استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تردې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادی ته یې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملګرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادی سربېره لا تر اوسه دا دنده پرمخ وړي. استاد یون پر ۱۳۸۵ ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلواک لیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راډیويي او ټلويزیوني مرکو کې یې د واقعیتونو او حقایقو د څرګند بیان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنگ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم،

هر کله چې يون کومه ليکنه او مرکه کړې، نو دده پروړاندې يې مثبت او منفي غبرگونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرگونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سياسي بهير کې يې ډېرې نامشروع گټې ترلاسه کړي او ځانونه يې مطرح کړي دي.

مثبت غبرگونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد يون په دغسې سختو اغزنو او تنگو شرايطو کې بيا هم خپل فرهنگي، سياسي او ټولنيز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنگي کار، چې تاسو يې اوس په مسلسل ډول گورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېريو نيم کال راهيسې پرې په منظم ډول کار شوی، او ډل شوي او دادی ستاسو مخې ته ايښودل کېږي، په داسې يو دولتي دفتر کې چې بوختياوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنگي کار سرته رسول اسانه کار نه دی. استاد يون پر خپلو فرهنگي کارونو سربېره د گڼو فرهنگي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توگه هم خپل فرهنگي رول ادا کړی، په پېښور کې يې د دوو المان مېشتو فرهنگي ټولنو (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) او (د پښتني فرهنگ د ودې پراختيا ټولنې) د همکار په توگه د بېلابېلو ليکوالو په لsgونو اثار، ايډيټ او چاپ کړي دي. دغه راز يې په سلگونو کورنيو مشاعرو، ادبي غونډو او سيمينارونو کې ونډه اخيستې ده، خپله

يې هم په لسگونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پردې، په يوزيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړي ده. دلته به يې د اشارو يادونه وکړو:

اشار

الف- پنځونې:

کتاب نوم	خرنگوالی	چاپکال
• متکور	لومړۍ شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• په اوړونو کې سندرې	دويمه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هيلې	گډه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• نيمگړي ارمانونه	د حيران شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	گډه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د نازو انا ياد	د سيمينار د ليکنو ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• داستاد الفت نثري کليات	داستاد الفت نثرونه	درېيم ۱۳۸۷
• سيندونه هم مري	د اسحق تنگيال شعري منتخبات	دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

• د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه		
• د افغانستان فرهنگي ميراثونو ته يوه کتنه	د پوهنوال روستار تره کي اثر	دويم ۱۳۸۷
• د نينسي دوپرې اثر		دويم ۱۳۸۷

- په افغانستان کې د جگړې جنايتکارانو محاکمه
- د پوهنوال روستار تره کی اثر دويم ۱۳۸۷
- د - يونليکني:
- د اماراتو سفر د اماراتو يونليک دويم ۱۳۸۷
- که يون دی يون دی د اروپا يونليک لومړی ۱۳۸۷
- د پنتاگون ترڅنډو د امريکا يونليک لومړی ۱۳۸۷
- هـ- څېړنې او شننې:
- د محمد گل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷
- استاد زيار د پښتني فرهنگ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷
- د کابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنگ ته اوښتي زيانونه دويم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷
- ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لويه جرگه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷
- انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري يون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنگي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ايډيال لومړی ۱۳۸۷
- د کتابونو په وړېمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سياسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو ليکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

- اوسنی رسنی
 - لومړی ۱۳۸۷
 - که نړیوال ماته وخوري؟
 - لومړی ۱۳۸۷
- خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم
تاند لري، الله (ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په
فرهنگي کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسېلې هیله لرم
په درناوي
وفا الرحمن وفا
کابل-افغانستان

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

**Collected
By:
M. Ismael yoon**

دخپرونو لړ: (۱۴)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library